

Imatran yleiskaava 2040
Arkeologinen inventointi 2019–2020

Ville Laakso
Maanala Oy

MAAN
ALA

Sisällys

Tutkimuksen perustiedot	4
1. Tausta ja tutkimustehtävä	5
2. Työn lähtötilanne ja menetelmät	5
3. Yleiset havainnot	7
3.1. Kirjalliset lähteet ja historiallinen maankäyttö.....	7
3.2. Topografia ja yleiset maastohavainnot	8
4. Inventointikohteet.....	10
4.1. Aiemmin rekisteröimättömät kohteet	10
1. Imatra Kurjenlahti.....	10
2. Imatra Kurjenlahti 2.....	13
3. Imatra Lammassaari 3	14
4. Imatra Lammintausahot.....	16
5. Imatra Pieni Mustalampi	17
6. Imatra Malonsalmi	19
7. Imatra Syrjälahti	21
8. Imatra Malonsaari 1	22
9. Imatra Malonsaari 2	25
10. Imatra Malonsaari Takaniemi.....	27
11. Imatra Mikonsaari	28
12. Imatra Vestasaari.....	30
13. Imatra Viipuri–Savonlinna-tie Saarlampi.....	32
14. Imatra Risuniemi 2.....	34
15. Imatra Saunalahden torppa.....	35
16. Imatra Poran mökki	37
17. Imatra Lipurinniemi	38
18. Imatra Törönlahti.....	39
19. Imatra Lipurinniemi 2	41
4.2. Aiemmin rekisteröidyt kohteet	42
20. Imatra Lammassaari 1	42
21. Imatra Lammassaari 2	44
22. Imatra Lempukka uimaranta	45
23. Imatra Haapasaari	46
24. Imatra Risuniemi.....	49
25. Imatra Hiekkoinlahti	50
26. Imatra Ukonniemi.....	51
27. Imatra Salo-Issakka Venäinmäki (Ala)	53
28. Imatra Salo-Issakka Venäinmäki (Ylä).....	54

29. Imatra Salo-Issakka Rajamäki	55
30. Imatra Pehkeisienoja	56
31. Imatra Siitola tonttima 1.....	58
32. Imatra Siitola tonttima 2.....	59
33. Imatra Siitola tonttima 3.....	61
34. Imatra Siitola tonttima 4.....	62
35. Imatra Neitsytniemen kartano	64
36. Imatra Immalanjärvi	66
37. Imatra Pässiniemi	67
38. Imatra Jäppilänniemi	69
39. Imatra Jakola	71
40. Imatra Pelkola.....	72
41. Imatra Näträmmälä	74
42. Imatra Hallikkala.....	75
43. Imatra Räikkölä.....	77
44. Imatra Imatrankoski	78
45. Imatra Siitola lauttapaikka.....	80
46. Imatra Niskalampi.....	81
47. Imatra Siitola kestikievari	83
48. Imatra Kylpylä etelä.....	84
49. Imatra Hallikkala 2	86
50. Imatra Saarlampi 1	87
51. Imatra Saarlampi 2	89
52. Imatra Vuoksenniskan pururata.....	90
53. Imatra Immolan lentokenttä	92
54. Imatra Kotipelto.....	93
55. Imatra Aronmäki.....	94
5. Lähteet.....	96
6. Yhteenveto	96

Tutkimuksen perustiedot

Kohde: Imatra

Tutkimuksen tyyppi: arkeologinen inventointi

Tavoite: hankkia ajantasaiset tiedot tutkimusalueen arkeologisesta kulttuuriperinnöstä

Kenttätyöaika: useassa jaksossa välillä 15.7.2019–21.10.2020

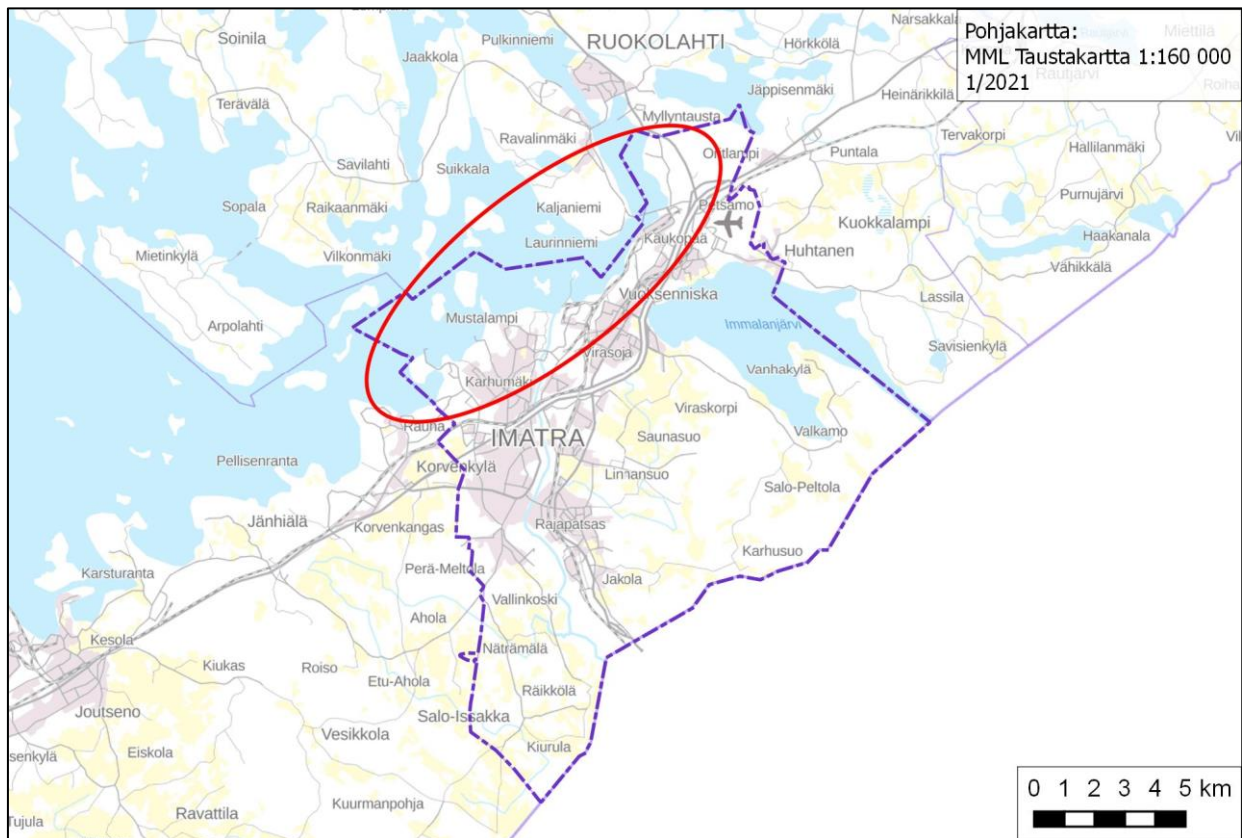
Tutkija: FT Ville Laakso, Maanala Oy

Tilaja: Imatran kaupunki

Aiemmat arkeologiset inventoinnit (koko kunta tai laajat osa-alueet): Timo Miettinen 1976, Timo Jussila 1999, Ulrika Köngäs 2010

Tutkimuksessa talletetut esinelöydöt: KM 42841, KM 42842 ja KM 42843 (diar. 18.12.2020)

Tulos: alueella on useita erityyppisiä ja -ikäisiä arkeologisia kohteita.

Inventoitujen ranta-alueiden ja saarien sijainti punaisella ympyröitynä. Lisäksi tarkastettiin kaikki kaupungin alueelta vanhastaan tunnetut muinaisjäännöskohteet

Raportin karttakoordinaatit on ilmoitettu ETRS-TM35FIN-järjestelmässä. Kaikki valokuvat: Ville Laakso/Maanala Oy

Kansikuva: kampaleimalla koristeltu kivikautisen saviastian pala löytöpaikallaan Haapasaarella. Palan halkaisija on noin 3 cm.

1. Tausta ja tutkimustehtävä

Imatran kaupunki on valmistelemassa uutta yleiskaavaa. Osa sen suunnittelua oli arkeologinen inventointi, jonka tekemisestä solmittiin sopimus Imatran kaupungin ja Maanala Oy:n välille 13.6.2019. Selvityksen vastuuhenkilö oli FT Ville Laakso. Maastotyö tehtiin useassa lyhyessä jaksossa kesän 2019 ja syksyn 2020 välisenä aikana.

Tilaja oli määritellyt inventoitaviksi alueiksi Saimaan ranta-alueet ja saaret. Lisäksi oli raportoitava koko Imatran aiemmin tunnetut muinaisjäännöskohteet ja päivitettävä niiden tiedot ajan tasalle.

Ranta-alueiden leveyttä ei ollut tarkemmin määritelty, joten käsitettä sovellettiin ensisijaisesti tutkimuksellisesta näkökulmasta. Käytännössä inventoitiin lupaavimmiksi katsotut alueet vaihtelevalla etäisyydellä (0,5–1 km) rannasta. Tutkitta alaa rajasi ennen muuta toteutunut maankäyttö, joka ulottuu laajoilla alueilla lähelle Saimaan rantaa. Tavoitteena oli saada alueen muinaisjäännöskannasta hyvä ja edustava yleiskuva.

2. Työn lähtötilanne ja menetelmät

Lähtötiedot Imatran arkeologisesta kulttuuriperinnöstä perustuivat aiemmille inventoinneille (erityisesti Miettinen 1976, Jussila 1999 ja Köngäs 2010). Kaivaustutkimuksia paikkakunnalla ei ole järjestetty juuri lainkaan (ks. kuitenkin tämän raportin kohdetta 37 *Pässäniemi*).

Inventointi aloitettiin tausta- ja arkistotutkimuksella, jossa käytiin läpi relevantit historialliset kartat, kirjallisuus ja erilaisia arkistoaineistoja. Historiallisista kartoista tutkittiin tiedossa olleet 1700-luvun verollepanokartat ja 1800-luvun isojakokartat (ks. lähdeluettelo).

Esitöissä koko inventointialue tutkittiin kartta-analyyysien, Maanmittauslaitoksen avoimen laserkeilausaineiston (0,5 pistettä neliömetrillä) sekä Geologian tutkimuskeskuksen maaperäk-

artta-aineiston perusteella. Esitöiden perusteella potentiaalisiksi katsotut alueet tarkastettiin maastossa.

Maastotöissä noudatettiin vakiintuneita arkeologisen inventoinnin menetelmiä. Potentiaalisiksi arvioiduille paikoille kaivettiin lapiolla koekuoppia. Pyyntikulttuurien asuinpaikoille tyypillisiä maastonkohtia oli niin vähän, että käytännössä niille kaikille kaivettiin koekuoppia. Lisäksi inventoinnissa käytettiin maaperäkairaa ja metallinilmaisinta.

Maastotyöhön Saimaan saarilla osallistuivat myös arkeologi Timo Sepänmaa ja mm. vesistöhistoriaan perehtynyt tekn. lis. Matti Hakulinen.

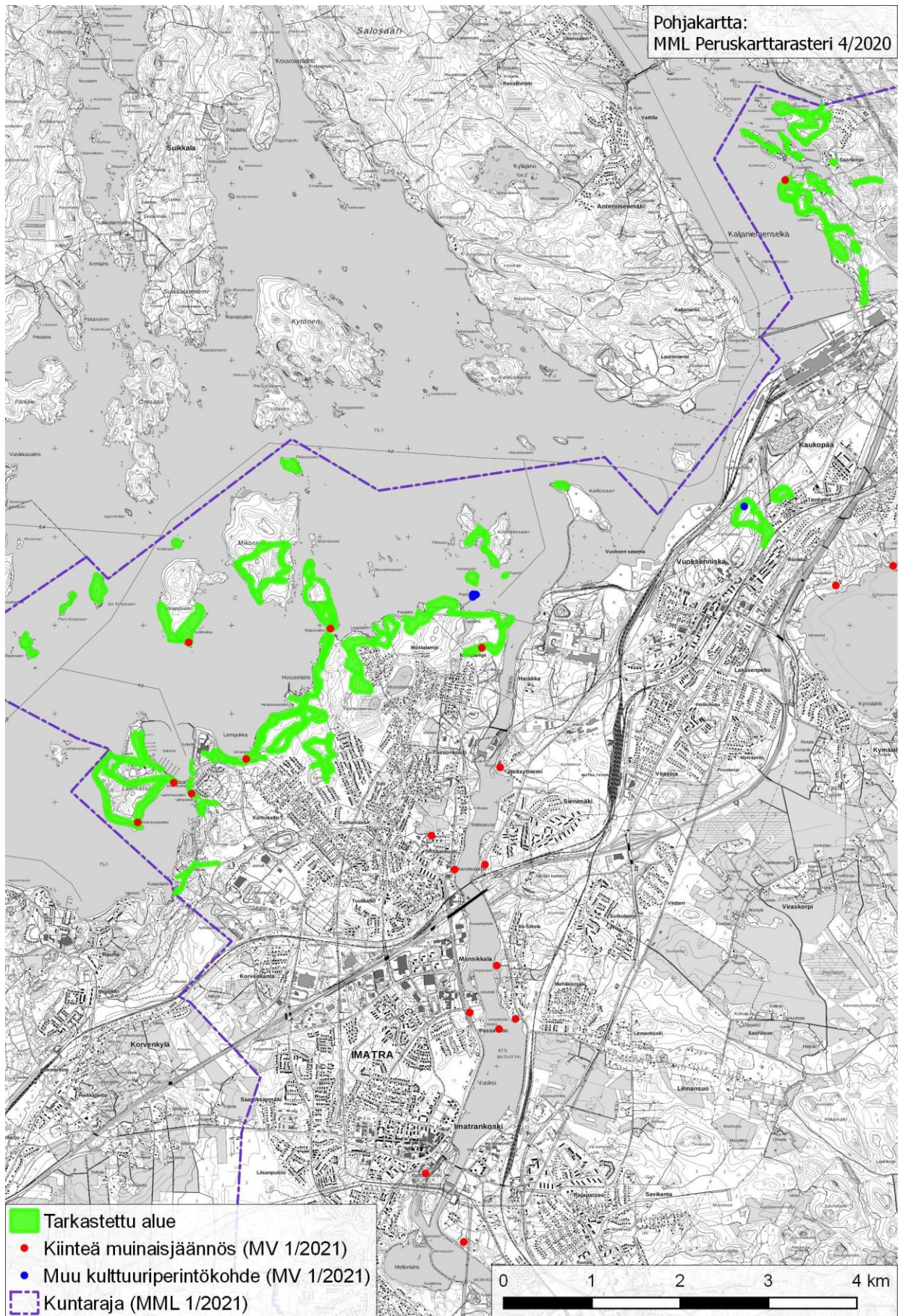
Havainto-olot olivat maastotöiden aikana pääsääntöisesti hyvät; poikkeukset on mainittu alla kohdekuvauksissa.

Vanhastaan tunnetusta kohteista tarkastettiin kiinteät muinaisjäännökset, muut (arkeologiset) kulttuuriperintökohteet sekä yksi alueella ollut kohde, joka oli rekisteröity mahdollisena muinaisjäännöksenä.

Muutamien vanhastaan tunnettujen historiallisten asuinpaikkojen kohdalta tutkittiin sellaisia historiallisia karttoja, joita ei vuoden 2010 inventoinnissa vielä ollut käytössä – käytännössä tämä tarkoittaa isoajakoa vanhempaa kartta-aineistoa (ks. kohteita 31, 35–36 ja 38).

Inventointikohteet dokumentoitiin sanallisesti, valokuvaamalla ja GPS-paikantimella kartoittaen. Asuinpaikkojen merkityksen arvioimisessa pyrittiin seuraamaan Museoviraston maaseudun historiallisten asuinpaikkojen inventointiohjetta (Inventointiohje 2015). Sama koskee saman instanssin julkaisemaa historiallisia teitä koskevaa ohjetta (Historialliset tiedot 2017).

Kohteille on määritelty rajaus maastohavaintojen, topografian ja tarvittaessa historiallisten karttojen avulla. Poikkeuksen muodostaa kohde 53 *Immolan lentokenttä*, joka on niin laaja ja hajanainen, että vaatisi erillisen tutkimuksen.

Saimaan ranta-alueilla ja saarissa maastossa tarkastetut alueet vihreällä merkittyinä.

3. Yleiset havainnot

3.1. Kirjalliset lähteet ja historiallinen maankäyttö

Vanhimmat tarkat nykyisen Imatran asutusta talotasolla kuvaavat kartat ovat 1700-luvun jälkipuolen verollepanokarttoja ja muita tiluskarttoja. Niiden asutuskuva vastaa pitkälti sitä, joka ilmenee muutamaa vuosikymmentä nuoremista isojakokartoista.

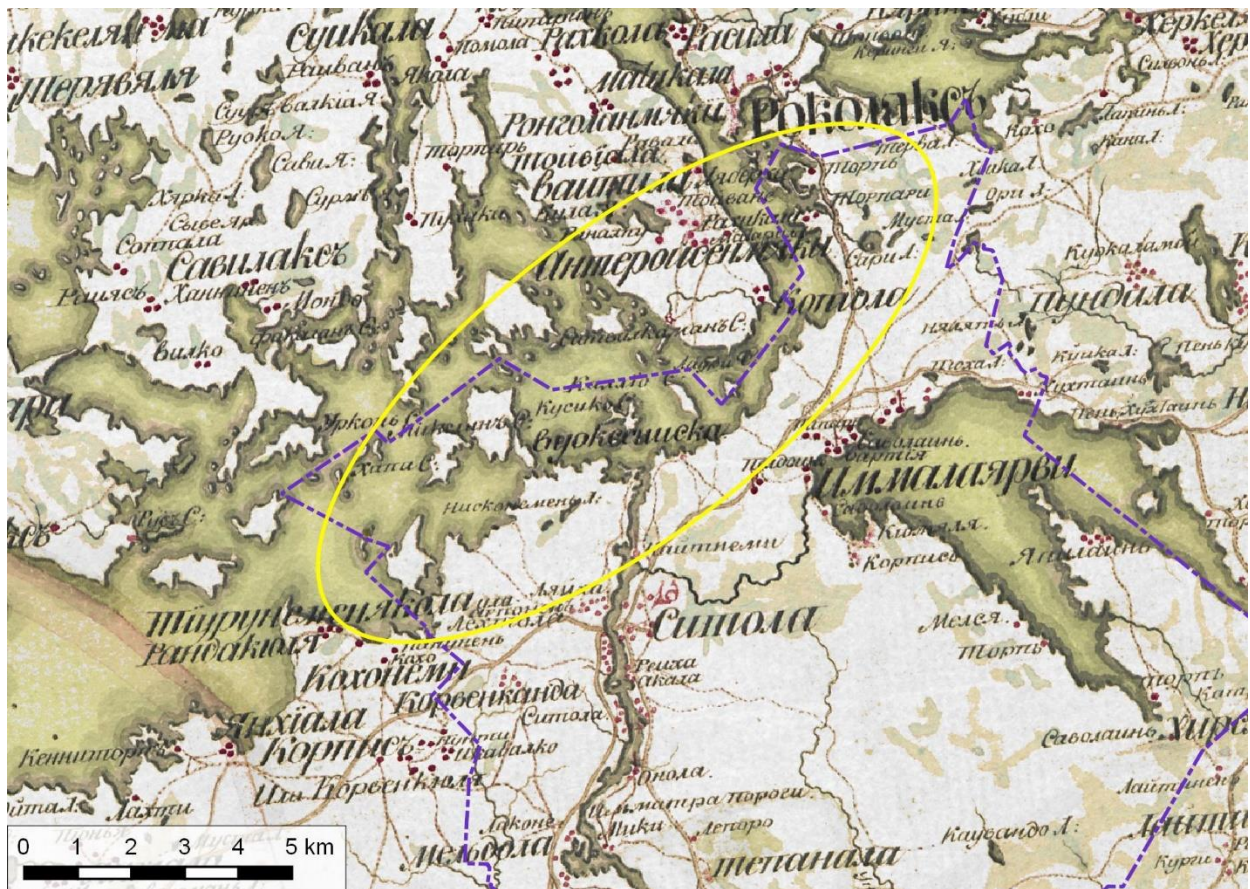
Historiallisen ajan asutus on karttojen perusteella ollut Saimaan rantavyöhykkeellä silmiinpistävästä vähäistä (ks. esim. Steinheil 1805; kuva alla). Ainoa vanha kantatila alueella on ollut Harakka-niminen talo, joka on ympäristöineen jäänyt 1900-luvulla täysin Vuoksen satarakenteiden alle.

Lähellä Ruokolahden rajaa on – esimerkiksi vuoden 1898 Senaatin kartan perusteella – ollut viisi torppaa. Niistä kolme on sittemmin au-

tiotunut ja arvioitavissa arkeologisiksi kohteiksi (ks. tämän raportin kohteita 15–16 ja 18). Niiden lähistöllä nykyisen Saarlammentien itäpuolella on ollut kaksi torppaa, joiden paikat ovat nykyisin rakennettuja.

Perussy historiallisen asutuksen vähäisyydelle lienee, että alueella on vain vähän viljelyskelpoista maata – onhan se suurimmaksi osaksi ulomman Salpausselän lakea ja liepeitä (ks. myös lukua 3.2. alla). Maankäyttö rantavyöhykkeellä alkoi karttojen perusteella lisääntyä huomattavasti vasta 1800–1900-lukujen vaihteessa.

Salpausselän kaakkoispuolella, inventoidun rantavyöhykkeen ulkopuolella, maasto muuttuu tasaisemmaksi ja maaperä hienorakeisemmaksi ja samalla viljelyyn hyvin sopivaksi. Tällä suunnalla luonnonympäristö ja rautakauden-historiallisen ajan maankäyttö jatkuvat samantyyppisinä pitkälle Karjalankannakselle asti.

Saimaan ranta-alueiden ja saarien asutus on ollut 1700–1800-lukujen vaihteen kartan (Steinheil 1805) perusteella hyvin vähäistä. Kartan punaiset pisteet kuvaavat taloja.

3.2. Topografia ja yleiset maastohavainnot

Huomattava osa Saimaan ranta-alueista Imatalla on rakennettua tai muulla tavoin arkeologisen kulttuuriperinnön näkökulmasta tuhoutunutta. Laajin tekijä on Vuoksen niskan itäpuolella oleva laaja satama- ja teollisuusalue, joka ulottuu kaikkiaan noin viiden kilometrin matkalle rannan suuntaisena vyöhykkeenä.

Valtaosa Saimaan mantereenpuoleisesta rantavyöhykkeestä on erittäin kivistä. Monin paikoin maasto laskee jyrkkänä Suur-Saimaan maksimitasosta (n. 80 m mpy) nykyiseen rantaan.

Pyyntikulttuurien asuinpaikoille tyypillisiä vähäkivisiä ja suojaisia maastonkohtia on harvakseltaan, ja ne ovat pienialaisia. Tällaiset ovat selvästi houkutteleet tuon aikaista asutusta, esimerkkeinä Lempukan uimarannan ja Haapasaaren eteläkärjen asuinpaikat. Myös vähemmän otollisia, mutta keskimääräistä vähäkivisempiä kohtia on hyödynnetty (Malonsaaren eteläkärki ja Vestasaaren itäosa).

Kivisyys selittää myös sen, miksi alueelta puuttuvat melkein kokonaan historiallisen ajan asuinpaikat ja pellot. Ilmiö heijastuu myös rautakauden esinelöytöjen puuttumisena (poikkeuksena tuore keihäänkärkilöytö Malonsaaresta, ks. kohdetta 9 *Malonsaari 2*). Merkille pantavaa on myös alueen elinkeinohistoriallisten kohteiden harvalukuisuus.

Saimaan saaret ovat suurimmaksi osaksi asuimattomia, ja myös loma-asunoja on vähän. Saaria tarkastettiin varsinkin laajasti:

Majasaari on suhteellisen pienikokoinen ja maaperältään kivinen saari kaupungin vesialueen läntisimmässä osassa. Sille kaivettiin kymmenkunta koekuoppaa ja sitä prospektoitiin metallinilmaisimella.

Pieni Korpisaari on edellisen koillispuolella, pienehkö ja kalliainen. Se tarkastettiin silmänvaraisesti ja metallinilmaisimella.

Iso Korpisaari edellisen itäpuolella tarkastettiin silmänvaraisesti ja metallinilmaisimella. Lisäksi kaivettiin joitain koekuoppia.

Haapasaarella tarkastettiin vanhastaan tunnettua kivikautista asuinpaikkaa sekä kaivettiin koekuoppia pyyntikulttuurien asuinpaikkojen kannalta otollisiksi katsotuille kohdille. Lisäksi tarkastettiin kallioalueita lapinraunioiden varalta ja etsittiin lounaisrannalta – tuloksetta – historiallista rajamerkkiä (kylänraja). Edellisen pohjoispuolella sijaitseva

Kotasaari tarkastettiin kokonaan silmämääräisesti, käytiin läpi metallinilmaisimella ja sitä koekuopittiin.

Laajasta Mikonsaaresta tarkastettiin laserkeilausaineistossa todetut anomaliat sekä potentiaalisiksi katsotut alueet. Sen pohjoispuolista Pekonsaarta tarkastettiin metallinilmaisimella ja laajasti silmänvaraisesti mm. lapinraunioiden varalta.

Vuoksen sataman pohjoispuoleisesta Kalliosaaresta tarkastettiin sen ehjää pohjoiskärkeä erityisesti metallinilmaisimella. Heti Vuoksen niskan länsipuolella sijaitsevaa Vestasaarta tutkittiin koekuopin ja metallinilmaisimella. Sen pohjoispuolella sijaitsevia Kuusikkosaarta ja Puputtia koekuopittiin ja tutkittiin ostoksen omaisesti metallinilmaisimella.

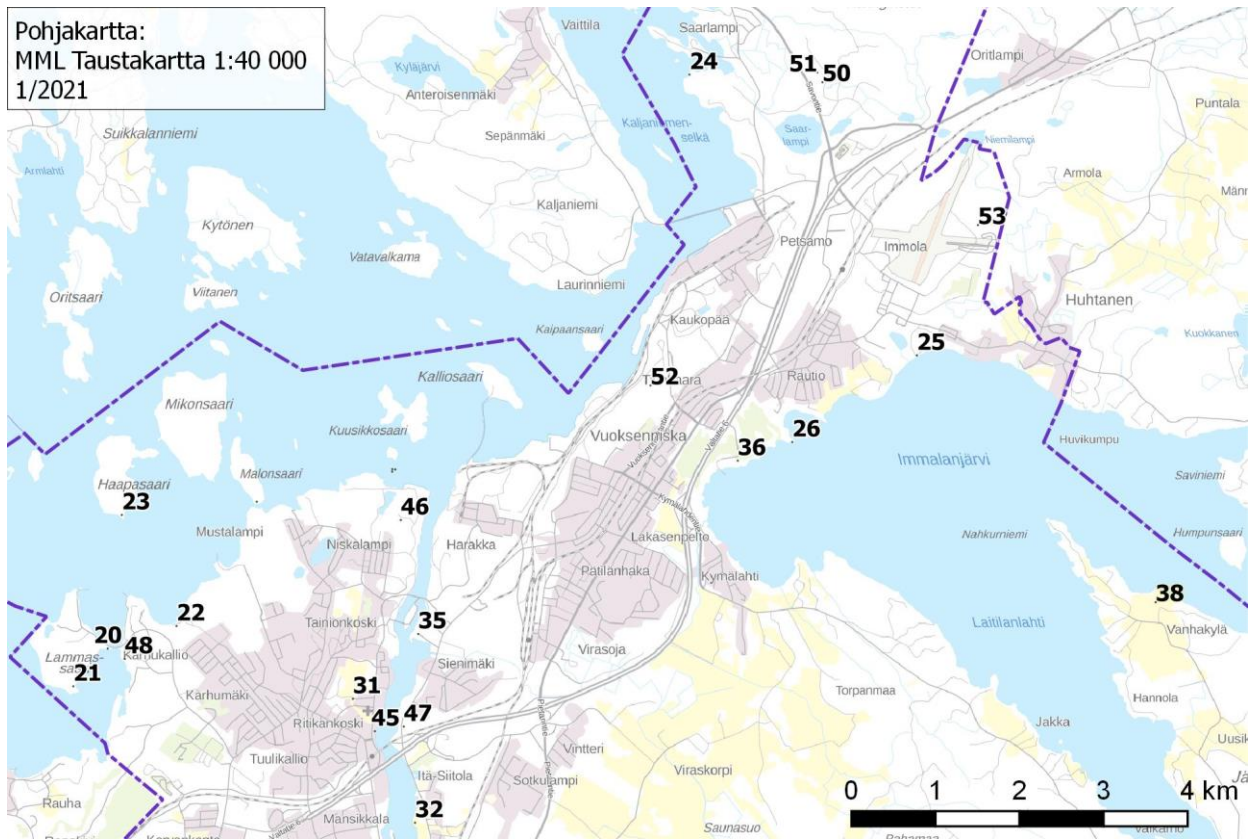
Historiallisten lähteiden, lähinnä vanhojen karttojen, avulla pyrittiin asuinpaikkojen lisäksi paikallistamaan myös muut relevantit kohteet, mm. merkittävimmät – käytännössä kylien väliset – rajamerkit (ks. tämän raportin kohteita 1 ja 3).

Osa historiallisista rajamerkeistä todettiin maastossa tuhoutuneiksi. Siitolan ja Korvenkannan kylien rajaa Ukonlinnan luona Saimaan rannassa ei ollut enää löydettävissä. Sama koskee Immalanjärven ja Mattarilan rajapistettä Kaljaniemenselän itärannalla. Korvenkannan ja Kohoniemen kylien rajamerkkiä etsittiin tuloksetta Lammassaaren luoteisrannalta.

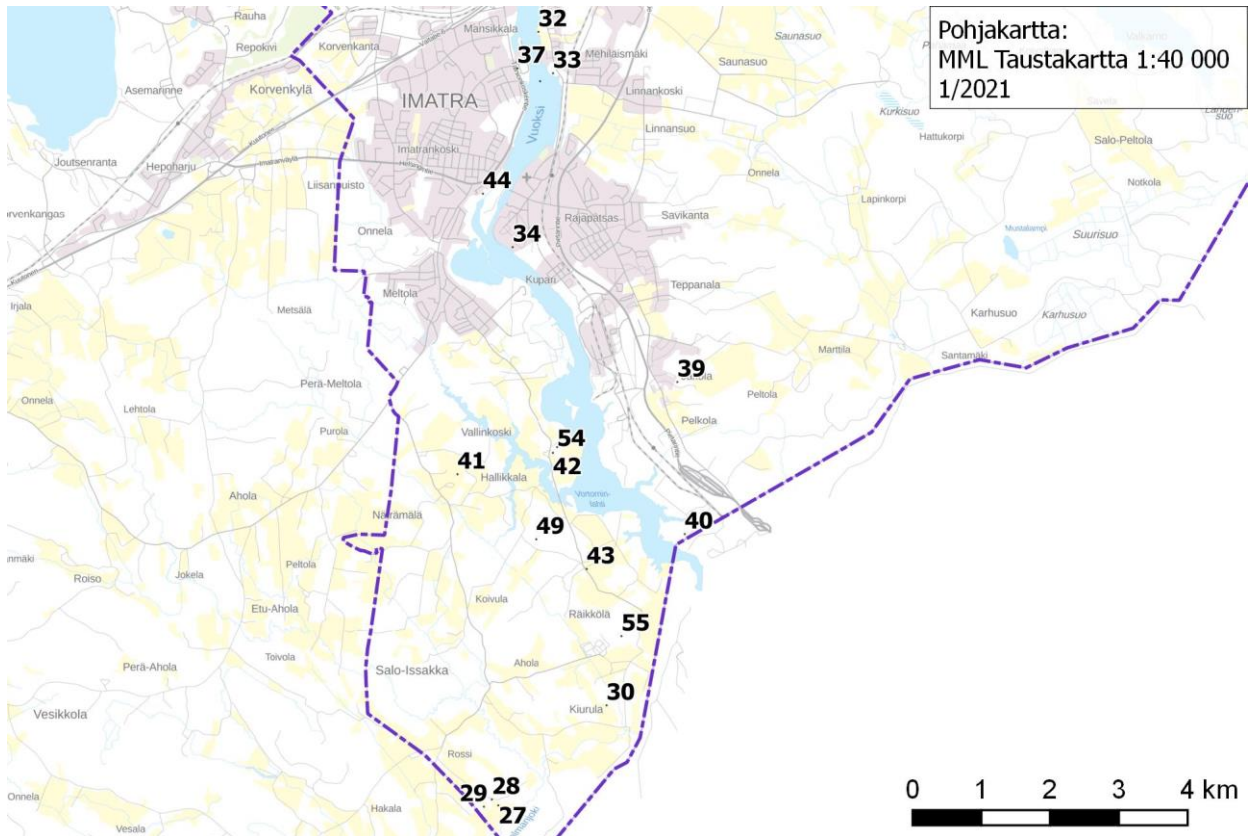
Myös Siitolan ja Vuoksenniskan rajamerkki Vuoksen itärannalla, nykyisellä teollisuusalueella, saattaa maankäytöstä johtuen olla tuhoutunut (paikkaa ei tarkastettu tässä inventoinnissa).

MAANALA

Pohjakartta:
MML Taustakartta 1:40 000
1/2021

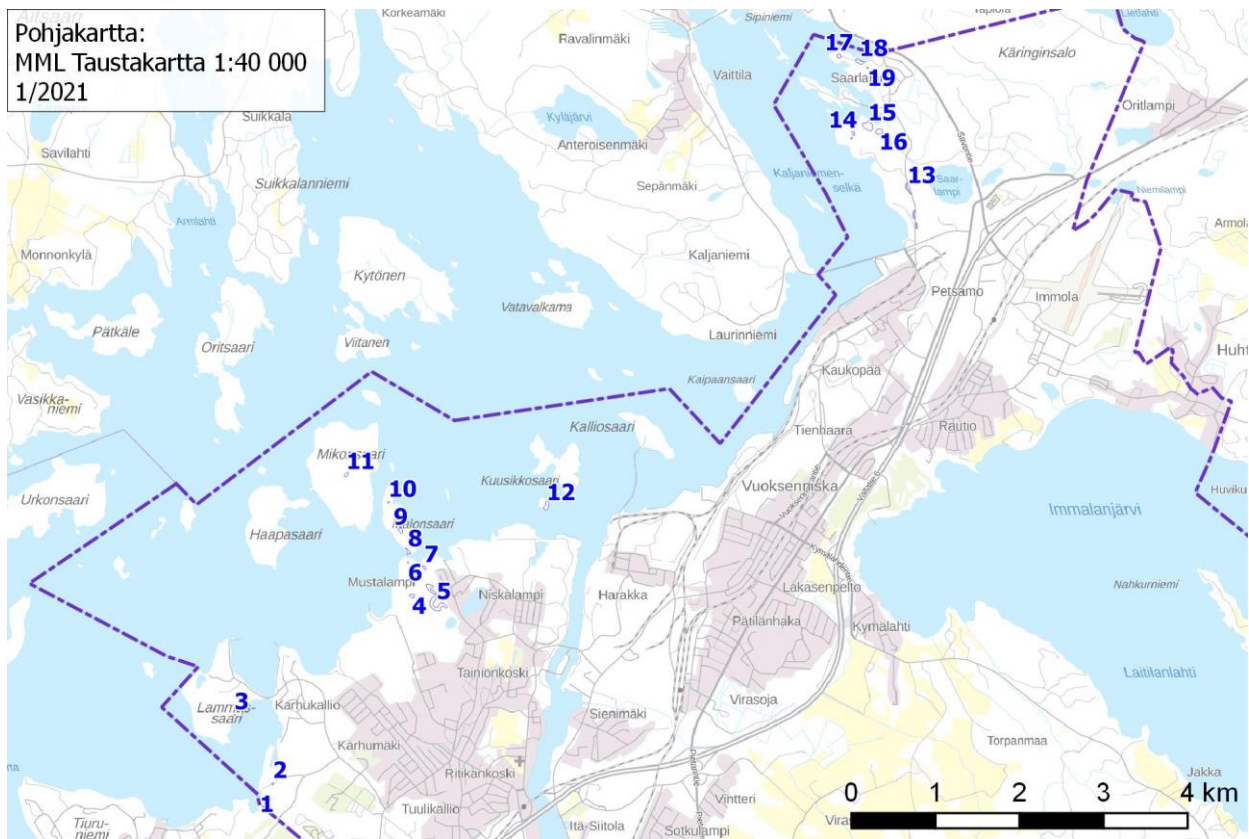

Yleiskartta inventoinnissa tarkastetuista aiemmin rekisteröidyistä arkeologisista kohteista (pohjoisosa).

Yleiskartta inventoinnissa tarkastetuista aiemmin rekisteröidyistä arkeologisista kohteista (eteläosa).

Pohjakartta:
MML Taustakartta 1:40 000
1/2021

Yleiskartta inventoinnissa löytyneistä aiemmin rekisteröimättömien arkeologisten kohteiden sijainnista.

4. Inventointikohteet

4.1. Aiemmin rekisteröimättömät kohteet

Kohteet kuvataan alla maantieteellisessä järjestyksessä lounaasta koilliseen. Niistä 16 (kohteet 1–9, 11–15 ja 18–19) on maastohavaintojen perusteella arvioitu kiinteiksi muinaisjäännöksi ja kolme (10, 16–17) muiksi kulttuuri-perintökohteiksi.

1. Imatra Kurjenlahti

(uusi kohde, ehdotetaan rekisteröitäväksi kiinteänä muinaisjäännökseenä)

Tyyppi: kivirakenteet/rajamerkit

Ajoitus: historiallinen

N 6785962 E 592352

Aiemmat tutkimukset: –

Aiemmat löydöt: –

Vuoden 2020 löydöt: –

Kohde sijaitsee Imatran ja Lappeenrannan rajalla, Saimaaseen laskevassa loivassa länsirinteessä, noin 10 m rannasta, joutomaalla.

Kohde löytyi inventoinnissa 2.9.2019. Paikalla on matala, 1–2 kivikerroksen paksuinen röykkiömäinen kivirakenne, jonka laajuus on 2,2 x 2 m ja korkeus 0,3 m. Kiviaineksen koko vaihtelee nyrkinkokoisista puolimetriisiin.

Rakenteen keskellä on keskimääräistä hieman suurempi (50 x 45 x 25 cm) kivi, jonka liki vaakatasossa olevassa yläpinnassa on hakattuna kulmaviiva, joka osoittaa rajalinjan kulmakohdan ja rajapisteestä lähtevien rajalinjojen suuntia. Samassa kivessä on myös luontaisia uria.

Hakkauksen yhteispituus on 30 cm, leveys 1–2 cm ja syvyys 0,5–1 cm. Pohjoisempi suunta- viiva osoittaa kohti Lammassaarta. Ennen hakkauksen löytymistä sitä peitti ohut sammal kerros.

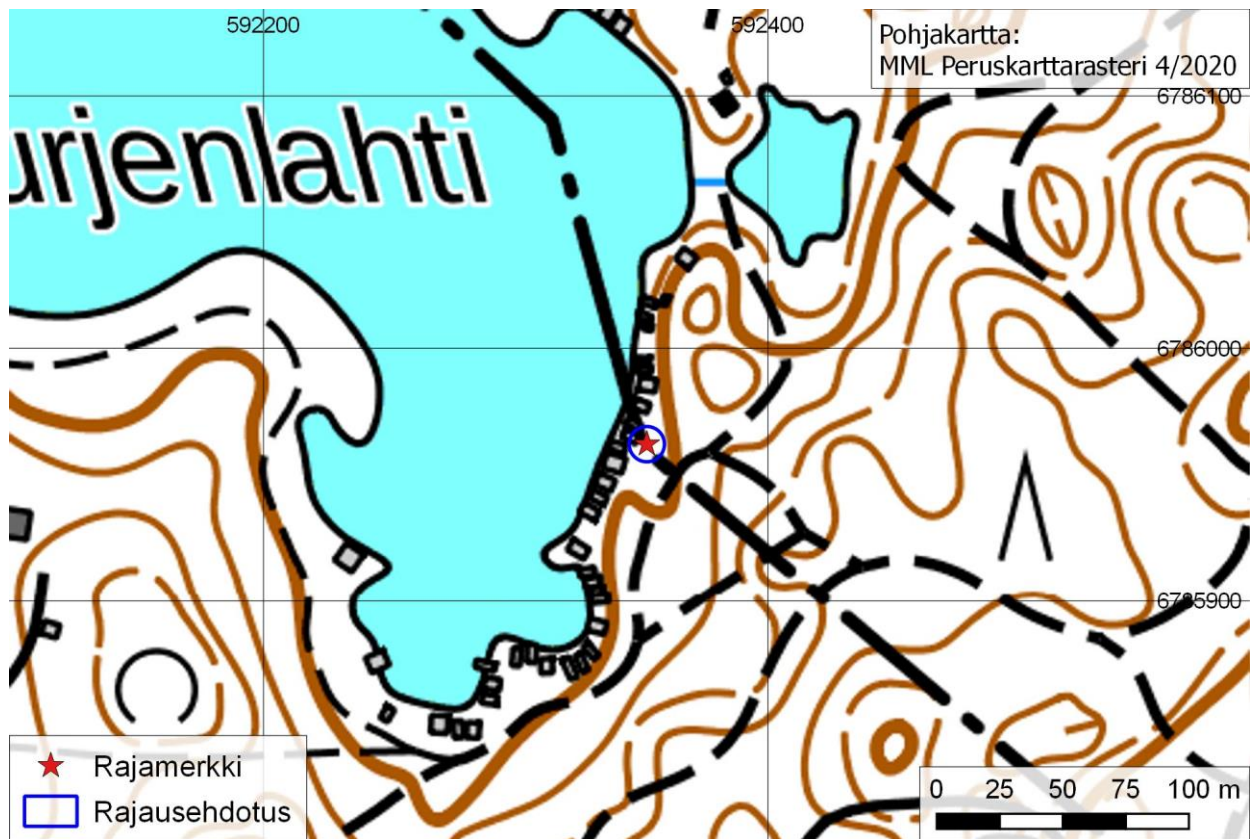
Rajapiste on Kohoniemen (Joutsenoa, nyk. Lappeenrantaa) ja Korvenkannan (Imatraa) kylien välinen. Historiallisista kartoista päätellen raja on kulkenut samalta kohdalta viimeistään 1700-luvulta alkaen.

Rajamerkin tyyppi viittaa isoajakoa vanhempaan ajoitukseen.

Hakkaus liiduttuna.

Kivirakenne ja sen päällä oleva kivi, jossa hakkaus (valkoisella liiduttuna) Mitan pituus on yksi metri.

Kurjenlahti-nimisen rajamerkkikohteen sijainti ja rajausehdotus.

Rajamerkki sijaitsee kolmihaaraisen koivun juurella rannan venevajojen takana. Hakkaus on liiduttu valkoisella. Etelästä.

2. Imatra Kurjenlahti 2

(uusi kohde, ehdotetaan rekisteröitäväksi kiinteänä muinaisjäännöksenä)

Tyyppi: työ- ja valmistuspaikat/viljelyröykkiöt

Ajoitus: historiallinen

N 6786203 E 592507 (kohteen keskeltä)

Aiemmat tutkimukset: –

Aiemmat löydöt: –

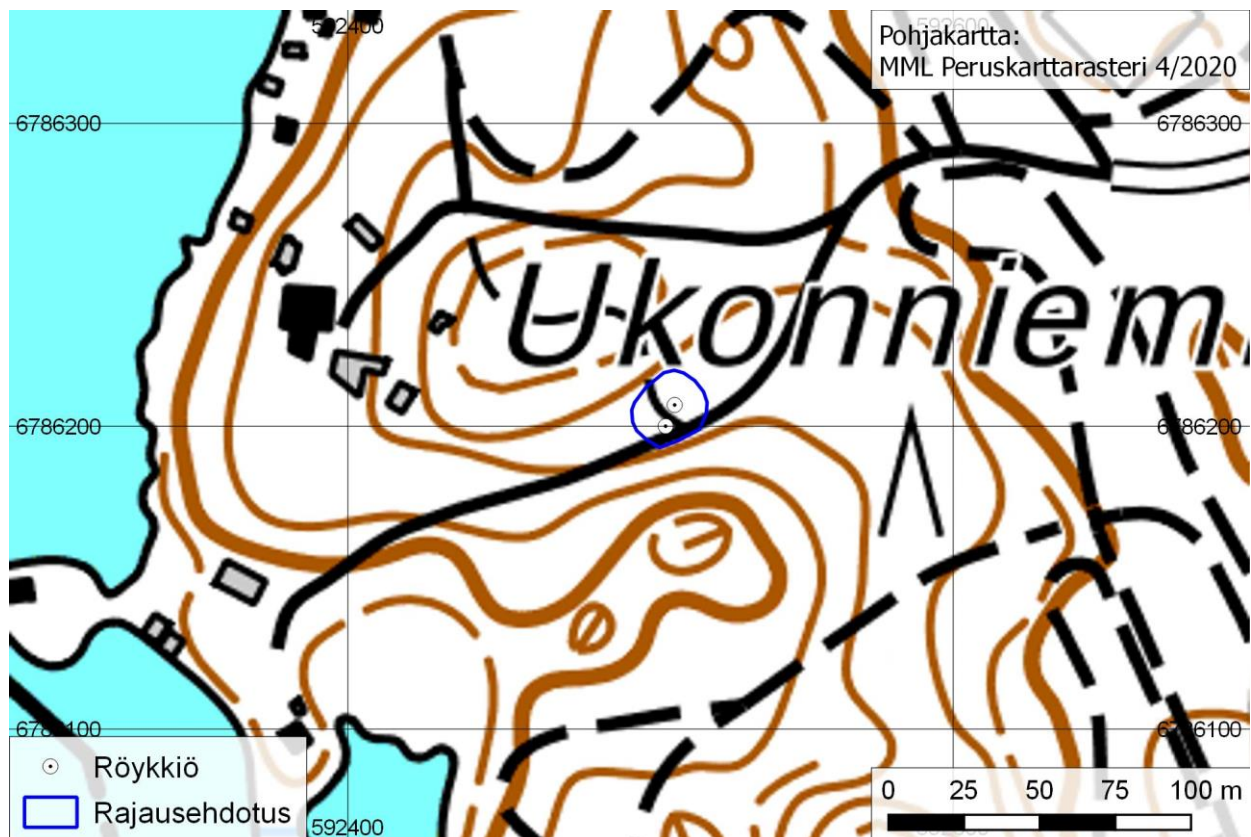
Vuoden 2020 löydöt: –

Kohde löytyi inventoinnissa 2.9.2019. Se sijaitsee Ukonniemellä, rantaan vievän tien pohjoispuolella, sekametsää kasvavassa kumpuilevassa maastossa, kaakkoisrinteessä.

Kohdassa N 6786200 E 592505 todettiin kivi-röykkiö, jonka laajuus on 2,6 x 2 m ja korkeus 0,5 m. Siitä noin viisi metriä koilliseen, kohdassa N 6786207 E 592508, on toinen samantyyppinen rakenne. Sen pohjakaava on pyöreähkö ja halkaisijaltaan 1,5 m. Rakenteen korkeus on 0,3 m.

Sijainnin ja muodon perusteella kyseessä ovat varsin tyypilliset viljelyröykkiöt. Ympäristö tarkastettiin muutamien kymmenien metrien säteeltä; enempää rakenteita ei alueelta löytynyt.

Huomattakoon, että Ukonniemen alueen kivi-röykkiöitä on tarkastanut myös arkeologi Ville Luho (1954). Myös hän päätyi pitämään rakenteita ”kaskesraunioina”.

Kurjenlahti 2 -röykkiökohteen sijainti ja rajausehdotus.

Kurjenlahti 2 -kohteen Isompi rökkiö etualalla, pienempi sen takana nuorten puiden juurella. Lounaasta.

3. Imatra Lammassaari 3

(uusi kohde, ehdotetaan rekisteröitäväksi kiinteänä muinaisjäännöksenä)

Tyyppi: kivirakenteet/rajamerkit

Ajoitus: historiallinen

N 6787023 E 592051

Aiemmat tutkimukset: –

Aiemmat löydöt: –

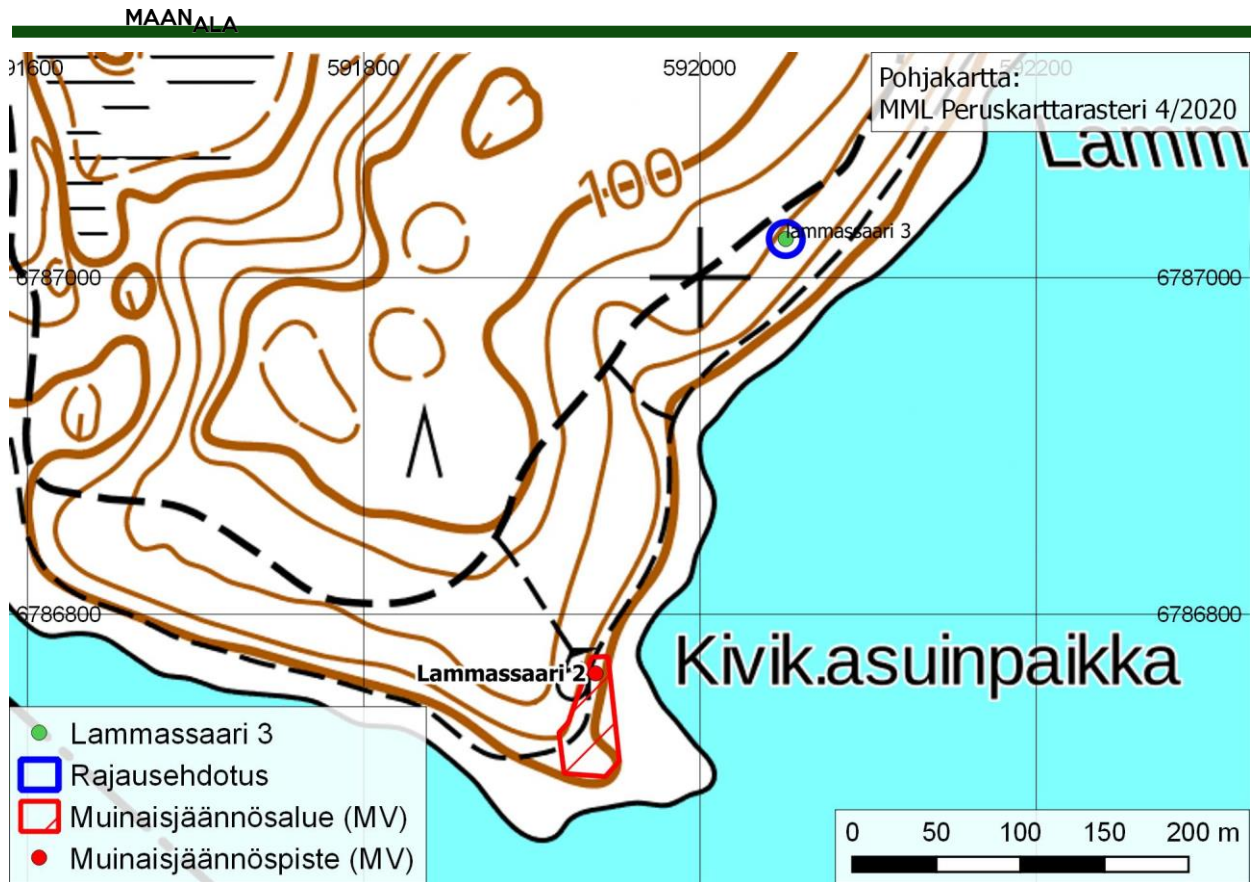
Vuoden 2020 löydöt: –

Kohde tarkastettiin 2.9.2019. Se sijaitsee Lammassaaren kaakkoisosassa, jyrkän rinteiden päällä, sekametsää kasvavassa loivassa kaakkoisrinteessä, noin 50 metrin päässä rannasta.

Paikalla on pohjakaavaltaan pyöreähkö kivi-rökkiö, jonka laajuus on 3 x 2,3 m ja korkeus 0,5 m. Sen keskellä on litteähkö teräväkärkinen pystykivi, jonka pituus on n. 80 cm. Inventoinnin aikaan se oli pystyssä noin 45 asteen kulmassa. Pystykiven eteläsiivuun on hakattu numero 42 (alkuosa on osin tulkinnanvarainen).

Kyseessä on Korvenkannan ja Kohoniemen kylien ja samalla Imatran ja entisen Joutsenon pitäjien rajapiste – nykyään koko Lammassaari kuuluu Imatraan.

Kylänraja on merkitty tälle paikalle ainakin jo isonjaon karttaan (mitattu 1833, jako tehty 1848). Rajamerkin tyyppin perusteella rakenne saattaa olla peräisin samalta ajalta – ainakaan myöhempänä sitä ei ole syytä pitää.

Lammassaari 3 -rajamerkkikohteen sijainti ja rajausehdotus (sinisellä) sekä Lammassaari 2 -asuinpaikka-kohteen rajaus (punaisella).

Rajamerkki hakkaus valkealla liiduttuna. Etelälounaasta.

4. Imatra Lammintausahot

(uusi kohde, ehdotetaan rekisteröitäväksi kiinteänä muinaisjäännöksenä)

Tyyppi: työ- ja valmistuspaikat/viljelyröykkiöt

Ajoitus: historiallinen

N 6788432 E 594160 (kohteen keskeltä)

Aiemmat tutkimukset: –

Aiemmat löydöt: –

Vuoden 2020 löydöt: –

Kohde löytyi inventoinnissa 29.4.2020. Se sijaitsee tasaisessa, mutta melko kivisessä täysikasvuisessa sekametsässä.

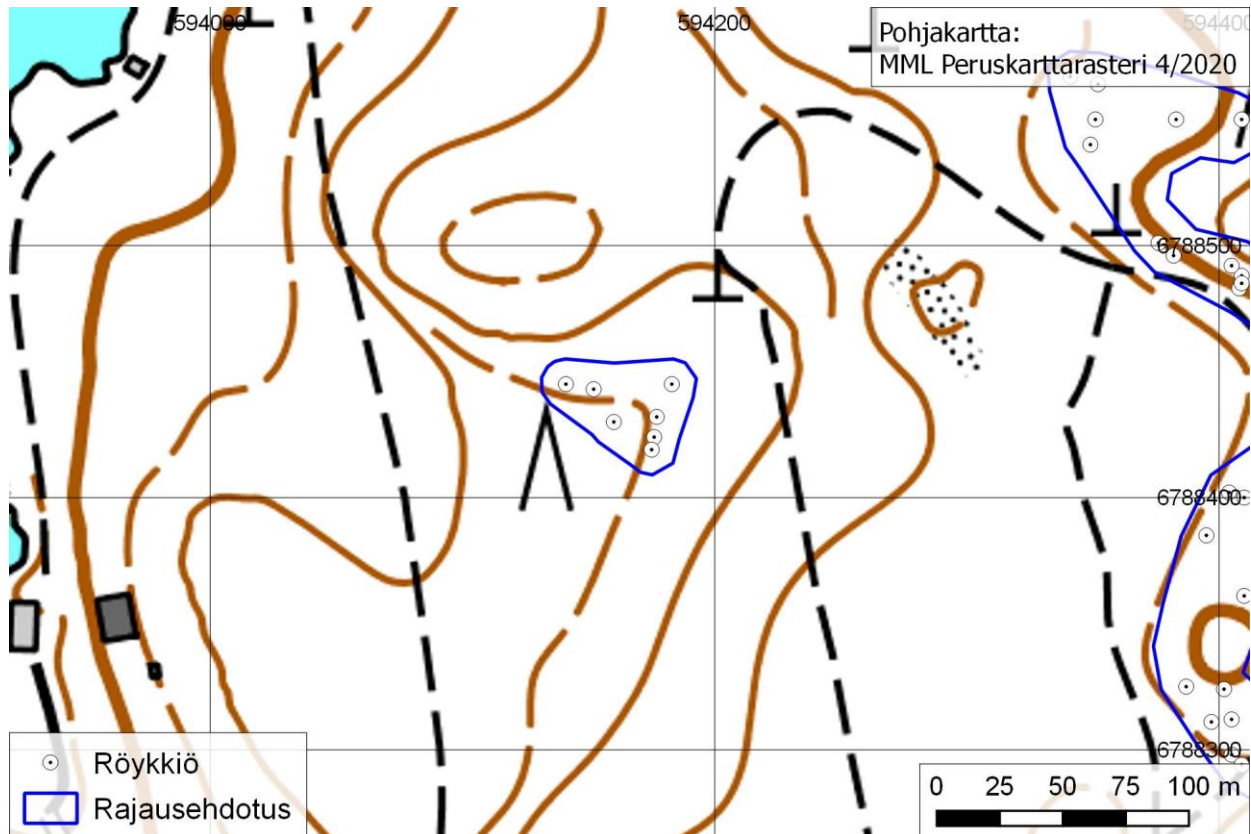
Paikalta todettiin seitsemän kiviröykkiötä, jotka ovat muotonsa ja sijaintinsa perusteella tyyppisiä viljelysmaan raivausröykkiöitä.

Ympäristöä tarkastettiin inventoinnissa suhteellisen laajasti ja havainto-olot olivat niukan kasvillisuuden vuoksi erinomaiset. Rakenteiden vaatimattomuuden vuoksi on kuitenkin mahdollista, että niistä osa jäi havaitsematta.

Kohteen nimi perustuu Nimiarkiston aineistoon (NA, *Lammintausahot*, Ulla Hanhinen 1970).

Taulukko: Kohteen 4 kiviröykkiöt (mittojen viimeinen luku tarkoittaa korkeutta).

N	E	Huomioita
6788424	594176	Kasattu ison maakiven päälle
6788419	594175	2 x 1,5 x 0,3 m
6788432	594177	2 x 2 x 0,5 m ison kiven päällä
6788430	594160	1,2 x 1 x 0,2 m
6788445	594183	1,5 x 1 x 0,5 m
6788443	594152	2 x 2 x 0,8 m ison kiven päällä
6788445	594141	1 x 0,7 x 0,3 m kiven päällä

Lammintausahojen röykkiöiden sijainti ja kohteen rajausehdotus.

Lammintausahot-kohteen kohdassa N 6788419 E 594175 sijaitseva rökkiö.

5. Imatra Pieni Mustalampi

(uusi kohde, ehdotetaan rekisteröitäväksi kiinteänä muinaisjäännöksenä)

Tyyppi: työ- ja valmistuspaikat/viljelyrökkiöt

Ajoitus: historiallinen

N 6788375 E 594416 (kohteen keskeltä)

Aiemmat tutkimukset: –

Aiemmat löydöt: –

Vuoden 2020 löydöt: –

Kohde löytyi inventoinnissa 21.6.2020. Se sijaitsee Saimaan ja Pienen Mustalammen välisellä harjanteella, moreenipohjaisessa sekametsässä.

Alueella on runsaasti kivirökkiöitä. Niiden halkaisija vaihtelee välillä 1–3,5 m, mutta suurin osa on parimetrisiä. Rakenteiden korkeus on 0,3–0,8 m, suurin osa on puolimetrisiä. Sijainnin ja ulkomuodon perusteella kyseessä ovat viljelyrökkiöt.

Niiden lisäksi paikalta todettiin kaksi kuoppaa. Ne sijaitsevat rökkiöalueen eteläreunalla. Kohdassa N 6788268 E 594494 on 2,5 x 2,5 metrin laajuinen ja metrin syvyinen ja pohjakaavaltaan nelikulmainen kuoppa, jonka reunat ovat jyrkät. Sen alarinteen puolella (kaakossa) on valli, ja kuoppaan on tuotu jätettä. Kyse lienee jostakin nuoresta rakenteesta, joka ei välttämättä liity rökkiöihin.

Kohdassa N 6788271 E 594449 olevan kuopan laajuus on 2,2 x 1,2 m ja syvyys 1,3 m. Reunat ovat jyrkät ja alarinteen puoleisella reunalla on valli. Kyseessä voi olla säilytyskuoppa.

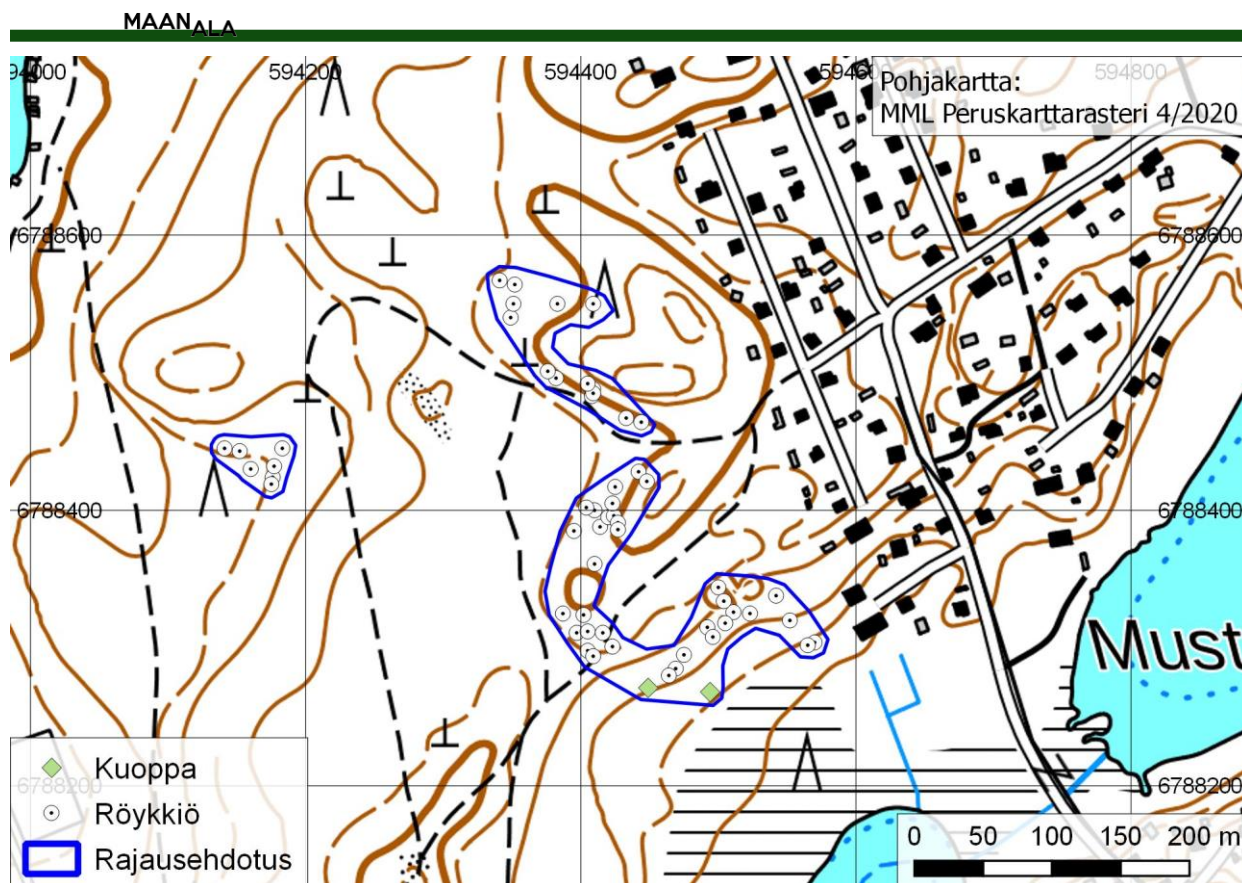

Röykkiö kohdassa N 6788417 E 594425. Lännestä.

Taulukko: kohteen 5raivausröykkiöt.

N	E	Huomioita
6788326	594511	
6788338	594542	
6788304	594570	
6788302	594565	
6788320	594552	
6788325	594523	
6788344	594500	
6788334	594504	2 maakiven välissä
6788318	594505	Valunut alarinteeseen?
6788315	594492	
6788308	594496	Laakean maakiven päällä
6788295	594475	
6788285	594469	

N	E	Huomioita
6788280	594464	
6788298	594405	
6788294	594409	
6788311	594397	Laakean maakiven päällä
6788312	594405	
6788311	594416	
6788301	594423	Maakiven kupeessa
6788324	594402	
6788325	594387	Laakean maakiven päällä
6788361	594410	Maakiven kupeessa
6788388	594414	
6788395	594420	Maakiven kupeessa
6788396	594424	
6788391	594427	
6788386	594427	
6788417	594425	
6788405	594423	
6788400	594410	Parimetrisen kiven juurella
6788402	594404	
6788385	594395	
6788428	594442	
6788421	594448	
6788488	594409	
6788483	594408	Maakiven kupeessa
6788467	594433	Laakean maakiven kupeessa
6788464	594444	
6788485	594409	
6788492	594405	Syvennys keskellä, kaiveltu?
6788496	594382	
6788501	594376	
6788540	594349	
6788550	594351	
6788567	594341	
6788564	594352	
6788550	594383	
6788550	594409	

Pieni Mustalampi -nimisen kohteen rakenteiden sijainti ja rajausehdotus. Vasemman reunan erillinen kolmiomainen röykkiöalue on tämän raportin kohde 4 (Imatra Laummintaushot).

6. Imatra Malonsalmi

(uusi kohde, ehdotetaan rekisteröitäväksi kiinteänä muinaisjäännöksenä)

Tyyppi: kivrakenteet/röykkiöt

Ajoitus: ajoittamaton

N 6788834 E 594116

Aiemmat tutkimukset: –

Aiemmat löydöt: –

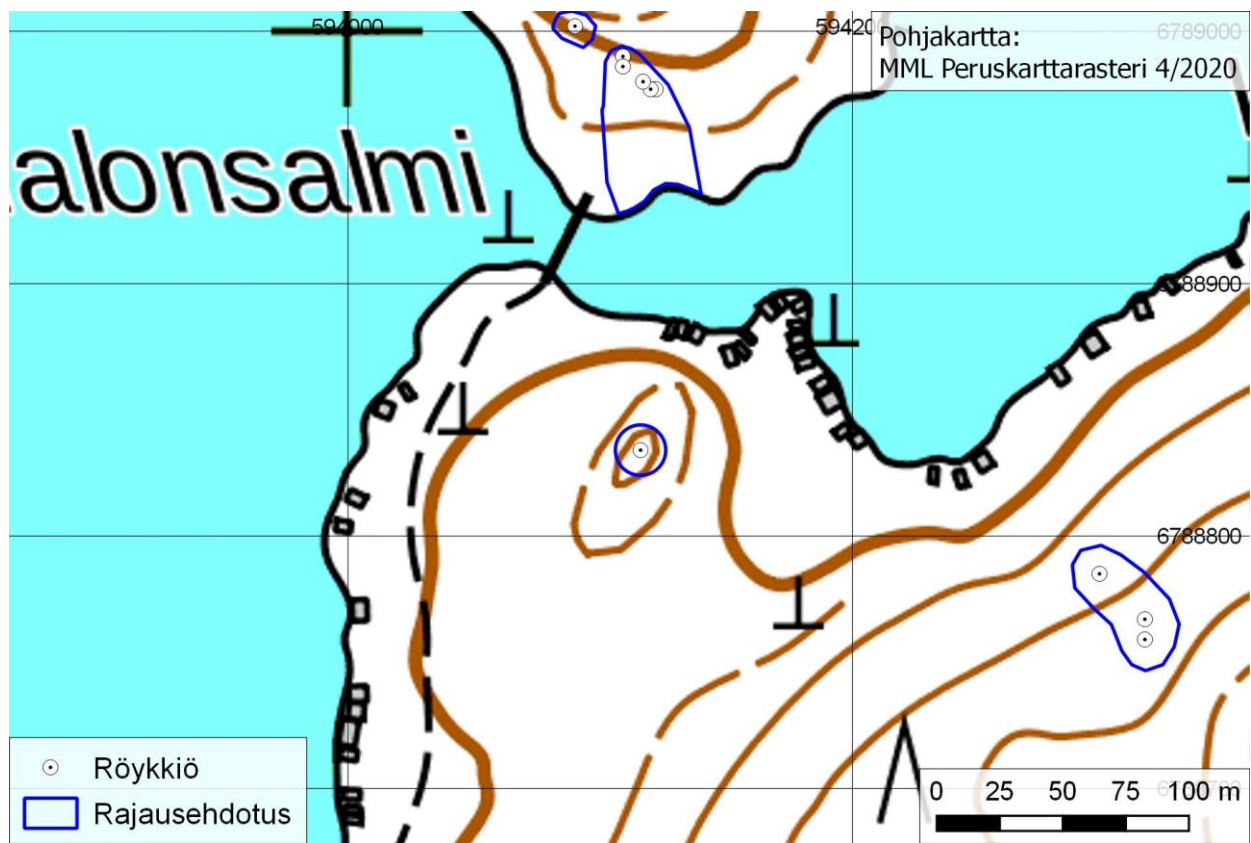
Vuoden 2020 löydöt: –

Kohde löytyi inventoinnissa 27.4.2020. Se sijaitsee Malonsalmen eteläpuolella, moreenikumpareen laella, sen korkeimman kohdan pohjoispuolella nuoressa sekametsässä. Paikalla on pohjakaavaltaan pyöreä sammaleen

peittämä kiviröykkiö, jonka halkaisija on 2 m ja korkeus 0,8 m. Rakenne koostuu pelkistä kivistä; niiden koko vaihtelee välillä 10–50 cm. Röykkiö on ilmeisesti maapohjalla.

Maasto on hyvin kivistä ja paikalta on hyvä näkyvyys Saimaalle. Koko kumpareen ala tarkastettiin, mutta muita rakenteita ei ollut havaittavissa. Röykkiötä ja sen ympäristöä prospektettiin myös metallinilmaisimella, mutta mitään erityistä ei havaittu.

Röykkiö on suhteellisen pieni, melko korkea ja kauniin pyöreä. Muodon perusteella kyseessä voi hyvin olla kaskiraunio. Sijainnin perusteella ei kuitenkaan ole poissuljettua, etteikö kyseessä voi olla jokin toisentyyppinen rakenne, esimerkiksi isoajakoa vanhempi rajamerkki tai jopa hauta.

Malonsalmi-kohteen sijainti ja rajausehdotus (kartan keskellä).

Malonsalmen röykkiö pohjoisesta.

7. Imatra Syrjälähti

(uusi kohde, ehdotetaan rekisteröitäväksi kiinteänä muinaisjäännöksenä)

Tyyppi: työ- ja valmistuspaikat/viljelyröykkiöt

Ajoitus: historiallinen

N 6788767 E 594316 (keskimmäinen röykkiö)

Aiemmat tutkimukset: –

Aiemmat löydöt: –

Vuoden 2020 löydöt: –

Kohde löytyi inventoinnissa 21.6.2020. Se sijaitsee pohjoiseen laskevassa rinteessä, jyrkemmän rinteiden päällä, hyvin kivisessä kuusi-

metsässä. Paikalla todettiin kolme kiviröykkiötä, jotka liittyvät viljelymaan raivaamiseen.

Kivisen maaperän perusteella kyseessä on todennäköisesti ollut kaskiviljely. Rakenteista eteläisin on muita epämääräisempi, mutta ihmisen tekemä.

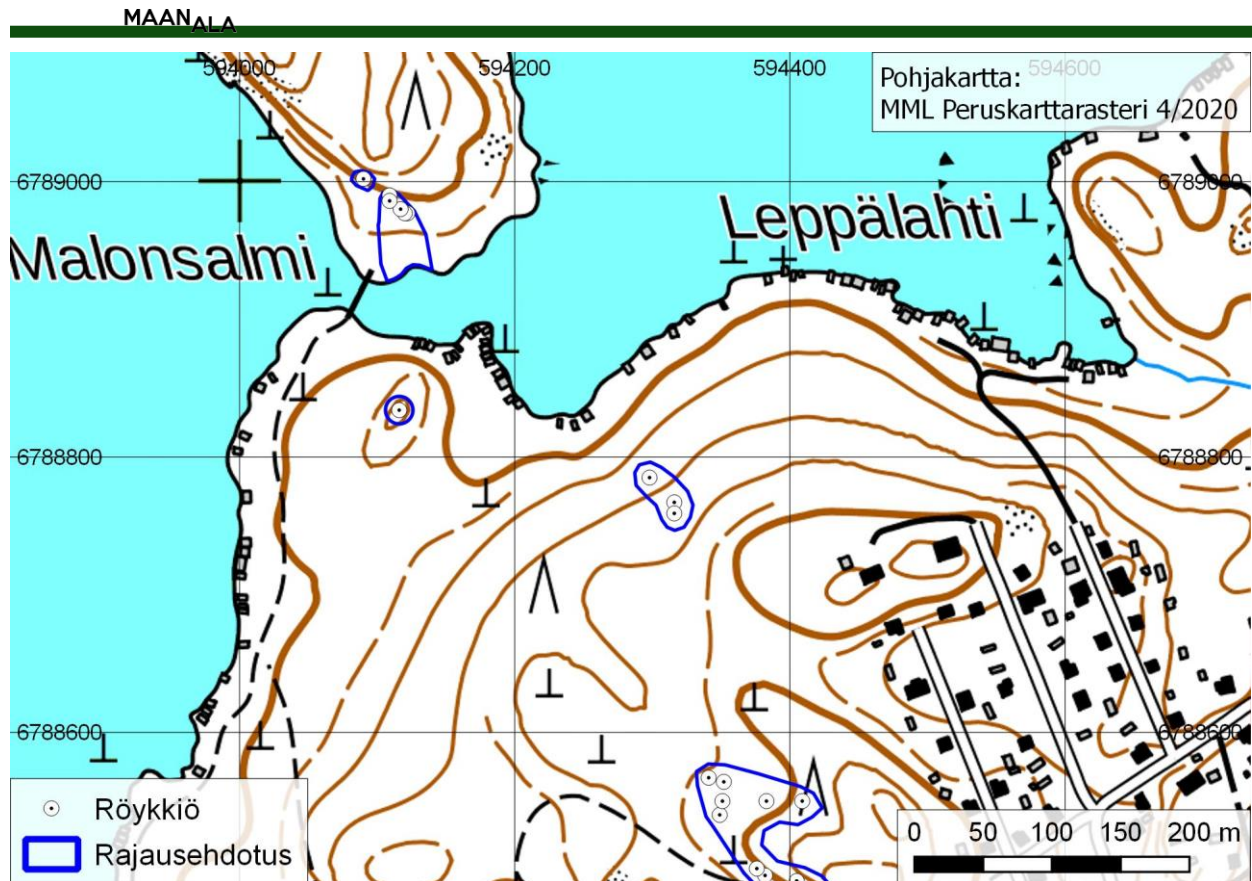
Leppälahden länsipuolista lahtea, jonka läheisyydessä kohde on, nimitetään *Syrjälähdeksi* (NA, Ulla Hanhinen 1970).

Taulukko: kohteen 7 raivausröykkiöt (mittojen viimeinen luku tarkoittaa korkeutta).

N	E	Huomioita
6788785	594298	4 x 2,5 x 0,7 m
6788767	594316	2,5 x 1,5 x 0,5 m
6788759	594316	2,5 x 2 x 0,5 m

Röykkiö kohdassa N 6788785 E 594298. Kaakosta.

Syrjälahden röykkiöiden sijainti ja rajausehdotus (kuvan keskellä).

8. Imatra Malonsaari 1

(uusi kohde, ehdotetaan rekisteröitäväksi kiinteänä muinaisjännöksenä)

Tyyppi: asuinpaikat ja työ- ja valmistuspaikat/kaskiröykkiöt

Ajoitus: varhaismetallikautinen ja historiallinen

N 6788960 E 594115 (kohteen keskeltä) Z n. 77,5

Aiemmat tutkimukset: –

Aiemmat löydöt: –

Vuoden 2020 löydöt: KM 42842

Kohde löytyi inventoinnissa 27.4.2020. Se sijaitsee Malonsaaren eteläkärjessä. Alue on ympäristöään alavampi ja vähäkivisempi ja suojaisa tasanne, jolla kasvaa mäntyvaltaista sekametsää. Aluskasvillisuus on varvikkoa.

Asuinpaikka todettiin koekuopista, joiden koko oli noin 30 x 30 cm. Ne kaivettiin lapiolla; maa käytiin läpi lastalla.

Koekuoppa 1 avattiin kohtaan N 6788960 E 594115. Ohuen pintaturpeen alla oli 15 cm:n paksuinen kerros sekoittunutta harmaata hiekkamoreenia, josta löytyi pii-iskos. Kerroksen alla maaperä oli kellertävää puhdasta hiekkamoreenia.

Koekuoppa 2 avattiin kohtaan N 6788957 E 594111. Ohuen pintaturpeen alla todettiin 10 cm:n paksuinen kerros sekoittunutta harmaata hiekkamoreenia. Siitä talletettiin löytönä kvartsi-iskos. Syvemmillä maa oli puhdasta kellertävää hiekkamoreenia.

Lisäksi alueelle kaivettiin kaksi löydöttömäksi osoittautunutta koekuoppaa. Niissäkin oli havaittavissa oletetun kaskiviljelyn sekoittama tumma pintakerros ja sen alapuolinen puhdas luontainen maa. Paikan myöhempi pienimuotoinen viljely lienee siis sekoittanut suurimman

osan esihistoriallisesta asuinpaikkakerroksesta, tuskin kuitenkaan kaikkia sen rakenteita. Esihistoriallisten löytöjen vähäisyys sopii varhaismetallikautiseen ajoitukseen, johon matala korkeustaso viittaa.

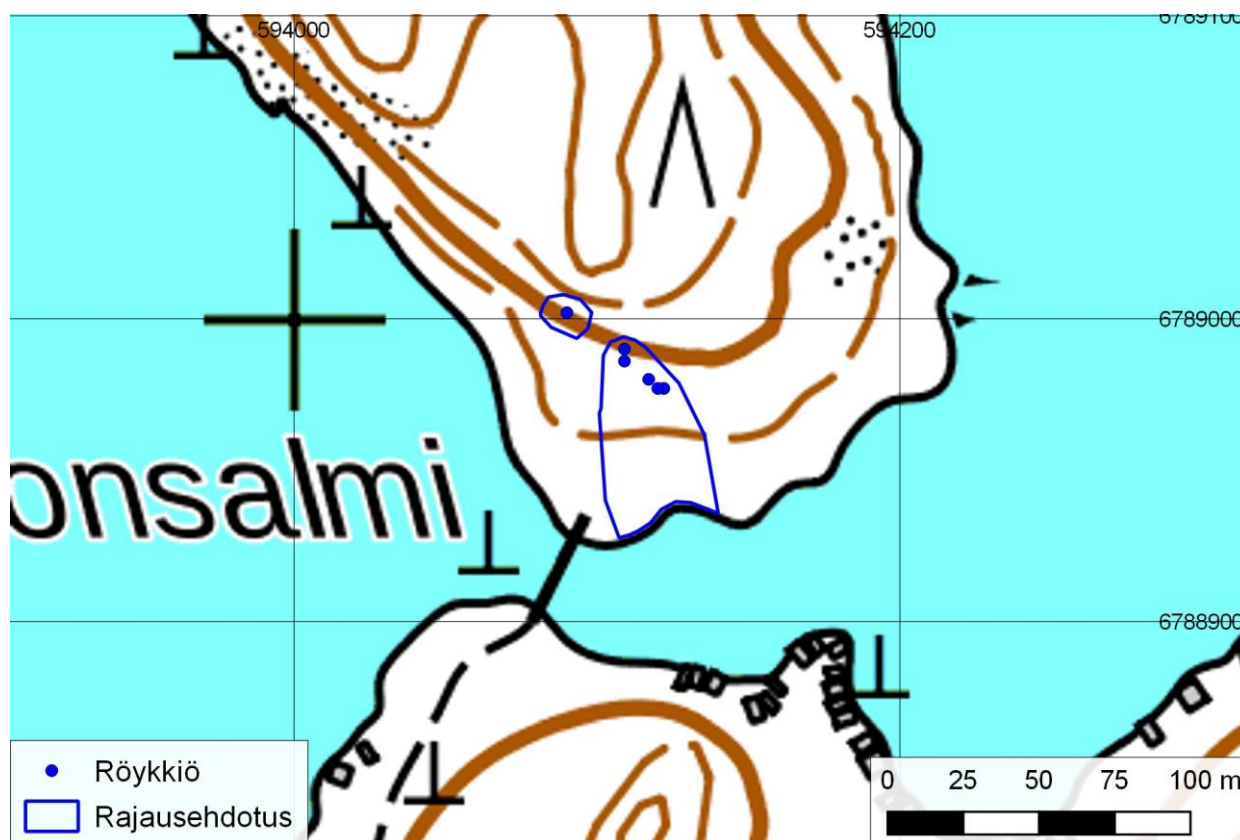
Saman tasanteen reunoilla todettiin kuusi kiviröykkiötä. Muodon ja sijainnin perusteella ne ovat pienimuotoiseen viljelyyn liittyviä raivausröykkiötä. Niiden päällä oli vahva sammalkerros.

Oheisen taulukon viimeinen röykkiö on muista hieman syrjässä, länteen laskevassa kivisessä rinteessä, mäntyvaltaisessa sekametsässä, kahden polun välissä maapohjalla. Röykkiön itäreuna on selkeä, länsireuna epämääräisempi. Kyseessä on kuitenkin selkeästi ihmisen tekemä rakenne, jossa on arviolta 3–4 kivikerrosta. Kiviaineksen koko vaihtelee välillä 15–60 cm. Röykkiön ulkomuoto ja osin sijaintikin sopivat yhtä hyvin varhaismetallikautiseen hautaan kuin raivausröykkiöönkin.

Taulukko: kohteen Malonsaari 1 kiviröykkiöt (mittojen viimeinen luku tarkoittaa korkeutta).

N	E	Huomioita
6788977	594122	2,5 x 2,5 x 0,5 m; ison kiven länsipuolella
6788977	594120	2 x 2,5 x 0,6 m
6788980	594117	2 x 1,5 x 0,5 m
6788990	594109	3 x 1,5 x 0,8 m
6788986	594109	2 x 2,5 x 0,5 m
6789002	594090	3 x 2,5 x 0,5 m; lapinrauniomainen

Heti kohteen länsipuolelta (N 6788970 E 594084) on löytynyt keväällä 2020 metallinilmäisimmällä pitkänomainen tarkemmin tunnistamaton pronssiesineen katkelma. Tarkastin löytöpaikkaa 22.5.2020 mitään muinaisjäänökseen viittaavaa havaitsematta. Löydön liittyminen alueen asuinpaikkaan tai röykkiöihin on epätodennäköistä muttei mahdotonta.

Kohteen Malonsaari 1 röykkiöt ja rajausehdotus. Ehdotus perustuu koekuoppiin, topografiaan ja rakenteiden sijaintiin.

Asuinpaikkaa etelästä.

Raivausröykkiö kohdassa N 6788977 E 594120. Kaakosta.

Lapinrauniomainen rökkiö kohdassa N 6789002 E 594090. Idästä.

9. Imatra Malonsaari 2

(uusi kohde, ehdotetaan rekisteröitäväksi kiinteänä muinaisjäännöksenä)

Tyyppi: työ- ja valmistuspaikat/viljelyrökkiöt

Ajoitus: historiallinen

N 6789223 E 594029 (kohteen keskeltä)

Aiemmat tutkimukset: –

Aiemmat löydöt: –

Vuoden 2020 löydöt: –

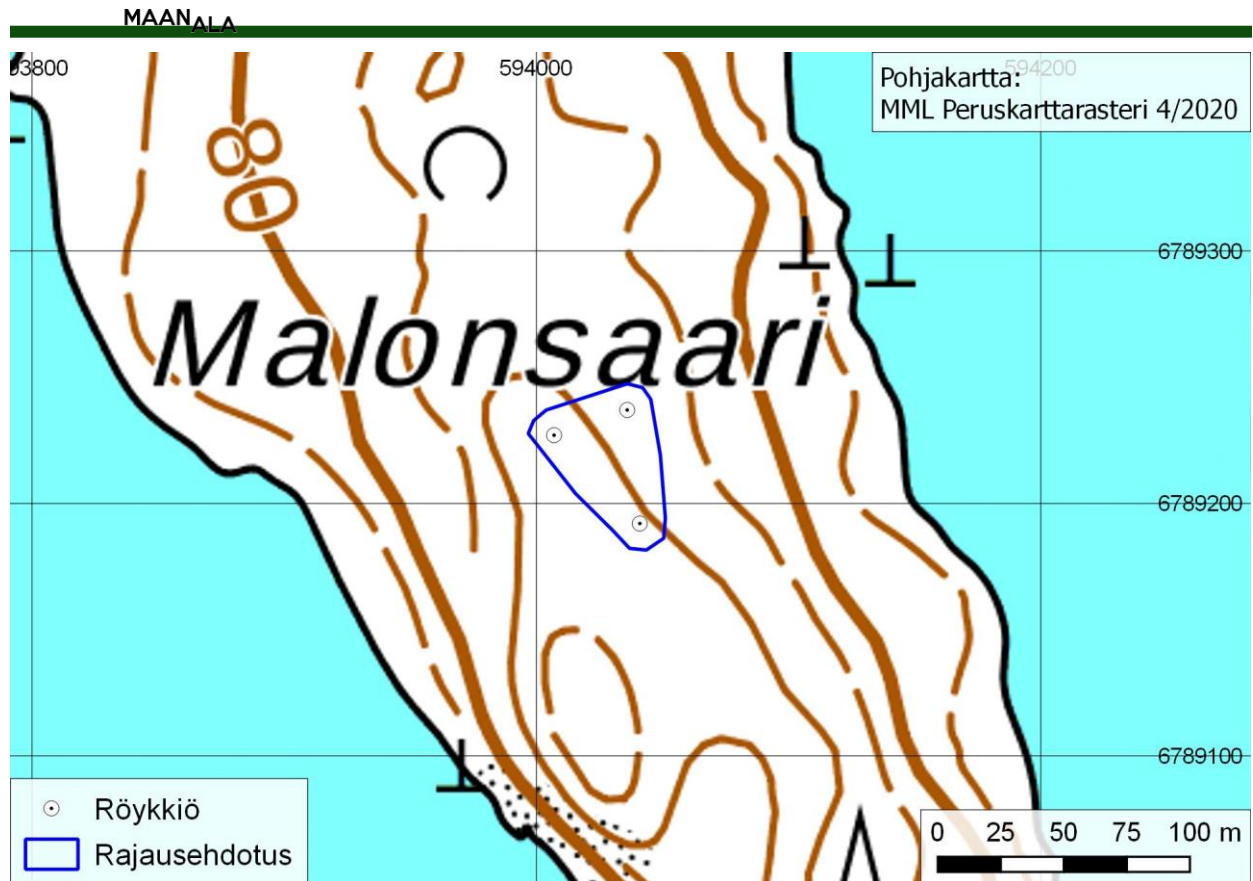
Kohde löytyi inventoinnissa 22.5.2020. Se sijaitsee Malonsaaren kivisessä keskiosassa, sekametsässä.

Kohdassa N 6789227 E 594007 todettiin isompien maakivien päälle koottu kivistä rökkiötä, jonka

laajuus on 2,5 x 1,2 m ja korkeus 0,7 m. Siitä noin 25 m itään, kohdassa N 6789237 E 594036, on maansekainen ja epämääräinen rökkiö, jonka laajuus on 3 x 1,5 m ja korkeus 0,4 m. Siitä 45 metriä etelään, kohdassa N 6789192 E 594041, on ison kiven päälle koottuja raivattuja kiviä noin 1 x 1 metrin alalla.

Malonsaaren sisäosien kivirakenteet ovat vaatimattomia ja epäilemättä peräisin kaskiviljelystä.

Huomattakoon, että kohteesta noin 80 m itään on syksyllä 2020 löytynyt myöhäisrautakautinen keihäänkärki. Sen löytöpaikkaa (muinaisjäännösrekisterin kohde 1000039841) ei valitettavasti ollut myöhäisen löytöajankohdan vuoksi enää mahdollista tarkastaa yleiskäiväinventoinnin maastotöiden yhteydessä.

Malonsaari 2 -kohteen röykkiöiden sijainti ja rajausehdotus.

Röykkiö kohdassa N 6789227 E 594007.

10. Imatra Malonsaari Takaniemi

(uusi kohde, ehdotetaan rekisteröitäväksi muuna kulttuuriperintökohteena)

Tyyppi: maarakenteet/kuopat

Ajoitus: historiallinen

N 6789548 E 593884

Aiemmat tutkimukset: –

Aiemmat löydöt: –

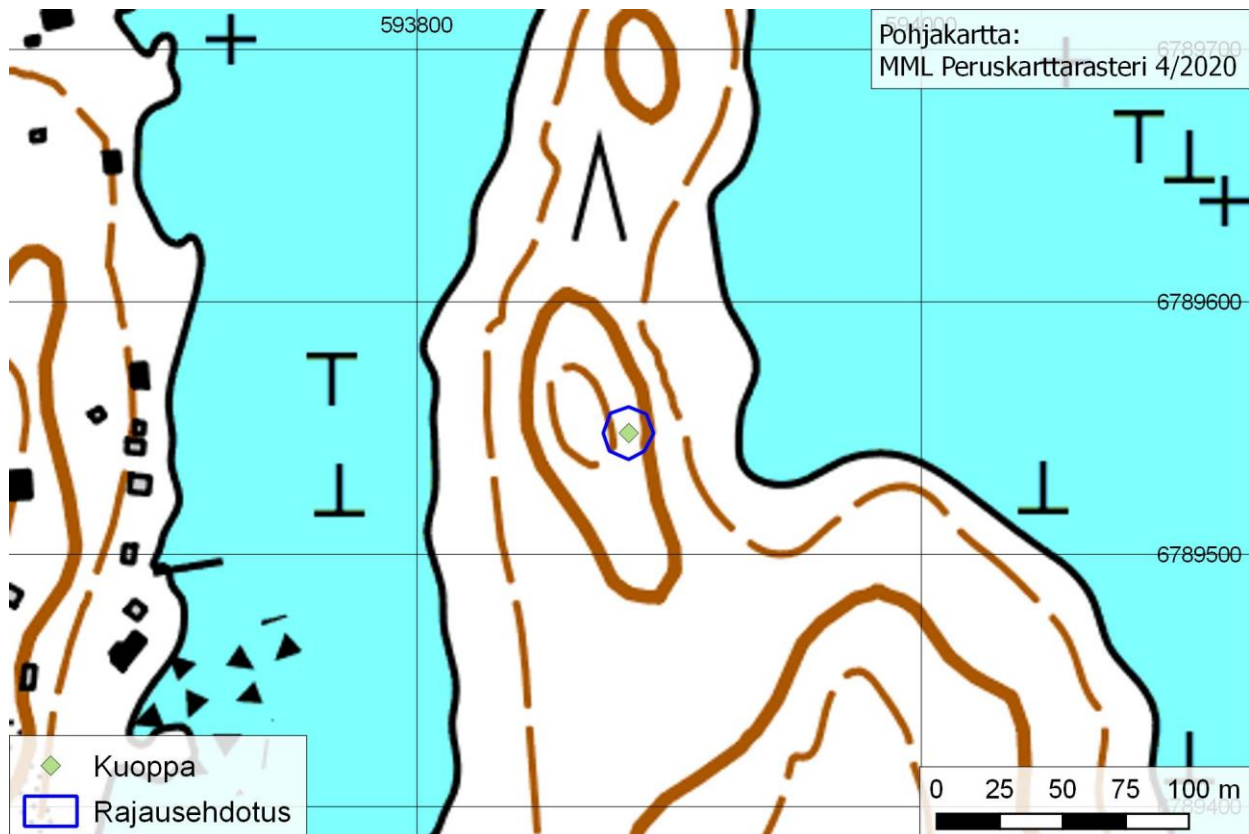
Vuoden 2020 löydöt: –

Kohde sijaitsee Malonsaaren pohjoisosassa, kumpareella heti sen korkeimman kohdan itäpuolella, täysikasvuisessa mäntymetsässä. Paikalla on selkeästi ihmisen tekemä 2,5 x 1 met-

rin laajuinen ja 1,2 m syvä kuoppa, jonka pohjakaava on suorakaide ja reunat jyrkät. Osalla reunoista on vallia. Paikalta on hyvä näkymä Saimaalle.

Tarkastin kohteen 27.4.2020. Rakenteen yli on hiljan ajettu metsäkoneella, mikä on aiheuttanut kuopan pitkille sivuille painaumat. Tarkastushetkellä kuopassa oli opastauluksi tarkoitettu kyltti, jossa teksti ”Desanttikorsu. Väitetyn tiedon mukaan tästä piilopaikasta seurasivat Neuvostoliiton hyväksi toimineet vakoilijat Niskalammin satamaliikennettä, Kaukopään tehtaan toimintoja sekä Immolan–Lappeenrannan lentoja jatkosodan aikana.” Tarkempaa tietoa kohteen taustasta ei inventoinnin yhteydessä löytynyt.

Malonsaaren pohjoisosaa nimitetään *Takaniemeiksi* (NA, Ulla Hanhinen 1970).

Malonsaaren Takaniemen kuoppakohteen sijainti ja rajausehdotus.

Malonsaaren Takaniemen kuoppa idästä.

11. Imatra Mikonsaari

(uusi kohde, esitetään rekisteröitäväksi kiinteänä muinaisjäännoksenä)

Tyyppi: kivrakenteet/röykkiöt

Ajoitus: historiallinen

N 6789882 E 593386 (kohteen keskeltä)

Aiemmat tutkimukset: –

Aiemmat löydöt: –

Vuosien 2019–2020 löydöt: –

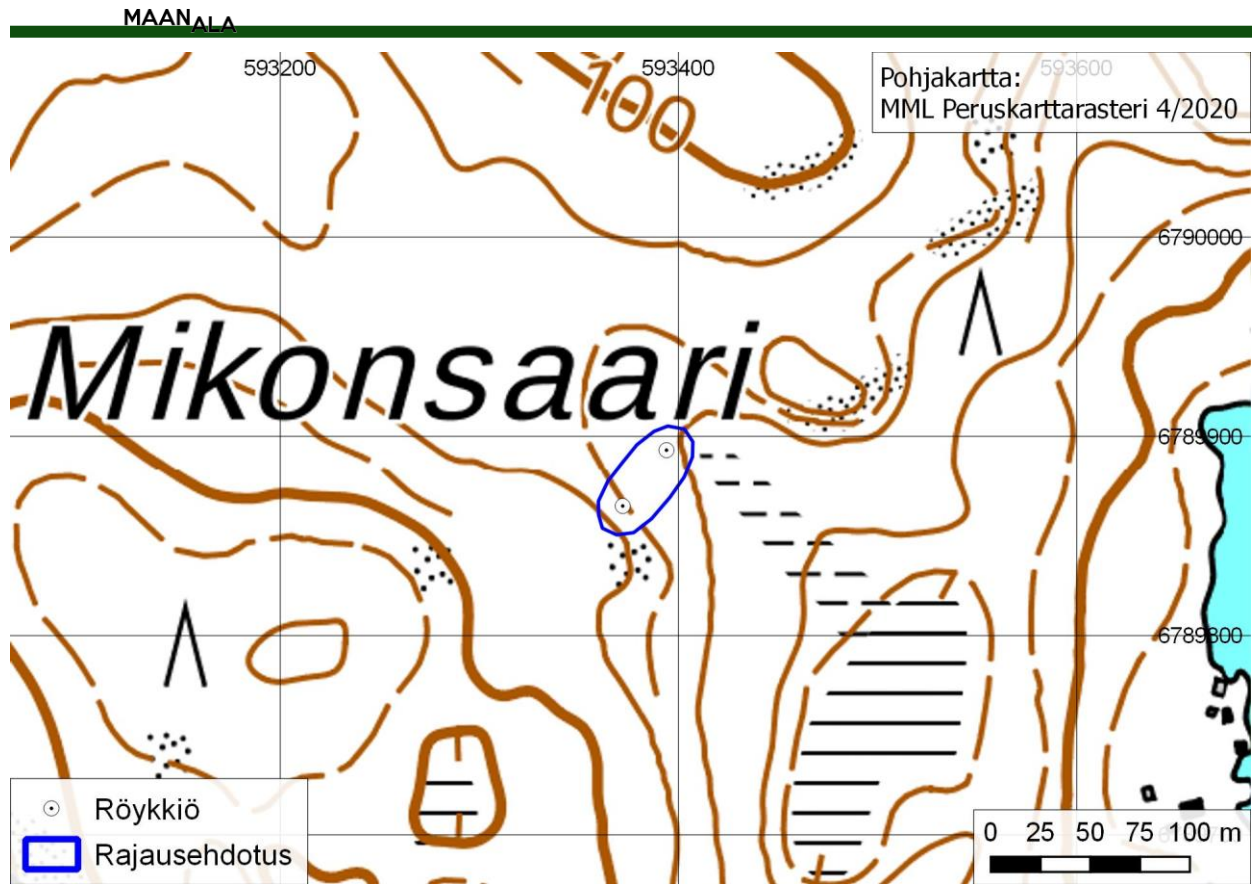
Kohde löytyi 20.8.2019. Se sijaitsee kumpuilevassa metsämaastossa Mikonsaaren keskellä.

Tiheässä nuoressa kuusikossa, kohdassa N 6789893 E 593394, todettiin kivröykkiö, jonka laajuus on 2,5 x 1,5 m ja korkeus 0,7 m. Siitä 35 m lounaaseen, kohdassa N 6789865 E 593372,

on pohjakaavaltaan pyöreä röykkiö, jonka korkeus on 0,5 m. Sijainnin ja ulkomuodon perusteella rakenteet ovat tyypillisiä kaskiröykkiöitä. Tiheikön vuoksi havainto-olot olivat heikot, joten niitä saattaa olla ympäristössä enemmänkin.

Röykkiö kohdassa N 6789893 E 593394. Koillisesta.

Mikonsaaren keskiosan röykkiöiden sijainti ja kohteen rajausehdotus.

Röykkiö kohdassa N 6789865 E 593372. Etelästä.

12. Imatra Vestasaari

(uusi kohde, ehdotetaan rekisteröitäväksi kiinteänä muinaisjäännöksenä)

Tyyppi: asuinpaikka

Ajoitus: kivikautinen ja/tai varhaismetallikautinen

N 6789513 E 595771 (kohteen keskeltä)

Aiemmat tutkimukset: –

Aiemmat löydöt: –

Vuoden 2020 löydöt: KM 42843

Kohde löytyi inventoinnissa 21.8.2019. Paikalla olivat tämän kirjoittajan lisäksi Matti Hakulinen ja Timo Sepänmaa, joka löysi kohteen.

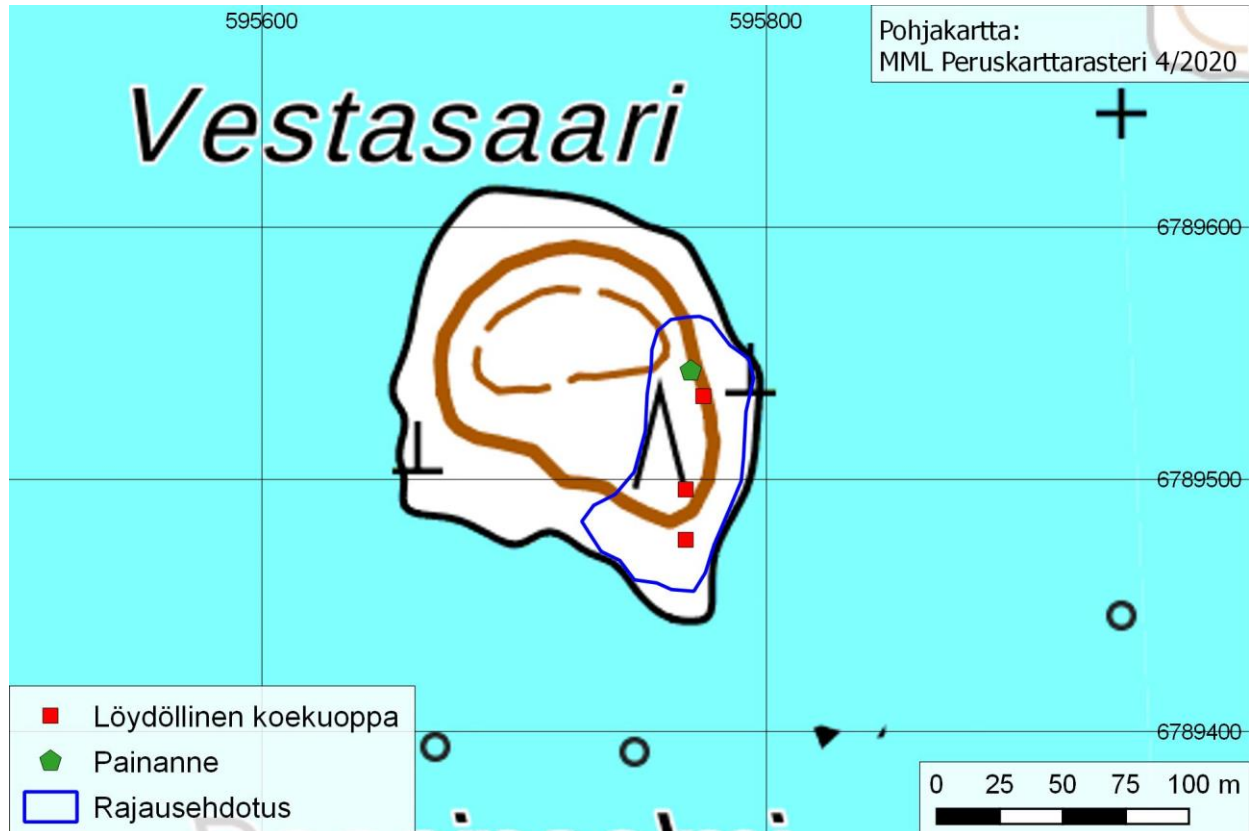
Asuinpaikka sijaitsee Vuoksen niskan länsipuolella olevan Vestasaaren itäosassa, pohjoinen-

etelä-suuntaisella noin sadan metrin mittaisella ja 40 m leveällä alalla, sekametsässä.

Kohde todettiin koekuopista, joiden koko oli noin 30 x 30 cm. Ne kaivettiin lapiolla; maa käytiin läpi lastalla.

Koekuoppa 1 kaivettiin etelään pistävälle kuperalle niemekkeelle, loivasti rantaan laskevaan rinteeseen, kohtaan N 6789476 E 595768. Siinä todettiin heti pintaturpeen alla 20 cm:n paksuinen harmaanruskean hiekkamoreenin kerros, josta löytyi kvartsi-iskoksia ja keramiikan paloja. Sen alla oli löydötön ja puhdas oranssi hiekkamoreeni. Koekuopan korkeus-taso on noin 79 m mpy.

Edellisestä noin 20 m pohjoiseen, kohtaan N 6789496 E 595768, kaivetusta koekuopasta 2 todettiin heti pintaturpeen alta 25 cm paksu kerros oranssinruskeaa hiekkamoreenia. Kerroksesta löytyi kvartsi-iskoksia, ja sitä voi luonnehtia kulttuurikerrokseksi. Syvemmällä maa oli luontaisen puhdasta.

Vestasaaren esihistoriallisen asuinpaikan rajausehdotus, joka perustuu löydöllisiin koekuoppiin ja topografiaan sekä mahdollisesti asuinpaikkaan liittyvään painanteeseen.

Edelleen 35 metriä pohjoisemmas, loivaan itärinteeseen kohtaan N 6789533 E 595775, kaivetusta koekuopasta 3 tuli esille noin 20 cm:n vahvuinen hiekkamoreenikerros, josta löytyi kvartsi-iskoksia ja keramiikan pala. Syvemmillä maa oli luontaisen puhdasta.

Koekuopasta 3 noin kymmenen metriä pohjoisluoteeseen (N 6789543 E 595770) todettiin 4 x 4 metrin laajuinen ja 0,3 m syvä painanne,

johon kaivettiin kaksi löydöttömiksi osoittautunutta koekuoppaa. Maa koekuopissa oli kuitenkin tummaa, ja painanne saattaa olla jokin asuinpaikkaan liittyvä rakenne.

Muut alueelle kaivetut koekuopat olivat löydöttömiä. Löydöllisistä koekuopista länteen maa kohoaa ja muuttuu niin kiviseksi, ettei koekuoppien kaivaminen ollut mahdollista.

Vestasaaren asuinpaikkaa. Etualalla koekuopan 2 paikkaa. Koekuoppa on 1 sen takana oikealla lähellä rantaa. Vasemmassa yläkulmassa Vuoksen niska. Pohjoisesta.

13. Imatra Viipuri–Savonlinna-tie Saarlampi

(uusi kohde, ehdotetaan rekisteröitäväksi kiinteänä muinaisjäänneksi)

Tyyppi: kulkuväylät/tienpohjat

Ajoitus: 1500–1900-luvut

N 6792970 E 600127 (keskimmäinen alue)

Aiemmat tutkimukset: –

Kohde todettiin inventoinnissa kartta-analysin perusteella ja tarkastettiin maastossa 26.9.2020. Se sijaitsee Imatran pohjoisosassa, kannaksella Saimaan ja Saarlampi-nimisen pienen vesistön välissä.

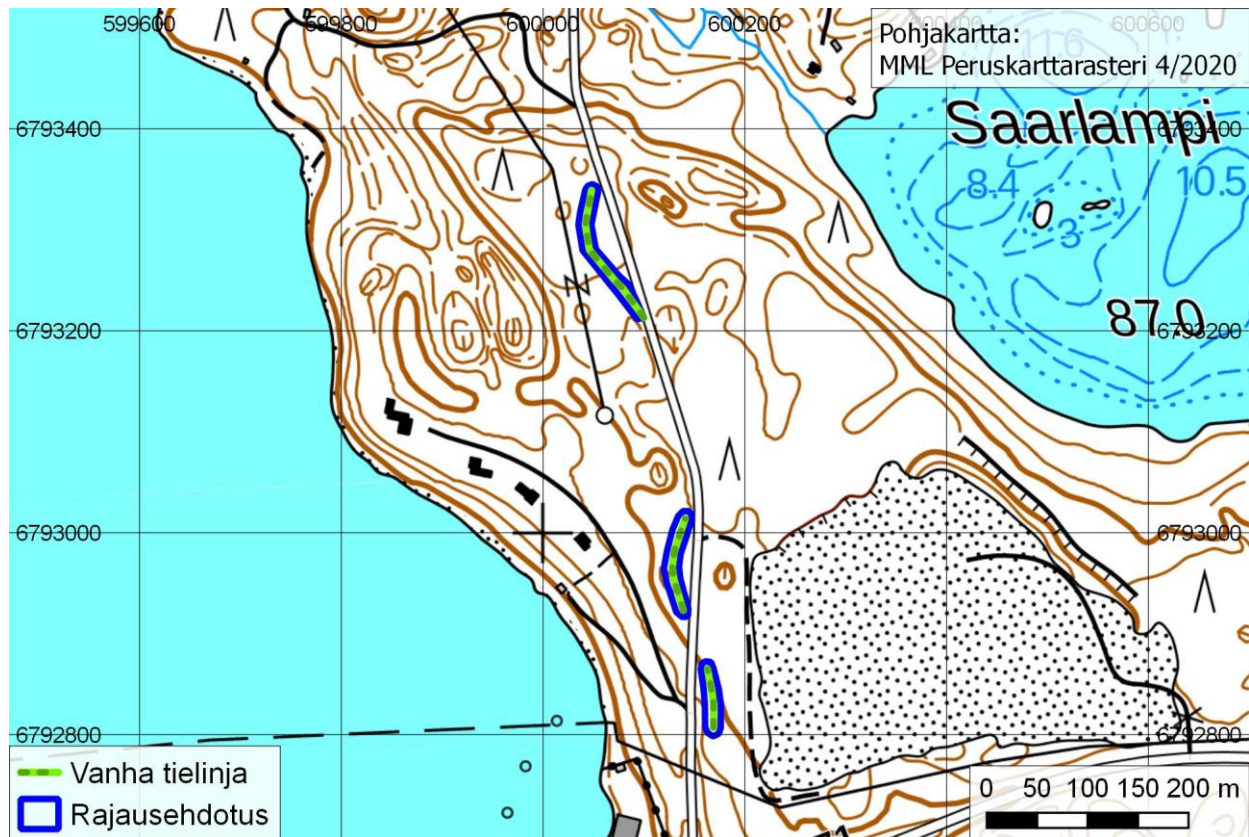
Nykyisen Saarlammentien molemmin puolin todettiin yhteensä kolme käytöstä jäänyttä tieosuutta. Pohjoisimman osuuden leveys on 5–6

m ja se nousee noin puoli metriä ympäristöään ylempäs. Sen päällä kasvaa täysikasvuinen sekametsä. Reunoilla erottuu paikoin ojaa.

Keskimmäinen osuus on osin ympäristöään selvästi ylempänä, paikoin taas 0,5 m harjuun kulunut. Myös tällä kohdalla kasvaa sekametsää.

Eteläisin osa sijaitsee samantyyppisessä sekametsässä. Se päättyy eteläpäässään nykyisen tien luiskaan.

Imatran ja Ruokolahden välinen tielinja tällä kohdalla on kuvattu jo ensimmäisissä suurimittakaavaisissa kartoissa 1700-luvulla (esim. Törn 1775–77). Niiden tarkkuus ei riitä tien täsmälliseen asemoimiseen, mutta käytännössä niistä voi todeta linjauksen olleen tällä kohdalla jo tuolloin sama kuin isojakokartassa (Gahmberg 1855) ja vielä vuoden 1971 peruskartassa.

Viipurin ja Savonlinnan välisen vanhan tien käytöstä jääneet osuudet Saimaan ja Saarlammen välisellä alueella.

Kyseessä on vanha Jääsken kautta kulkenut Viipurin–Savonlinnan tie, joka periytyy viimeistään 1500-luvulta ja jota käytettiin myös Käki-salmen ja Savonlinnan välillä (ks. Ylönen 1957: 320–322). Ei ole syytä olettaa, että linjaus olisi muuttunut 1500-luvulta 1700-luvulle tultaessa.

Tielinja menetti merkitystään sen jälkeen, kun uusi Savontie rakennettiin Saarlammen itäpuolelle 1900-luvun jälkipuoliskolla.

Syksyllä 2020 dokumentoidut osuudet ovat jääneet pois käytöstä tienoikaisun yhteydessä. Oikaisu ajoittuu vuoden 1898 Senaatin kartan

ja vuonna 1945 painetun pitäjänkartan laatimisajankohtien välille.

Dokumentoidut osuudet erottuvat kartta-aineistoissa kiinteistöjen rajoina ja osin myös laserkeilausaineistossa.

On oletettava, että käytöstä jääneillä tieosuuksilla on säilynyt reitin käytön varhaisvaiheista kertovia maakerroksia ja löytöjä. Museoviraston ohjeiden (Historialliset tiet 2017: 7–8) mukaan keskiaikaisia ja uuden ajan alun maakuntia ja niiden linnoja yhdistäneen maantieverkoston käytöstä jääneet osat ovat kiinteitä muinaisjäännöksiä.

Vanha tielinja kasvaa täyttää metsää ja erottuu pohjoisimmassa osuudessaan ympäristöstään jonkin verran kohoavana. Pohjoisesta.

14. Imatra Risuniemi 2

(uusi kohde, ehdotetaan rekisteröitäväksi kiinteänä muinaisjäänöksenä)

Tyyppi: työ- ja valmistuspaikat/viljelyröykkiöt

Ajoitus: historiallinen

N 6793935 E 599414 (keskeltä)

Aiemmat tutkimukset: –

Aiemmat löydöt: –

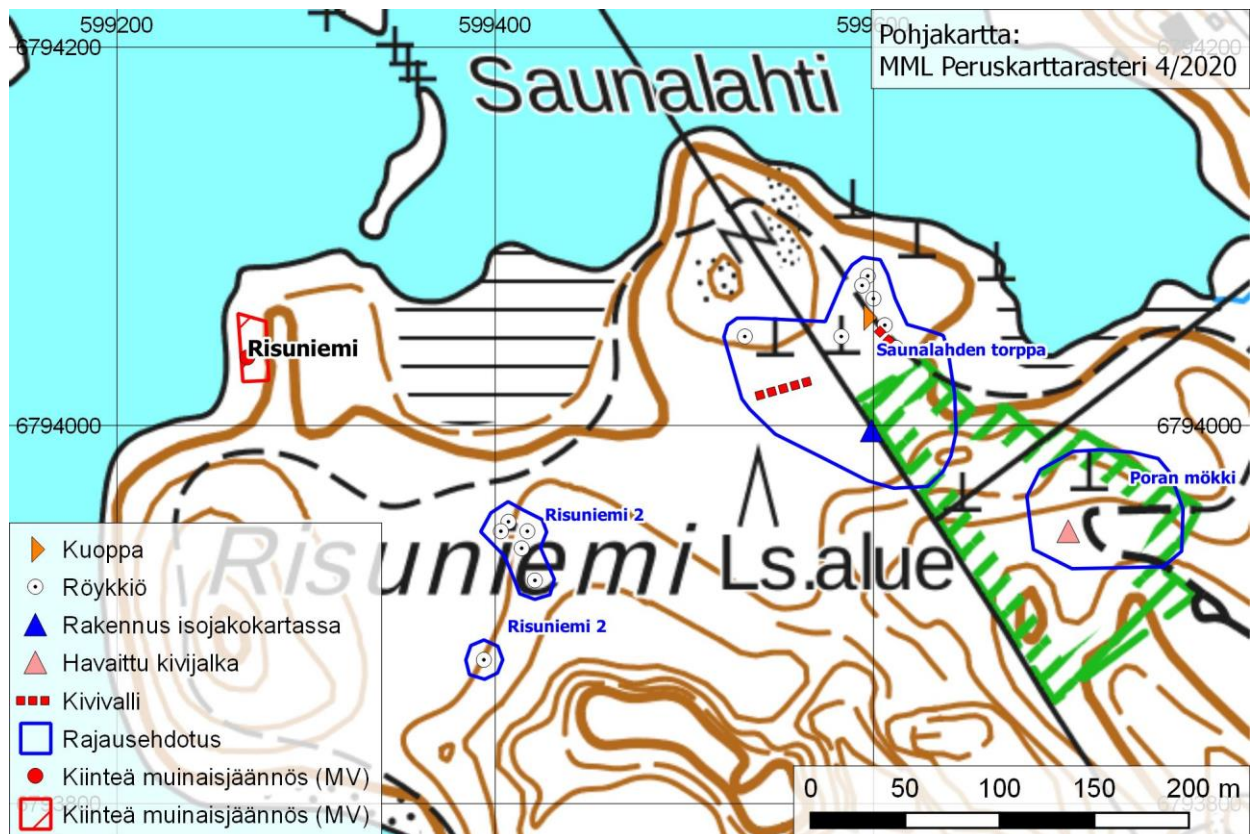
Vuoden 2020 löydöt: –

Kohde löytyi inventoinnissa 21.6.2020. Se sijaitsee Saimaaseen pistävän Risuniemen länsiosassa, metsämaastossa.

Alueella todettiin kuusi kiviröykkiötä, jotka liittyvät selvästi viljelykseen. Osa niistä on alavan ja tasaisen kuusimetsän reunalla, osa sen yläpuolisessa rinteessä. Yksi sijaitsee noin 50 m muita etelämpänä. Rakenteiden sijainnista päätellen em. kuusikko on joskus ollut viljelyksessä.

Taulukko: kohteen 14 raivausröykkiöt (mittojen viimeinen luku tarkoittaa korkeutta).

N	E	Huomioita
6793949	599407	4 x 2,5 x 0,5 m
6793944	599403	3 x 3 x 0,3 m
6793935	599414	5 x 3 x 0,4 m
6793944	599417	4 x 1,5 x 0,5 m
6793918	599421	2,5 x 2,5 x 0,5
6793876	599394	2,5 x 1,7 x 0,5 m

Kohteiden Poran mökki (oikeassa reunassa), Saunalahden torppa, Risuniemi ja Risuniemi 2 havainnot sekä rajausehdotukset. Kahden ensin mainitun rajauseesitykset perustuvat osin historiallisille kartoille.

Risuniemi 2 -kohteen viljelyröykkiö kohdassa N 6793949 E 599407.

15. Imatra Saunalahden torppa

(uusi kohde, ehdotetaan rekisteröitäväksi kiinteänä muinaisjäännoksenä)

Tyyppi: asuinpaikka/torppa ja työ- ja valmistuspaikka/viljelyröykkiöt

Ajoitus: historiallinen

N 6794022 E 599589 (kohteen keskeltä)

Aiemmat tutkimukset: –

Aiemmat löydöt: –

Vuoden 2020 löydöt: –

Kohde tarkastettiin 21.9.2020. Se sijaitsee Saimaaseen pistävän Risuniemen pohjoisosassa lähellä Saunalahden rantaa, iäkkäässä sekametsässä.

Ns. Steinheilin kartassa (1805) on Risuniemelle merkitty kaksi torppaa (*морнапу*), joita ei vielä ole 1770-luvun verollepanokartassa (Törn 1775–77). Ne on merkitty myös vuoden 1855 isojakokartalle (Gahmberg 1855), mutta vuoden 1898 Senaatin kartassa ei ole enää niistä läntisempää (käsillä oleva kohde). Torpasta käytetty nimi ei käytettävissä olevista lähteistä ilmene.

Maastotarkastuksessa todettiin torpanpaikan ympäristössä kahdeksan raivausröykkiötä, kuoppa sekä kaksi viljelysmaiden raivaamiseen liittynevää vallimaista kivirakennetta. Alue on rehevää ja paikalla kasvaa mm. metsälehmukasia. Raivausröykkiöitä saattaa olla paikalla nyt havaittua enemmänkin.

Rinteessä, kohdassa N 6794057 E 599597, on ihmisen tekemä kuoppa, jonka halkaisija on 2,5 m ja syvyys 0,5 m. Se saattaa olla säilytyskuoppa.

Sen kaakkoispuolella on vallimainen, noin kymmenen metrin pituinen ja luode–kaakko-suuntainen kivirakenne, jonka leveys on 1–1,5 m ja korkeus 0,2–0,3 m. Siitä 50 m länsilounaaseen on varsin vaatimaton samantyyppinen rakenne. Sen suunta on länsilounas–itäkoillinen, pituus noin 25 m, leveys 1–2 m ja suurin korkeus 0,5 m. Vallin kaakkoispuoli on tasaista kuusikkoa, joka on arvattavasti ollut joskus viljelyksessä.

Vanhoihin karttoihin merkittyä pihapiiriä tarkastettiin, mutta rakennuksista ei todettu merkkejä. On syytä olettaa, että röykkiöt ja torppa liittyvät ajallisesti yhteen.

Kohteen sijainnista ja rajauksesta ks. karttaa edellä kohteen 14 (*Risuniemi 2*) yhteydessä.

Taulukko: kohteen 15 raivausröykkiöt (mittojen viimeinen luku tarkoittaa korkeutta).

N	E	Huomioita
6794047	599583	1 x 1 x 0,8 m, maakiven päällä
6794079	599597	2,5 x 1,5 x 0,4 m
6794074	599594	2 x 2 x 0,5 m
6794067	599600	1,5 x 1,5 x 0,5 m
6794053	599606	2 x 1,5 x 0,6 m
6794041	599612	3 x 3,5 x 0,5 m
6794040	599629	6 x 3 x 0,6 m
6794047	599532	1,3 x 1 x 0,7, maakiven päällä

Vaatimatonta vallimaista kivirakennetta alueen lounaisosassa.

16. Imatra Poran mökki

(uusi kohde, ehdotetaan rekisteröitäväksi muuna kulttuuriperintökohteena)

Tyyppi: asuinpaikka/torppa

Ajoitus: historiallinen

N 6793944 E 599703 (rakennuksen perustus)

Aiemmat tutkimukset: –

Aiemmat löydöt: –

Vuoden 2020 löydöt: –

Kohde tarkastettiin 21.9.2020. Se sijaitsee Saimaaseen pistävän Risuniemen tyvellä, kumpuilevassa metsämaastossa.

Ns. Steinheilin kartassa (1805) on Risuniemelle merkitty kaksi torppaa (*морнапу*), joita ei vielä ole 1770-luvun verollepanokartassa (Törn 1775–77). Ne on merkitty myös vuoden 1855

isojakokartalle (Gahmberg 1855), mutta vuoden 1898 Senaatin kartassa esiintyy enää niistä itäisempi (käsillä oleva kohde).

Paikalla on ilmeisesti maanomistajan (Tornator Oy) pystyttämä opastaulu, jonka mukaan alue on suojeltu vanha pihapiiri. Taulun mukaan paikalla ollut asuinrakennus ”Poran mökki” on ollut Enso-Gutzeitin henkilöstön asuinkäytössä 1970-luvun alkuun, jolloin se purettiin.

Inventoinnin aikana havainto-olot olivat korkean kasvillisuuden vuoksi osin heikohkot. Entinen pihapiiri erottuu ympäristöstään sitä tasaisempana ja puustoltaan harvempana; paikkaa on tasattu ja paikoin pengerrytetty.

Pihapiirin lounaislaidan lehtimetsässä, kohdassa N 6793944 E 599703, todettiin rakennuksen kivijalka, johon liittyy uuni. Rakenteissa erottui tiiliä, ja kivijalka lienee peräisin 1900-luvulta. Muita selkeitä rakenteita ei entisessä pihapiirissä tai sen ympäristössä havaittu.

Kohteen sijainnista ja rajauksesta ks. karttaa edellä kohteen 14 (*Risuniemi 2*) yhteydessä.

Tasaista ja harvapuustoista entistä pihapiiriä.

17. Imatra Lipurinniemi

(uusi kohde, ehdotetaan rekisteröitäväksi muuna kulttuuriperintökohteena)

Tyyppi: asuinpaikka/torppa

Ajoitus: historiallinen

N 6794854 E 599243 (kohteen keskeltä)

Aiemmat tutkimukset: –

Aiemmat löydöt: –

Vuoden 2020 löydöt: –

Kohde tarkastettiin 21.9.2020. Se sijaitsee lähellä Saimaaseen pistävän Lipurinniemen kärkeä, kumpareella, jonka halkaisija on noin 40 m.

Paikalle on merkitty pihapiiri (torppa) ensimmäistä kertaa vuoden 1898 Senaatin karttaan. Vielä vuoden 1983 peruskartassa paikalla on asuinrakennus ja ulkorakennus.

Ylle merkittyjen koordinaattien kohdalle tehtiin 25 x 25 cm:n laajuinen koekuoppa. Siinä todettiin 23 cm mullansekaista hietaa ja sen alla puhdas luontainen hietä. Sekoittuneessa kerroksessa todettiin runsaasti tiilenpaloja ja suhteellisen iäkstä ruskeaa astialasia (pullosta). Alueella ei havaittu maanpäälle erottuvia rakenteita.

Kohteen sijainnista ja rajauksesta ks. kohteen 13 karttaa.

Ympäristö oli suhteellisen vähäkivistä ja topografialtaan kohtuullisen lupaavaa pyyntikulttuurien asuinpaikkoja ajatellen, joten alueelle kaivettiin muutamia muitakin koekuoppia. Mitään muinaisjäännykseen viittaavaa ei esille tullut.

Torpanpaikasta 60 m itään on laserkeilausaineistossakin erottuva kaivanto, joka todettiin maastotarkastuksessa maanottokuopaksi.

Kohteiden Törönlähti (keskellä), Lipurinniemi ja Lipurinniemi 2 sijainti ja rajausehdotukset.

Lipurinniemen torpanpaikkaa. Koekuoppa lapion kohdalla. Idästä.

18. Imatra Törönlähti

(uusi kohde, ehdotetaan rekisteröitäväksi kiinteänä muinaisjännöksenä)

Tyyppi: asuinpaikka/torppa ja työ- ja valmistuspaikka/viljelyröykkiöt

Ajoitus: historiallinen

N 6794787 E 599489 (kohteen keskeltä)

Aiemmat tutkimukset: –

Aiemmat löydöt: –

Vuoden 2020 löydöt: –

Kohde tarkastettiin 21.9.2020. Se sijaitsee Lipurinniemen tyvellä, Törönlahden etelärannalla. Maasto on kumpuilevaa ja alueella on paljon siirtolohkareita.

Paikalle on merkitty torppa (*mopn*) ns. Steinheilin karttaan, joka on laadittu 1700–1800-lukujen vaihteessa (Steinheil 1805). Viitisenkymmentä vuotta nuorempaan Salosaaren jakokunnan isojakokarttaan on samalle paikalle piirretty pihapiiri ja peltoa (Gahmberg 1855). Karttaan liittyvä jakokirja ei ole säilynyt, joten esimerkiksi torpan nimi on tuntematon.

Paikalle ei ole merkitty asutusta tai viljelyksiä vielä 1770-luvun verollepanokarttaan (Törn 1775–77), joten torppa lienee saanut alkunsa aivan 1700-luvun lopussa.

Vuoden 1898 Senaatin kartassa paikalla on vielä peltotilkku, muttei enää rakennusta, joten asuinpaikka näyttää autoituneen 1800-luvun jälkipuoliskolla.

Maastotarkastuksessa todettiin torpanpaikan ympäristössä 16 viljelyröykkiötä noin 50 x 100 metrin alalla. Rakenteiden koko vaihtelee välillä 1,5–6 m. Tyypillinen halkaisija on 2–3 m ja korkeus noin puoli metriä. Niiden sijaintialue on viljelyskelpoista sekametsää. Alue oli tarkastushetkellä melko peitteinen, joten röykkiöitä saattaa olla paikalla enemmänkin – tuskin kuitenkaan suuria määriä.

Rakennuksista ei alueella todettu merkkejä. On syytä olettaa, että röykkiöt ja torppa liittyvät ajallisesti yhteen.

Kohteen sijainnista ja rajauksesta ks. karttaa edellä kohteen 17 (*Lipurinniemi*) yhteydessä.

Taulukko: kohteen 18 raivausröykkiöt.

N	E	Huomioita
6794779	599534	
6794777	599528	Maakiven päällä
6794783	599529	
6794785	599523	
6794776	599518	
6794770	599518	Maakiven vieressä
6794761	599509	Hiljattain pengottu
6794765	599501	
6794774	599510	
6794790	599494	
6794807	599451	
6794812	599462	
6794813	599468	Kuva alla
6794808	599481	Siirtolohkareen ja ison maakiven välissä
6794802	599495	
6794792	599452	Maakiven ympärillä

Viljelyröykkiö kohdassa N 6794813 E 599468. Lännestä.

19. Imatra Lipurinniemi 2

(uusi kohde, ehdotetaan rekisteröitäväksi kiinteänä muinaisjäännöksenä)

Tyyppi: kivrakenne

Ajoitus: historiallinen

N 6794713 E 599583

Aiemmat tutkimukset: –

Aiemmat löydöt: –

Vuoden 2020 löydöt: –

Kohde löytyi 21.9.2020. Se sijaitsee Lipurinnien tyvellä, pienialaisen ja jyrkkärinteisen mäen korkeimmalla kohdalla, mäntymetsässä. Mäki on hyvin kivinen ja siellä on suuriakin loh-kareita.

Paikalla on kahden noin metrin kokoisen maa-kiven väliin koottu 3 m pitkä kaareva muuri-mainen kivrakenne. Se on ladottu harvakseltaan puolimetrisistä ja hieman pienemmistä kivistä. Rakenne 0,7 m korkea ja suurimmillaan 0,8 m leveä.

Rakenteen muodon ja sijainnin perusteella kyseessä lienee puolustusvarustus. Paikalta on näkyvyys pohjoiseen Törönlahdelle.

Alueen sotahistorian ja kohteen torjuntasuunnan perusteella kyseessä on todennäköisesti ensimmäisen maailmansodan aikainen varustus.

Kohteen sijainnista ja rajauksesta ks. karttaa edellä kohteen 17 (*Lipurinniemi*) yhteydessä.

Puolustusvarustusta etelästä kuvattuna.

4.2. Aiemmin rekisteröidyt kohteet

Kohteet on kuvattu alla tyypeittäin: ensin esihistorialliset asuinpaikat (kohteet 20–30), sitten historialliset asuinpaikat (31–43) ja viimeksi erilaiset sekalaiset historiallisen ajan kohteet, röykkiökohteet ja lopuksi puolustusvarustukset.

20. Imatra Lammassaari 1

Muinaisjäännösrekisterin tunnus: 153010001 (kiinteä muinaisjäännös)

Tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: kivikautinen

N 6787214 E 592347 (muinaisjäännösrekisterin keskikoordinaatit)

Aiemmat tutkimukset: inv. Timo Miettinen 1976, vaaitus Timo Jussila 1992, inv. Timo Jussila 1999

Aiemmat löydöt: KM 20028, saviastian paloja

Vuosien 2019–2020 löydöt: –

Kohde sijaitsee Lammassaaren itäkärjessä, kangasmetsässä tien eteläpuolella.

Kohde tarkastettiin 2.9.2019. Paikka on vilkkaan ulkoilureitin kohdalla ja aluskasvillisuus on laajalti kulunut pois. Maan pinnassa ei kuitenkaan näkynyt mitään asuinpaikkaan liittyvää.

Topografian perusteella voi pitää mahdollisena, että asuinpaikka ulottuu lännen suunnassa nykyisin tiedettyä laajemmalle. Asuinpaikalla on noin 20 vuotta vanha opastaulu.

Lammasaari 1:n kivikautisen asuinpaikan muinaisjäännösrekisterin mukainen raja (johon ei ehdoteta muutosta) vasemmalla. Oikealla Kylpylä etelä -nimisen kohteen röykkiöt ja niiden rajausehdotus (sinisellä viivalla).

Lamassaari 1:n asuinpaikkaa idästä.

21. Imatra Lammassaari 2

Muinaisjäännösrekisterin tunnus: 153010005
(kiinteä muinaisjäännös)

Tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: kivikautinen

N 6786765 E 591938 (muinaisjäännösrekisterin koordinaatit)

Aiemmat tutkimukset: tark. Petro Pesonen 1998

Aiemmat löydöt: KM 31055, kvartsi-iskoksia

Vuosien 2019–2020 löydöt: –

Kohde sijaitsee Lammassaaren eteläkärjessä.

Tarkastin paikan 21.10.2020. Paikalla on melko paljon avoimeksi kulunutta maanpintaa, mutta mitään erityistä en havainnut. Kohde on samassa kunnossa kuin löytyessään 1998.

Karttaote asuinpaikasta on edellä kohteen 3 (*Lammassaari 3*) yhteydessä.

Asuinpaikan löydöt on poimittu kuvassa oikealla näkyvän tasanteen alapuolelta, kuvan vasemman reunan alueelta. Pohjoisesta.

22. Imatra Lempukka uimaranta

Muinaisjäännösrekisterin tunnus: 153010002
(kiinteä muinaisjäännös)

Tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: kivikautinen

N 6787504 E 593165 (kohteen keskeltä)

Aiemmat tutkimukset: inv. Timo Miettinen 1976, vaaitus Timo Jussila 1992, inv. Timo Jussila 1999

Aiemmat löydöt: KM 20029, piikaavin ja kvartsi-iskoksia

Vuosien 2019–2020 löydöt: –

Kohde sijaitsee Lempukka-nimisen lahden hiekkaisella etelärannalla, noin 40 m rantaviivasta.

Timo Miettisen vuoden 1976 löytökohta on hänen inventointikertomuksensa mukaan rannan suuntaisen tien ylä- eli eteläpuolella, ”lähempänä rantaa olevan siirtolohkareen kohdalla n. 40 m vesirajasta” ja ”lähellä tien reunaa”. Miettisen sanallisen kuvauksen ja kartan perusteella paikka on kiinteistörajan kohdalla (N 6787507 E 593180) eli noin 30 m pohjoiskoilliseen muinaisjäännösrekisterissä syksyllä 2020 olleesta sijaintipisteestä.

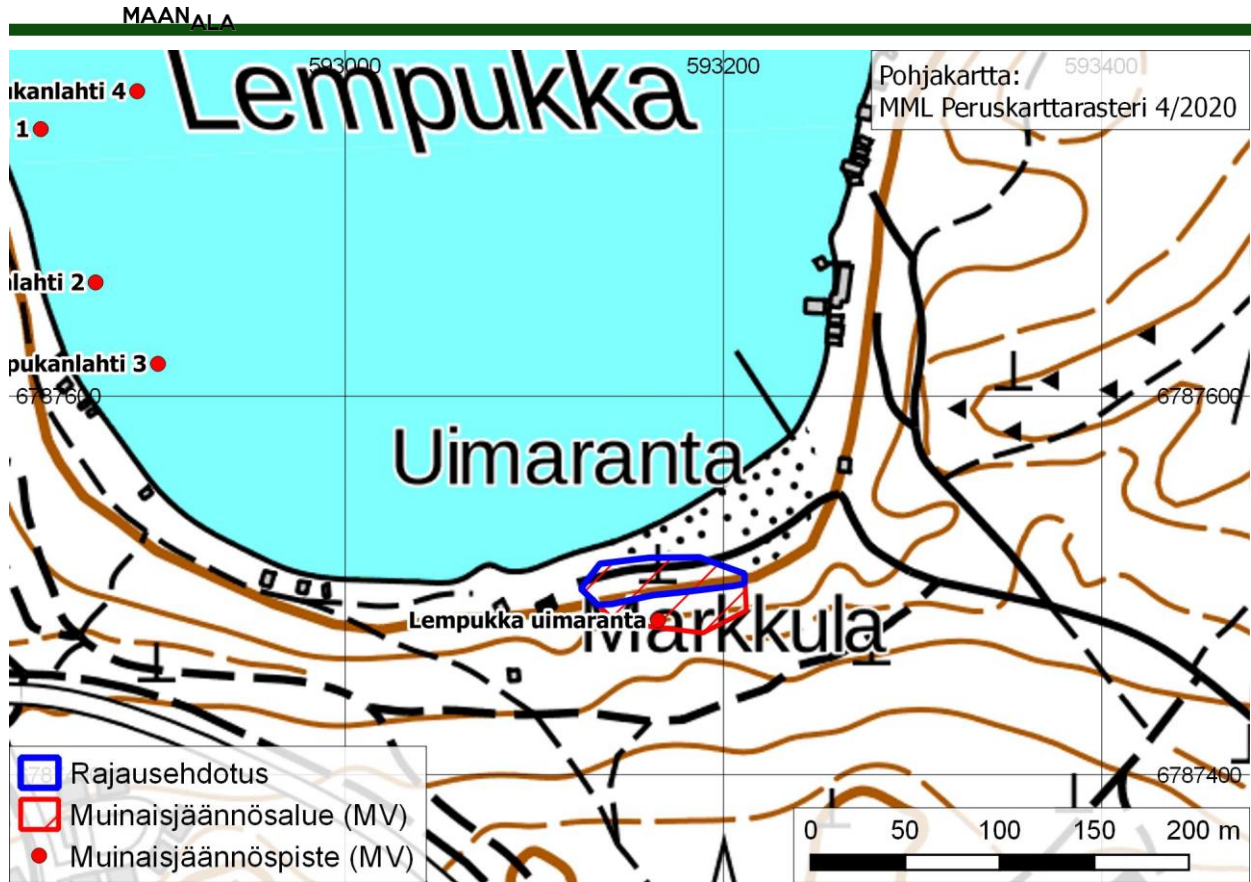
Tarkastin kohteen 5.9.2019 ja uudelleen 26.4.2020, molemmilla kerroilla hyvien havainto-olojen vallitessa. Tarkastelin laajasti uimarannan ja sen liepeiden avoimena olleita maastonkohtia havaitsematta mitään asuinpaikkaan viittaavaa.

Jussilan (1999: 13) havainto, jonka mukaan paikalla on siirrelty ja muokattu maata, vaikuttaa oikealta. Mahdollisesti uimarannan ylempää tasannetta on tasoitettu esim. leiriytymistä varten. Miettisen löytöalueen korkeustaso näyttäisi olevan noin 78 m mpy, joka tapauksessa alle 80 m (ks. myös Jussila 1999, 13).

Toisella tarkastuskerralla kaivoin muutamia tuloksettomia koekuoppia asuinpaikan eteläpuolelle jyrkän rinteän päälle. Asuinpaikka näyttää sijaitsevan vähäkivisellä ja melko suppealla hiekkaisella alueella, jota ympäröivät kiviset ja siksi asuinpaikaksi huonosti sopivat alueet.

Lempukan uimarantaa. Vuoden 1976 löytökohta on kuvan taka-alalla puurajan tuntumassa. Koillisesta.

Lempukan uimarannan kivikautisen asuinpaikan sijainti ja rajausehdotus.

23. Imatra Haapasaari

Muinaisjäännösrekisterin tunnus: 153010007
(kiinteä muinaisjäännös)

Tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: kivikautinen

N 6788843 E 592522 (kohteen keskeltä)

Aiemmat tutkimukset: inv. Timo Jussila 1999,
tark. Jukka Luoto 2004

Aiemmat löydöt: KM 31671, kvartsi-iskoksia;
KM 35085, kvartsi-iskoksia

Vuosien 2019–2020 löydöt: KM 42841

Kohde sijaitsee Haapasaaren eteläkärjessä. Vuosien 1999 ja 2004 havainnot ovat kvartsi-iskoksia, jotka on kerätty leirikeskukseen pihamaalta rikkoutuneesta maanpinnasta.

Kohde tarkastettiin 19.8.2019 ja uudestaan seuraavana päivänä. Mukana olivat molemmilla kerroilla myös Timo Sepänmaa ja Matti Hakulinen.

Noin 20 m leirikeskukseen eteläisimmästä rakennuksesta etelään, vanhan rantatormän päällä kohdassa N 6788801 E 592524 todettiin ihmisen aiheuttama laakea painanne, jonka laajuus on noin 9 x 9 m ja suurin syvyys 0,5 m. Sen pohjakaava on mahdollisesti suorakulmainen, mutta tarkkaa havainnointia häiritsi painanteen päälle tuotu haravointijäte (karike).

Kyseessä saattaa olla kivikautinen asumuspainanne, mutta myös jokin uudempi ja asuinpaikkaan liittymätön ilmiö on aivan mahdollinen. Painanteen päällä kasvoi keskikokoisia mäntyjä, joten aivan tuore rakenne ei kyseessä voi olla.

Leirikeskuksen hiekkainen piha-alue oli osin kasvipeitteetöntä, ja sen pintapuolisessa tarkastelussa löytyi kohdasta N 6788910 E 592535 ja kohdasta N 6788901 E 592519 kampakeramiikan paloja (ks. tämän raportin kansikuvaa) – jälkimmäisestä kohdasta myös pii-iskos ja pala-
neen luun pala.

Asuinpaikka ulottuu siis piha-alueen pohjois-osaan saakka. Vuosien 1999 ja 2019 löytöpaikkojen välissä on pinnaltaan osin tasattu urheilukenttä, jonka alueella todettiin muutamia kvartsi-iskoksia (ei talletettu). Ainakin pinta-
maata syvemmillä voi olla säilyneitä asuinpaikkakerroksia käytännössä koko leirikeskuksen pi-
han alueella.

Asuinpaikan eteläosaa. Tekstissä mainittu painanne on etualalla, takana on leirikeskuksen eteläisin rakennus. Lounaasta.

Asuinpaikan pohjoisosaa, jolta löytyi keramiikan paloja. Vasemmalla on tekstissä mainittu urheilukenttä ja takana sama rakennus kuin edellisessä kuvassa. Pohjoisesta.

Inventointihavainnot Haapasaaren eteläkärjen kiviakautiselta asuinpaikalta ja sen rajausehdotus.

24. Imatra Risuniemi

Muinaisjäännösrekisterin tunnus: 153010006
(kiinteä muinaisjäännös)

Tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: kivikautinen

N 6794036 E 599269 (muinaisjäännösrekisterin koordinaatit)

Aiemmat tutkimukset: inv. Timo Jussila 1999

Aiemmat löydöt: KM 31670, asbestikeramiikka ja iskos

Vuosien 2019–2020 löydöt: –

Asuinpaikka sijaitsee Saimaan Kaljaniemenselkään pistävän Risuniemen luoteiskärjessä olevan siirtolohkareen kohdalla ja eteläpuolella.

Kohde tarkastettiin 26.9.2020. Kohde on laakealla noin 30 x 40 metrin kokoisella kumpareella, joka kasvaa iäkstä sekametsää. Maan pinnalle erottuu paikoin runsaasti kiviä.

Kohde on samassa kunnossa kuin viime vuosituhannen lopussa. Saattaa olla, että asuinpaikka rajautuu em. kumpareen alueeseen, mutta asiaa ei voi varmistaa ilman kajoavaa tutkimusta.

Kohteen sijainti ja rajausta on esitetty edellä kohteen 14 (*Risuniemi 2*) kartassa.

Risuniemen kivikautista asuinpaikkaa. Tekstissä mainittu siirtolohkare erottuu vasemmassa reunassa. Lounaasta.

25. Imatra Hiekkoinlahti

Muinaisjäännösrekisterin tunnus: 153010004
(kiinteä muinaisjäännös)

Tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: kivikautinen

N 6790698 E 601974 (muinaisjäännösrekisterin koordinaatit)

Aiemmat tutkimukset: inv. Timo Miettinen 1976, inv. Timo Jussila 1999

Aiemmat löydöt: KM 20031, kvartsiydin ja -isokkia

Vuosien 2019–2020 löydöt: –

Asuinpaikka sijaitsee Immalanjärven pohjoisrannalla, rannan suuntaisen hiekkavallin päällä.

Tarkastin kohteen 21.10.2020. Vallin leveys on noin 10 m ja korkeus 1,5 m. Alue oli osin hiekkapintaisena, mutta löytöjä en paikalla havainnut.

Hiekkoinlahden asuinpaikan sijainti ja muinaisjäännösrekisterin mukainen rajaus. Rajaukseen ei esitetä muutoksia. Sen pohjoispuolella oleva keltaisella merkitty kohde Metsätalon notko on rautakautinen löytöpaikka, jota ei inventoinnissa tarkastettu.

Asuinpaikkaa kapean vallin päällä. Oikealla Immalanjärveä. Lounaasta.

26. Imatra Ukonniemi

Muinaisjäännösrekisterin tunnus: 153010003
(kiinteä muinaisjäännös)

Tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: kivikautinen

N 6789669 E 600490 (muinaisjäännösrekisterin koordinaatit)

Aiemmat tutkimukset: inv. Timo Miettinen 1976, tark. Matti Huurre 1987, inv. Timo Jussila 1999

Aiemmat löydöt: KM 15811, KM 20030, KM 23598

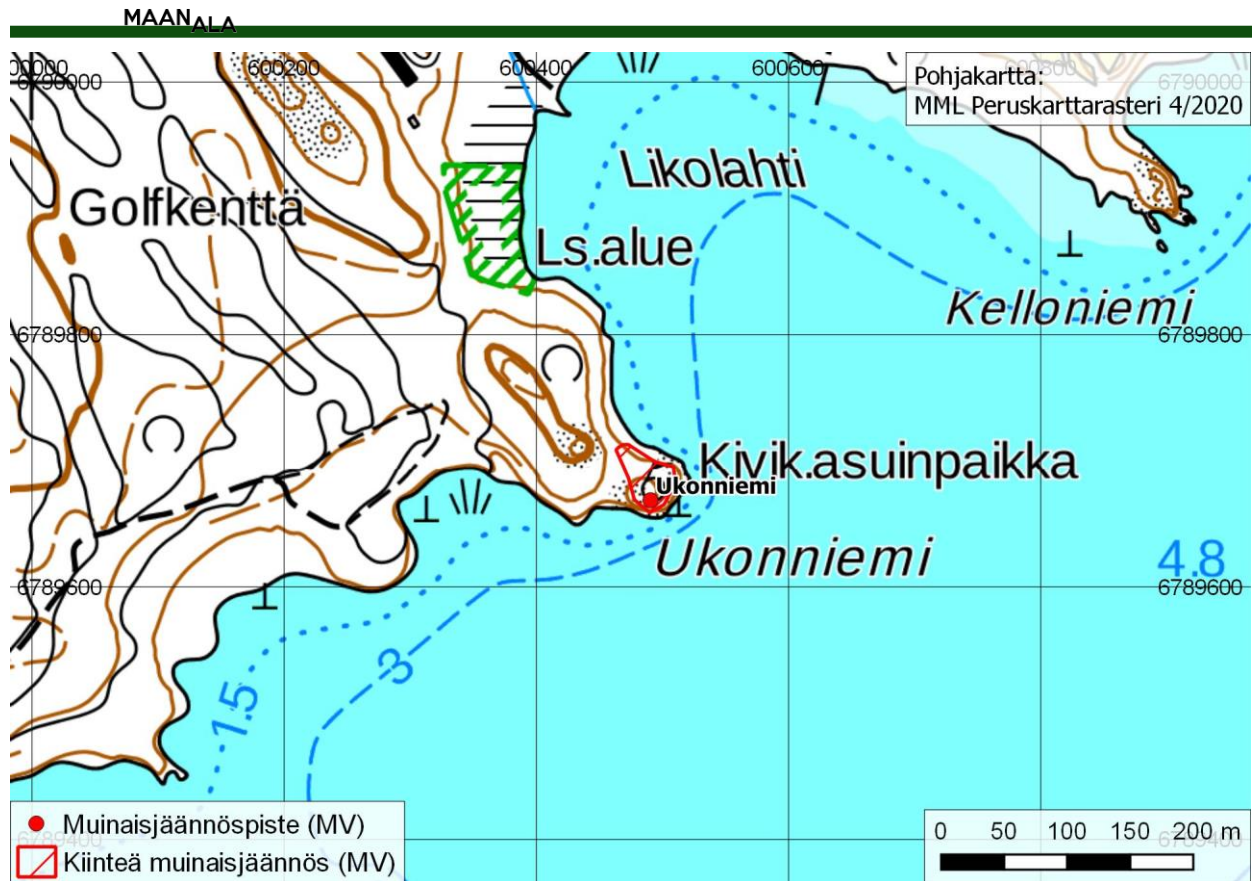
Vuosien 2019–2020 löydöt: –

Kohde sijaitsee Immalanjärven pohjoisrannalla, järveen pistävän Ukonniemen kärjessä.

Kohde tarkastettiin 21.10.2020. Asuinpaikka on pienialaisella tasanteella kallion kupeessa. Kohde vaikuttaa muuten hyvin säilyneeltä, mutta sen keskellä on 3 x 3 metrin laajuinen ja metrin syvyinen jyrkkäreunainen kuoppa ja siihen pohjoisesta johtava 2,5 m pitkä ja metrin leveä kaivanto. Epäilemättä kyseessä on Salpalinjan ampumapesäke.

Heti asuinpaikan länsipuolella (N 6789682 E 600461) on toinen pesäke (laajuus 1,5 x 1,5 ja syvyys 0,7 m) ja pätkä taisteluhautaa.

Asuinpaikasta niemen tyvelle päin on muutamia muitakin tasanteita, jotka vaikuttavat potentiaalisilta esihistoriallilta asutusta ajatellen.

Ukonniemen asuinpaikan sijainti ja muinaisjännösrekisterin mukainen rajaus. Rajaukseen ei esitetä muutoksia.

Ukonniemen kärjen tasanteella sijaitsevaa kivikautista asuinpaikkaa ja sen keskellä oleva Salpalinjan pesäke.

27. Imatra Salo-Issakka Venäinmäki (Ala)

Vuosien 2019–2020 löydöt: –

Muinaisjäännösrekisterin tunnus: 153010009
(kiinteä muinaisjäännös)

Asuinpaikka sijaitsee Imatran eteläisimmässä osassa lähellä Lappeenrannan ja Venäjän rajaa, 200 m Holmanjoesta luoteeseen, etelään viettävällä peltorinteellä.

Tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: kivikautinen

Kohde tarkastettiin 18.10.2020. Paikka on loivan kumpareen päälly keskellä laajaa kumpuilevaa peltoaluetta.

N 6773905 E 595420 (muinaisjäännösrekisterin koordinaatit)

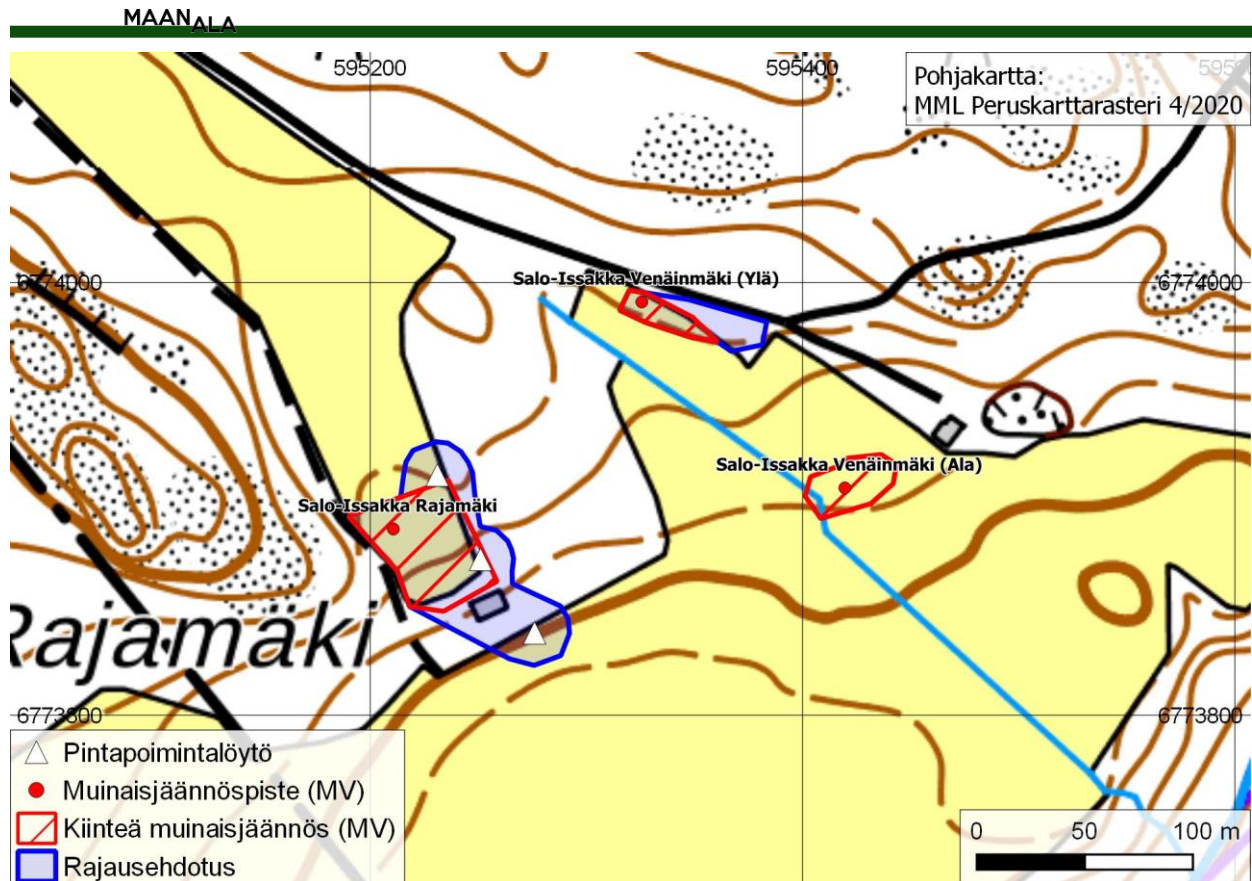
Aiemmat tutkimukset: inv. Timo Jussila 1999

Pelto oli kynnetty, ja havainto-olot pintapöimintää ajatellen melko hyvät. Totesin asuinpaikka-alueella harvakseltaan kvartseja (ei otettu talteen).

Aiemmat löydöt: KM 31673, kvartsikaapimia ja -iskoksia

Salo-Issakka Venäinmäki Ala -nimistä kivikautista asuinpaikkaa pellolla, keskellä kuvaa olevan pienen männyn ympärillä. Koillisesta.

Salo-Issakan alueen kolme kivikautista asuinpaikkaa. Uudet rajausehdotukset sinisellä.

28. Imatra Salo-Issakka Venäinmäki (Ylä)

Muinaisjäännösrekisterin tunnus: 153010010
(kiinteä muinaisjäännös)

Tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: kivikautinen

N 6773983 E 595351 (kohteen keskeltä)

Aiemmat tutkimukset: inv. Timo Jussila 1999

Aiemmat löydöt: KM 31674, piidyin, kvartsi-
kaavin ja kvartsi-iskoksia

Vuosien 2019–2020 löydöt: –

Asuinpaikka sijaitsee Imatran eteläisimmässä osassa lähellä Lappeenrannan ja Venäjän rajaa, nuoreen mäntymetsään rajoittuvalla lounaaseen laskevalla pellolla ja joutomaalla.

Kohde tarkastettiin 18.10.2020. Pelto oli kynnetty, ja havainto-olot pintapöimintää ajatellen melko hyvät.

Pellon ja peltotien välisestä metsiköstä, jossa Timo Jussila arveli voivan olla ehjää asuinpaikkaa, oli kaadettu puut. Entisen metsikön kaakkoispäästä oli kuorittu pintamaata noin 10 x 15 metrin alalta. Maa paikalla on hiekkaa, pellolla pinta on savisempi. Kuoritulla alueella erottui kvartseja runsaammin kuin pellolla, josta huomasi vain yhden (löytöjä ei kerätty talteen). Topografian perusteella vaikuttaa mahdolliselta, että asuinpaikka jatkuu edelleen peltotien pohjoispuoliseen metsään.

Kohteen sijainnista ja rajausehdotuksesta ks. karttaa yllä kohteen 27 yhteydessä. Rajausta ehdotetaan laajennettavaksi em. hakatun metsäkaistaleen sisältäväksi.

Todettakoon, että Venäinmäen asuinpaikkojen puolivälissä (karkeasti N 6773929 E 595363) totesin pellon pinnassa yksittäisen kvartsin. Saattaa olla, että alueella on mesoliittisilla korkeus-
tasoilla ollut asutusta paljon nykyisin tiedettyä laajemmalla.

Asuinpaikkaa kaakosta. Metsäkaistale, jolta on puut hiljattain kaadettu, on kuvan keskellä.

29. Imatra Salo-Issakka Rajamäki

Muinaisjäännösrekisterin tunnus: 153010011
(kiinteä muinaisjäännös)

Tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: kivikautinen

N 6773871 E 595242 (kohteen keskeltä)

Aiemmat tutkimukset: inv. Timo Jussila 1999

Aiemmat löydöt: KM 31675, kvartsi-iskoksia

Vuosien 2019–2020 löydöt: –

Asuinpaikka sijaitsee Imatran eteläisimmässä osassa lähellä Lappeenrannan ja Venäjän rajaa, kaakkoon laskevassa peltorinteessä ja sen koillispuoleisessa metsässä. Kohde tarkastettiin 18.10.2020. Pelto oli kynnetty, ja havainto-olot

pintapoimintaa ajatellen varsin hyvät. Maa on melko savista.

Pelloilta totesin kvartsi-iskoksen muinaisjäännösrekisterissä olleen rajauksen pohjoispuolelta ja toisen sen itäpuolelta, metsän puolella olleen rikkoutuneen maanpinnan kohdalta. Jo Timo Jussila (1999: 22) arvioi asuinpaikan ulottuvan myös ao. metsän puolelle.

Kolmas kvartsi oli pellon pinnassa ladon eteläpuolella, jossa on kaakkoon laskevan rinteeseen tasaisempi päällyys. Viimeksi mainitulta alueelta on kvartsin todennut myös Timo Jussila vuonna 1999, ja asuinpaikan voi katsoa ulottuvan myös sinne – noin 40 metrin korkeustasolle.

Kohteen sijainnista ja rajausehdotuksesta ks. karttaa yllä kohteen 27 yhteydessä. Rajausta ehdotetaan laajennettavaksi em. kvartsilöytöalueet sisältäväksi.

Rajamäen asuinpaikkaa tekstissä mainitun ladon eteläpuolella noin 40 metrin korkeustasolla. Kuvan oikeassa reunassa rinne muuttuu jyrkemmäksi. Lounaasta.

30. Imatra Pehkeisienoja

Muinaisjäännösrekisterin tunnus: 153010008
(kiinteä muinaisjäännös)

Tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: kivikautinen

N 6775358 E 596994 (muinaisjäännösrekisterin koordinaatit)

Aiemmat tutkimukset: inv. Timo Jussila 1999

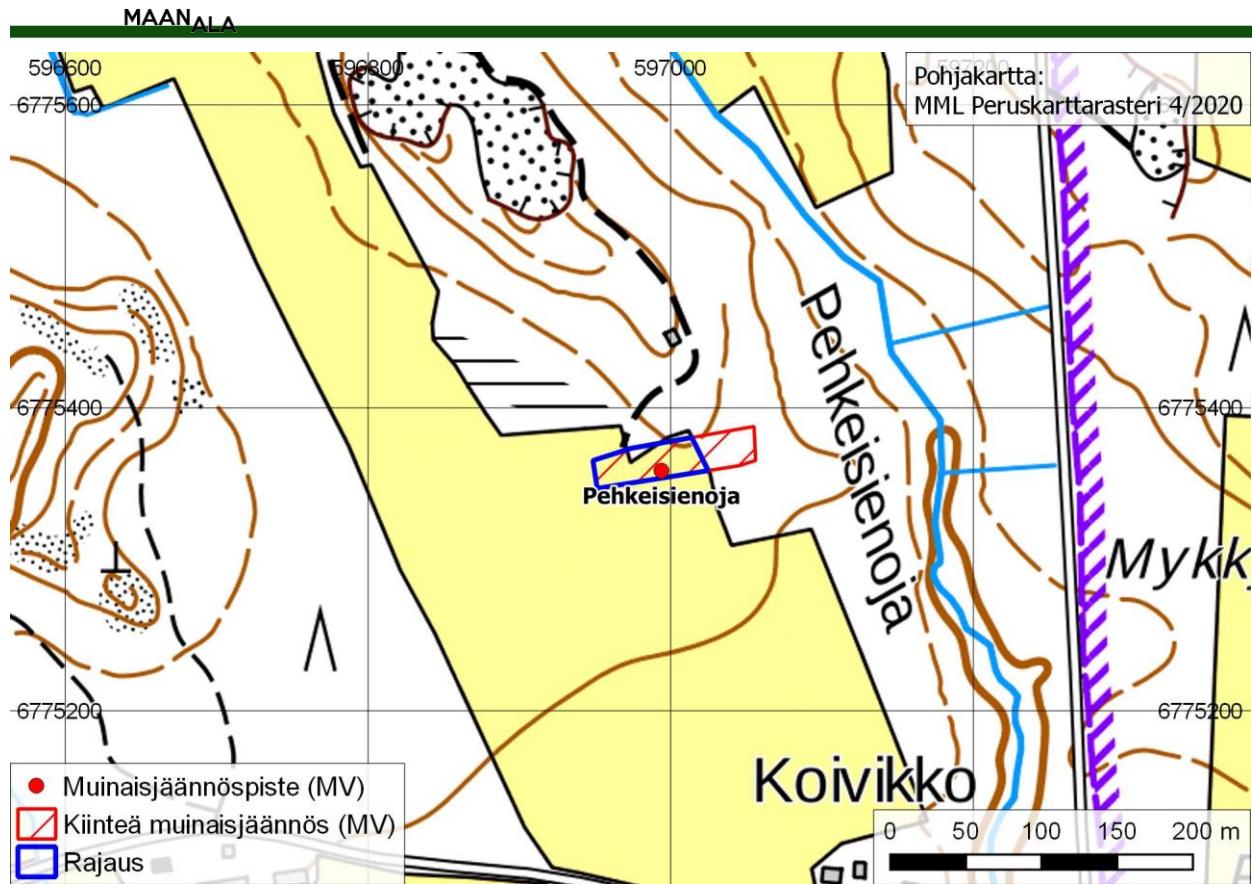
Aiemmat löydöt: KM 31672, pii-iskos, -ydin ja kvartsi-iskoksia

Vuosien 2019–2020 löydöt: –

Asuinpaikka sijaitsee Imatran eteläosassa lähellä valtakunnanrajaa, Pehkeisienojan länsipuolella, ympäristöään hieman korkeammalla pellolla.

Kohde tarkastettiin 18.10.2020. Pelto oli suurimmaksi osaksi kasvipeitteinen, joten havainto-olot olivat siltä osin heikot.

Muinaisjäännösrekisterin mukaisen kohde-rajauksen itäosassa, entisessä metsässä, oli tehty maansiirtoa: kerätty kannot kasoiksi ja kuorittu pintamaat sekä tuotu paikalle hiekkaa kasoihin. Koska maanpinta oli alueella enimmäkseen paljas ja havainto-olot tällä osalla hyvät, sitä tarkastettiin lähemmin. Löytöjä tai muuta muinaisjäännökseen viittaavaa ei havaittu. Maaperä on lähinnä savea.

Pehkeisienojan asuinpaikan sijainti ja inventointihavaintoihin perustuva rajausehdotus (sinisellä).

Pehkeisienojan asuinpaikkaa pellolla. Takana metsän reunalla alueet, joilla oli tehty maansiirtoa. Lounaasta.

31. Imatra Siitola tonttimaa 1

Muinaisjäännösrekisterin tunnus: 1000035043
(kiinteä muinaisjäännös)

Tyyppi: asuinpaikat: kylänpaikat

Ajoitus: historiallinen

N 6786616 E 595264 (muinaisjäännösrekisterin keskikoordinaatti)

Aiemmat tutkimukset: inv. Ulrika Köngäs 2010, tarkkuusinv. Ville Laakso 2019

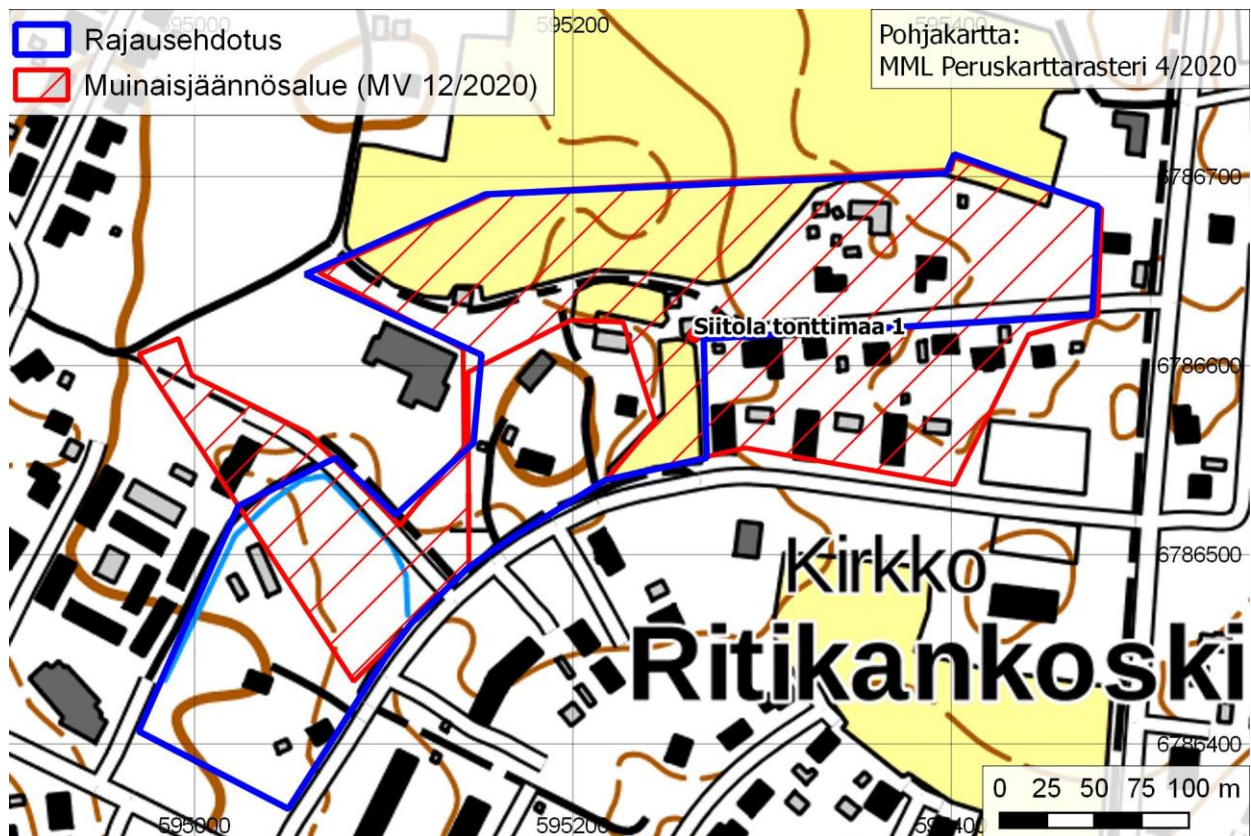
Aiemmat löydöt: –

Vuosien 2019–2020 löydöt: –

Kohde sijaitsee Vuoksen länsipuolella, taajama-alueella. Paikalla on päiväkotia, eri-ikäisiä omakotitaloja sekä maaseutumaisia pihapiirejä peltoineen.

Kylätontiksi muinaisjäännösrekisteriin kirjattu kohde muodostuu 3–4 historiallisesta talontontista ja niiden välialueista. Siitolan asutushistoriasta ja vanhimmista kartoista ks. Laakso 2019: 6–7.

Kohde tarkastettiin 15.7.2019 tarkkuusinventoinnin yhteydessä ja uudestaan 17.7.2019. Havainto-olot olivat hyvät. Ympäristö vastasi vuoden 2010 inventoinnin tilannetta, joskin muinaisjäännösalueen itäisimpään osaan oli rakenteilla rivitalo.

Siitolan tonttimaan 1 rajausehdotus, joka on päivitetty vastaamaan vuoden 2019 tarkkuusinventoinnin tuloksia ja alueen nykyistä maankäyttöä. Ehdotuksen ulkopuolelle on rajattu moderni omakotiasutus; iäkkäämpi ja harvemmin rakennettu maaseutumainen osuus on siihen sisällytetty.

Kohteen pohjoisosaa ja kärrytie, joka on merkitty jo 1800-luvun alkupuolen karttoihin (ks. Köngäs 2010: 44 ja Laakso 2019: 6). Lännestä.

32. Imatra Siitola tonttimaa 2

Muinaisjäännösrekisterin tunnus: 1000035047
(kiinteä muinaisjäännös)

Tyyppi: asuinpaikat/kyläpaikat

Ajoitus: historiallinen

N 6785143 E 596003 (muinaisjäännösrekisterin keskikoordinaatti)

Aiemmat tutkimukset: inv. Ulrika Köngäs 2010

Aiemmat löydöt: –

Vuosien 2019–2020 löydöt: –

Asuinpaikka sijaitsee Vuoksen itärannalla, Varpasaarta vastapäätä, loivassa länteen laskevassa rinteessä.

Kohde on yksi historiallisen Siitolan kylän tonttimaista. Paikka tarkastettiin 23.6.2020. Alueen itäosa oli lammashakana, länsiosa kasvi-
peitteistä peltoa.

Uusia muinaisjäännökseen liittyviä havaintoja ei saatu. Alue oli samassa kunnossa kuin vuonna 2010.

Siitolan tonttimaan 2 rajaus muinaisjäännösrekisterin mukaan. Rajaukseen ei ehdoteta muutoksia.

Siitolan kylän tontti 2 kesällä 2020. Lännestä.

33. Imatra Siitola tonttimaa 3

Muinaisjäännösrekisterin tunnus: 1000017466
(kiinteä muinaisjäännös)

Tyyppi: asuinpaikat/kyläpaikat

Ajoitus: historiallinen

N 6784542 E 596216 (muinaisjäännösrekisterin keskikoordinaatti)

Aiemmat tutkimukset: inv. Ulrika Köngäs 2010

Aiemmat löydöt: –

Vuosien 2019–2020 löydöt: –

Yksi Siitolan kylän historiallisista asuintonteista sijaitsee Vuoksen itärannalla, laajahkolla etelään pistävällä niemekkeellä, jolla on loiva kumpare, Vuoksentein molemmin puolin.

Kohde tarkastettiin 20.10.2020. Asuinpaikan länsiosa (tien länsipuolella) on vuonna 1987 perustettua Veteraanipuistoa, jonka maanpintaa on paikoin muokattu.

Tien itäpuoli vaikuttaa paremmin säilyneeltä. Siellä, kohdassa N 6784639 E 596265, todettiin kiven- ja maansekainen kumpare, jonka halkaisija on 3 m ja korkeus 0,6 m. Kyseessä saattaa olla uuninjäännös.

Edellisen kaakkoispuolella, kohdassa N 6784624 E 596289, on 4 x 2 m laajuinen ja metrin syvyinen kuoppa, jonka pohjakaava on suorakaide – oletettavasti kellarin jäännös.

Edellisen eteläpuolella, tasamaalla kohdassa N 6784607 E 596292, on pohjakaavaltaan L-kirjaimen muotoinen muodostelma, joka koostuu halkaisijaltaan puolimetristä kivistä. Se voi olla rakennuksen perustusta. Siitä lounaaseen (N 6784589 E 596284) on 4 x 4 metrin laajuinen todennäköinen rakennuksenjäännös, jonka keskellä on syvennys.

Tien itäpuoli on puistomainen ja harvapuustoinen. Kaikki mainitut rakenteet ovat muinaisjäännösrekisterin aluerajauksen sisällä.

Siitolan tonttimaan 3 sijainti ja rajaus muinaisjäännösrekisterin mukaan. Rajaukseen ei ehdoteta muutoksia.

Tien itäpuolta. Etualalla kohdan N 6784639 E 596265 kiven- ja maansekainen kumpare. Pohjoisesta.

34. Imatra Siitola tonttima 4

Muinaisjäännösrekisterin tunnus: 1000035048
(kiinteä muinaisjäännös)

Tyyppi: asuinpaikat/kylänpaikat

Ajoitus: historiallinen

N 6782015 E 595629 (muinaisjäännösrekisterin koordinaatit)

Aiemmat tutkimukset: inv. Ulrika Köngäs 2010,
inv. Teemu Tiainen 2019

Aiemmat löydöt: –

Vuosien 2019–2020 löydöt: –

Asuinpaikka sijaitsee Vuoksen itärannalla, pu-
rouoman länsipuolella, kahdella loivalla kum-
pareella.

Tarkastin kohteen 20.10.2020. Alue on lähinnä
joutomaana. Se oli kokonaan kasvipeitteinen,
eikä uusia konkreettisia havaintoja muinais-
jäännöksestä tullut.

Paikka on samassa kunnossa kuin vuoden 2019
inventoinnissa, kuitenkin niin, että alueella oli
runsaasti lapionpiston kokoisia metallinilmai-
singuoppia.

Siitolan tonttimaan 4 sijainti ja rajaus muinaisjäänösrekisterin mukaan. Rajaukseen ei ehdoteta muutoksia.

Siitolan historiallista tonttimaata 4 syksyllä 2020.

35. Imatra Neitsytniemen kartano

Muinaisjäännösrekisterin tunnus: 1000017470
(kiinteä muinaisjäännös)

Tyyppi: asuinpaikat/kartanot

Ajoitus: historiallinen

N 6787388 E 596041 (muinaisjäännösrekisterin keskikoordinaatti)

Aiemmat tutkimukset: inv. Ulrika Köngäs 2010

Aiemmat löydöt: –

Vuosien 2019–2020 löydöt: –

Kohde sijaitsee Vuoksen yläjuoksulla sen itärannalla, jyrkkärantaisella niemellä Tainionkosken kohdalla.

Neitsytniemen kartanon juuret ovat 1600-luvulla. Sen pihapiiri on vanhojen karttojen perusteella sijainnut nykyisellä paikallaan viimeistään 1700-luvun alkupuolelta lähtien (ks. Köngäs 2010: 54; Telén 1820). Asutuksen alun ajankohta ei ole tiedossa ja se saattaa olla huomattavasti 1600-lukua vanhempikin.

Isoajakoa vanhempien karttojen aivan tarkka asemointi ei ole mahdollista, mutta niissä kartano on ollut nykyisellä paikallaan tai siitä hieman (korkeintaan joitakin kymmeniä metrejä) kaakkoon, jossa onkin topografisesti sopivaa aluetta.

Tarkastin kohteen 21.5.2020 ja uudestaan seuraavana päivänä. Pihapiiriä rajaa lännessä ja etelässä jyrkkä Vuokseen laskeva rinne. Päärakennuksen itäpuolella on laaja puistomainen puutarha, jossa kasvaa iäkstä puustoa. Tätä osaa on pidettävä arkeologisesti kiinnostavana ja säilyneenä.

Edelleen puutarhan itäpuolella on hiekkapintainen pysäköintipaikka, joka on selvästi pengerretty ja arkeologisesta näkökulmasta todennäköisesti tuhoutunut. Sen itäpuoli on alavahkoa entistä peltoa.

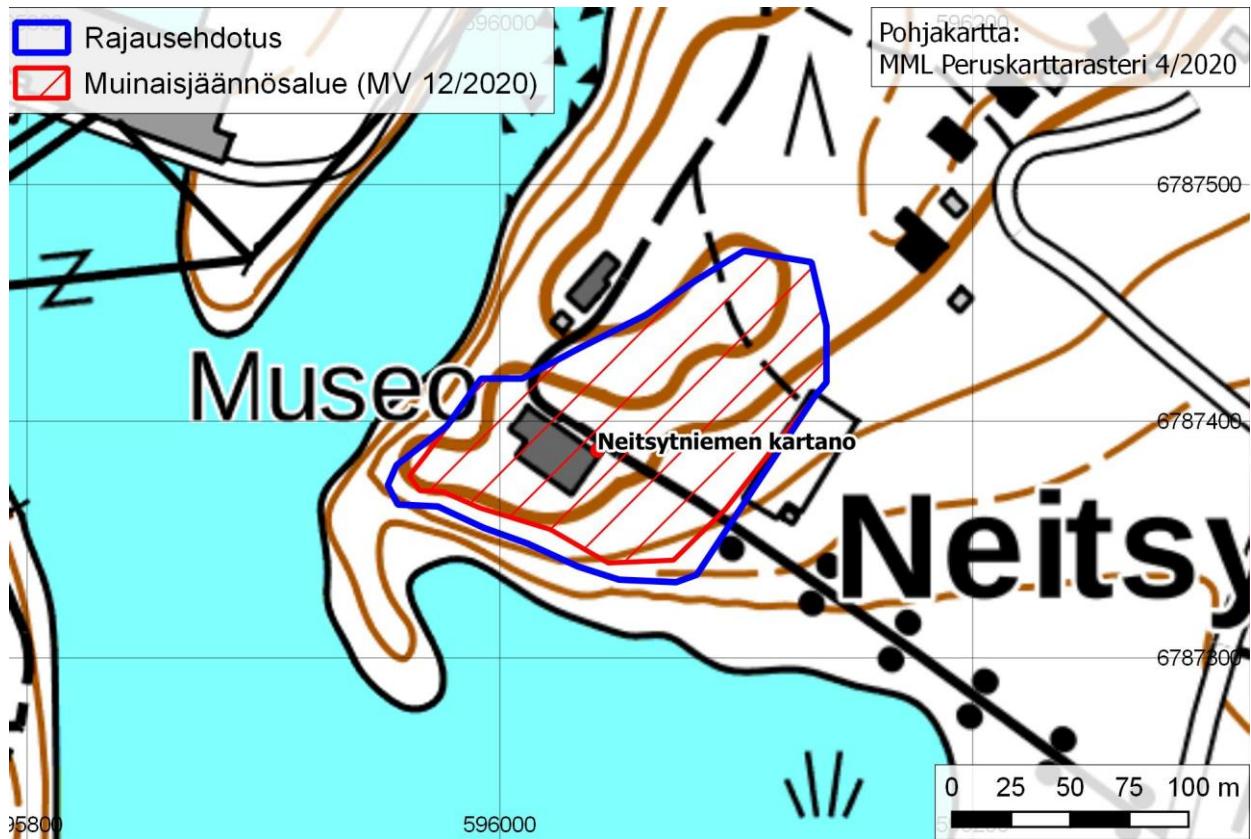
Päärakennuksen pohjoispuolella on uudempia rakennuksia, joiden kohdalla maasto vaikuttaa arkeologisesti tuhoutuneelta. Muinaisjäännösalueen pohjoispuolella, kohdassa N 6787490 E 596101, on 4 x 6 metrin laajuinen 2 m syvä jyrkkäreunainen kuoppa, johon liittyy reunoiltaan kivetty kulkuaukko. Kyseessä lienee nuorehkon kellarin jäännös.

Toinen samantyyppinen kellarirakenne on muinaisjäännösalueen itäreunan kohdalla (N 6787426 E 596145); siinä erottui edelleen pui-sia seinärakenteita. Siitä edelleen koilliseen (N 6787438 E 596158) on 6 x 8 m laaja rakennuksen kivijalka, jonka keskellä olevassa uuninjäännöksessä erottuu moderneja tiiliä.

Ainakin kaksi viimeksi mainittua jäännöstä lie-nevät peräisin kartanon koillispuoleisesta pihapiiristä, joka on merkitty alueelle vielä vuoden 1971 peruskarttaan.

Tarkastin inventoinnin yhteydessä myös niitä kahta torpanpaikkaa, jotka mainitaan vuoden 2010 inventointiraportissa (Köngäs 2010: 53–54) ja jotka on merkitty siinä kuvattuun vuoden 1739 karttaan. Mitään säilyneitä jäännöksiä en havainnut.

Todettakoon, että em. pysäköintialueen pie-lessä kasvaa tummatulikukkaa (*Verbascum nigrum*), joka tunnetaan erinomaisena rautakauden–keskiajan asutuksen indikaattorikasvina.

Neitsytniemen kartanon alueen rajausehdotus, joka perustuu historiallisiin karttoihin, maastohavaintoihin ja topografiaan.

Neitsytniemen päärakennus ja sen koillispuoleista vanhaa puutarhaa, jossa on todennäköisesti säilynyttä muinaisjäännöstä. Koillisesta.

36. Imatra Immalanjärvi

Muinaisjäännösrekisterin tunnus: 1000017456
(kiinteä muinaisjäännös)

Tyyppi: asuinpaikat/kyläpaikat

Ajoitus: historiallinen

N 6789447 E 599843 (muinaisjäännösrekisterin keskikoordinaatti)

Aiemmat tutkimukset: inv. Ulrika Kögäs 2010

Aiemmat löydöt: –

Vuosien 2019–2020 löydöt: –

Asuinpaikka sijaitsee Immalanjärven länsirannalla, ympäristöään korkeammalla loivalla kumpareella. Immalanjärven kylän historia ulottuu ainakin 1500-luvulle, mutta vanhimman asutuksen tarkka sijainti ei ole tiedossa.

Tarkastin kohteen 21.5.2020. Pääosa alueesta on nykyisin golfkenttänä ja suurelta osin arkeologian kannalta tuhoutunutta. Mahdollisesti säilyneiden kerrostumien paikallistaminen vaatisi tarkempia maastotutkimuksia. Alue on potentiaalista myös rautakautista asutusta ajatellen.

Vuoden 2010 inventoinnissa muinaisjäännösalueeksi määritellyllä kohdalla, järveen pistävässä niemekkeessä, on vanhoja Immalanhoviin rakennuksia ja pihapiiriä. Kyseinen maastonkohta vaikuttaa paremmin säilyneeltä, sillä siinä kasvaa mm. iäkstä puustoa.

Kohteen rajaus perustuu isonjaon aikaiseen (ks. Kögäs 2010: 29–31) ja sitä edeltävään (Telén 1820) kartta-aineistoon. Etelässä kohdetta rajaa Immalanjärven laskua edeltänyt rantapenikka.

Immalanjärven historiallisen tontin rajausehdotus.

Immalanjärven vanhan tontin parhaiten säilynyttä osaa. Taustalla oikealla Immalanjärveä. Luoteesta.

37. Imatra Pässiniemi

Muinaisjäännösrekisterin tunnus: 1000017471
(kiinteä muinaisjäännös)

Tyyppi: asuinpaikat: talonpohjat

Ajoitus: historiallinen

N 6787460 E 3595906 (eteläisimmän rakennuksen keskikoordinaatit muinaisjäännösrekisterin mukaan)

Aiemmat tutkimukset: tark. Nils Cleve 1946, kaiv. Aarne Heimala 1959, inv. Ulrika Köngäs 2010, koekaiv. Ville Laakso 2017

Aiemmat löydöt: Cleven 1946 mainitsema tykinkuula, KM-numero ei tiedossa

Vuosien 2019–2020 löydöt: –

Kohde sijaitsee Vuoksen länsirannalla Pässiniemen tyvessä, Tainionkoskentien varrella tasamaalla. Paikalla on sijainnut 1800-luvun alussa rakennettuja suurikokoisia kasarmirakennuksia, joista on jäljellä kumparemaisista jäännöksiä.

Kohde tarkastettiin 17.7.2019 ja uudestaan 23.6.2020.

Kohteen todettiin olevan käytännössä samassa kunnossa kuin vuonna 2017. Tuolloin Tainionkoskentien ja Koulukadun risteykseen suunnitella ollut kiertoliittymä on nyttemmin valmistunut. Ilmeisesti sen teon yhteydessä on muinaisjäännösalueen eteläisimmän osan pohjoispään yli ajettu jollain työkoneella, mikä on aiheuttanut rakennusjäännöksen pohjoisreunaan suhteellisen vähäisen painauman.

Vuoden 2017 koekaivauksen yhteydessä todettiin säilynyttä rakennetta myös Tainionkoskentien länsipuolella (ks. Laakso & Tiilikkala

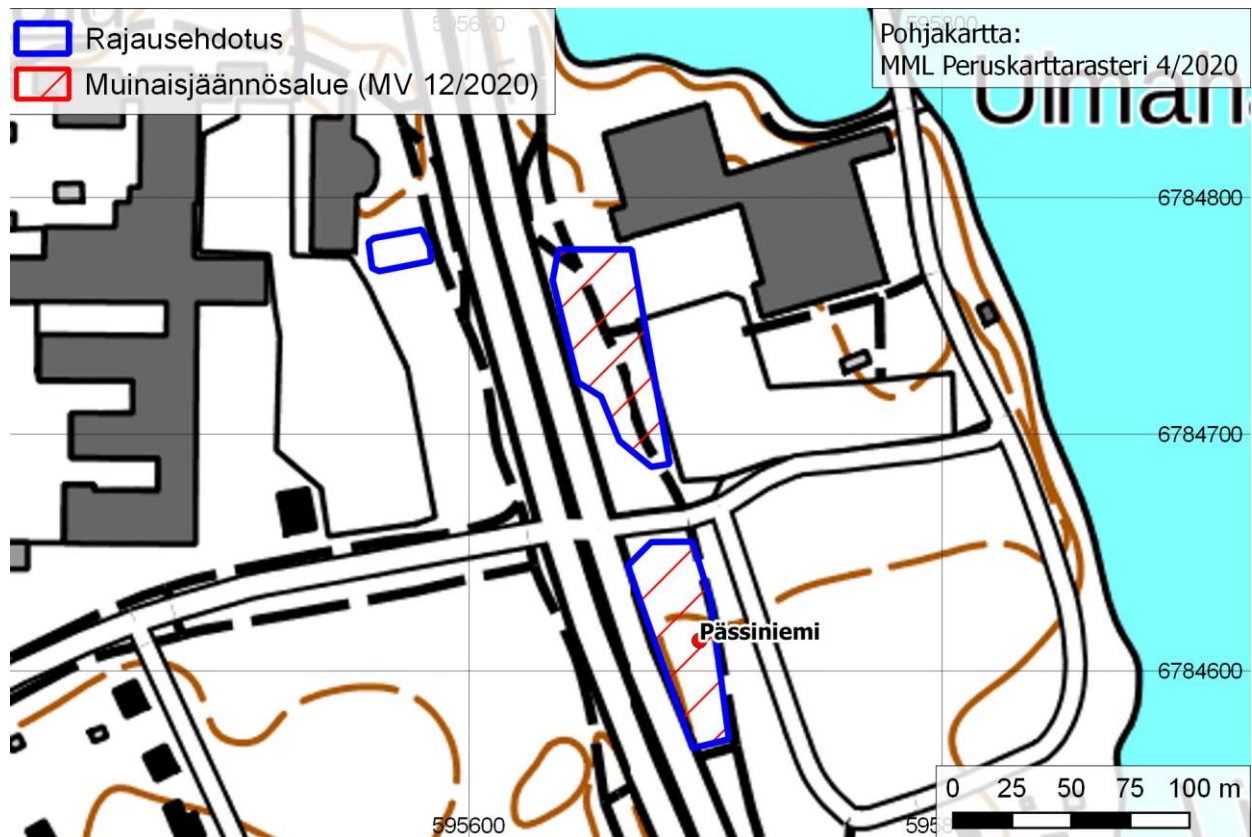
2017: 10). Paikalla on selkeästi ihmisen aiheuttama nurmipintainen kumpare, jonka laajuus on n. 15 x 7 m. Kumpareen pinnassa todettiin tuolloin jonkin verran tiilenmuruja.

Vuoden 2017 kartta-aseointien perusteella rakenne on peräisin 1800-luvun kasarmien aikaisesta pienemmästä rakennuksesta, joka on sijainnut luoteisimman kasarmirakennuksen länsipuolella. Tien länsipuolisen jäännöksen todettiin olevan samassa kunnossa edelleen

2019; se on sisällytetty tässä raportissa kohteen rajausehdotukseen.

Kohteesta ks. myös 1940-luvun kuvaa: Ylönen 1957: 429.

Huomattakoon vielä, että Cleven (1946) saamien tietojen mukaan heti rakenteiden pohjoispuolella vielä 1940-luvulla olleesta isosta sorakuopasta on löytynyt ”ihmisten luita ja arkun palasia” ja noin kahden metrin syvyydestä ”salvotun hirsirakennuksen pohja”.

Kohteen rajausehdotus, jota on täydennetty Tainionkoskentie länsipuolella sijaitsevalla säilyneellä alueella.

Kasarminjäännösten laajin säilynyt rakenne erottuu pitkänä Tainionkoskentie suuntaisena kumpareena tien itäpuolella. Kaakosta.

38. Imatra Jäppilänniemi

Muinaisjäännösrekisterin tunnus: 1000022891 (rekisteröity mahdollisena muinaisjäännöksenä, ehdotetaan rekisteröitäväksi kiinteänä muinaisjäännöksenä)

Tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: historiallinen

N 6787765 E 604815 (muinaisjäännösrekisterin koordinaatit)

Aiemmat tutkimukset: –

Aiemmat löydöt: KM 40039, historiallisen ajan asuinpaikkalöytöjä

Vuosien 2019–2020 löydöt: –

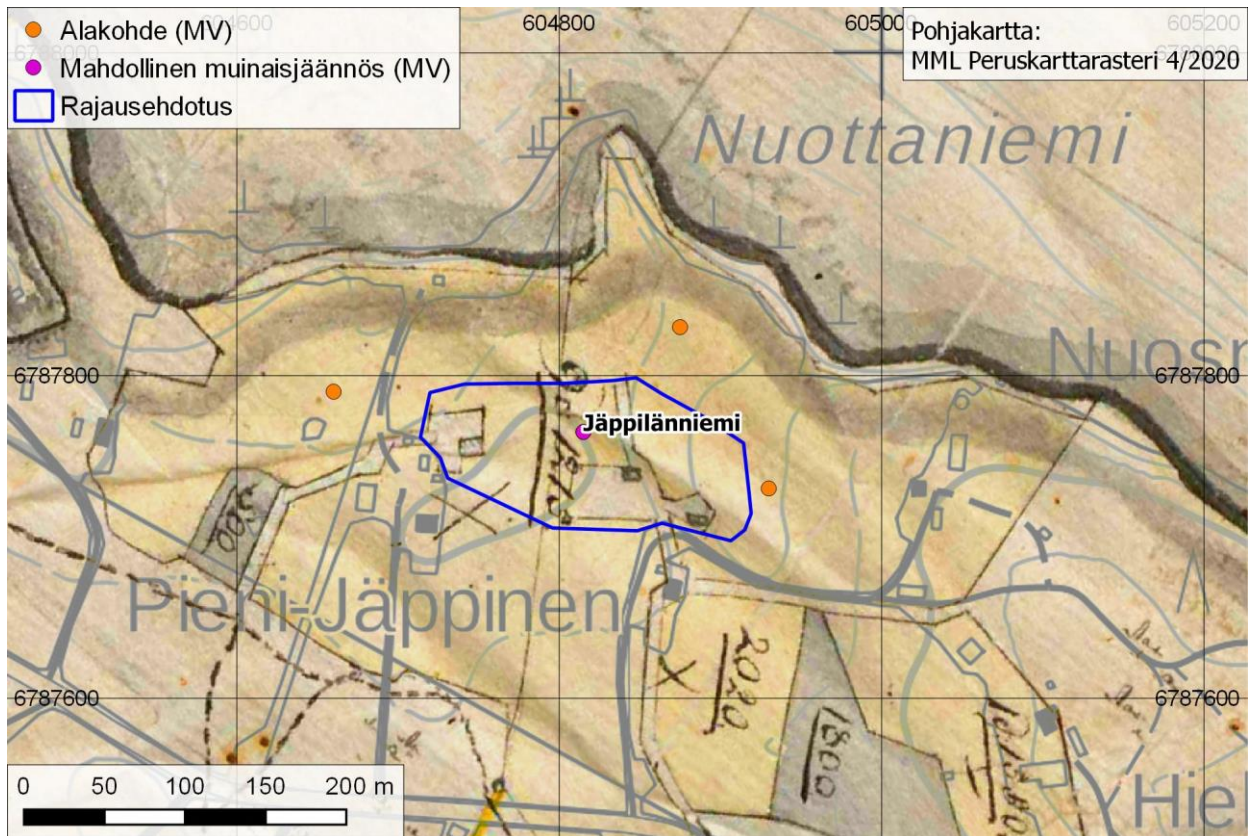
Kohde sijaitsee Immalanjärven kaakosta pistävällä laajalla Jäppilänniemellä, sen pohjoisosassa, pellolla Vanhankylän kulttuurimaisemassa.

Alueelta on tehty vuonna 2013 metallinilmaisimella runsaasti asuinpaikkaan viittaavia esinelöytöjä, mutta kohdetta ei tiettävästi ole aiemmin tarkastettu maastossa.

Tarkastin kohteen 21.10.2020. Paikalla on laakea kumpare, joka oli tarkastuksen aikaan kasvipeitteinen. Kohde on topografialtaan tyyppillinen historiallisen ajan asuinpaikka.

Vuoden 2013 löytöalueelle on merkitty kahden talon pihapiirit useisiin 1700–1800-luvun vaihteen karttoihin (ks. Immalanjärvi 1800; Steineil 1805; Telén 1820). Molemmat pihapiirit ovat autoituneet (vanhoista kartoista päätellen 1900-luvun kuluessa) ja nykyään peltoa.

MAANALA

Nykyisen maastokartan ja 1700–1800-lukujen vaihteen tiluskartan (Immalanjärvi 1800) yhdistelmä, johon on merkitty Jäppilänniemen asuinpaikan rajausehdotus.

Historiallista asuinpaikkaa nykyisellä pellolla. Etelästä.

39. Imatra Jakola

Muinaisjäännösrekisterin tunnus: 1000017460
(kiinteä muinaisjäännös)

Tyyppi: asuinpaikat/kylänpaikat

Ajoitus: historiallinen

N 6780057 E 598023 (muinaisjäännösrekisterin keskikoordinaatti)

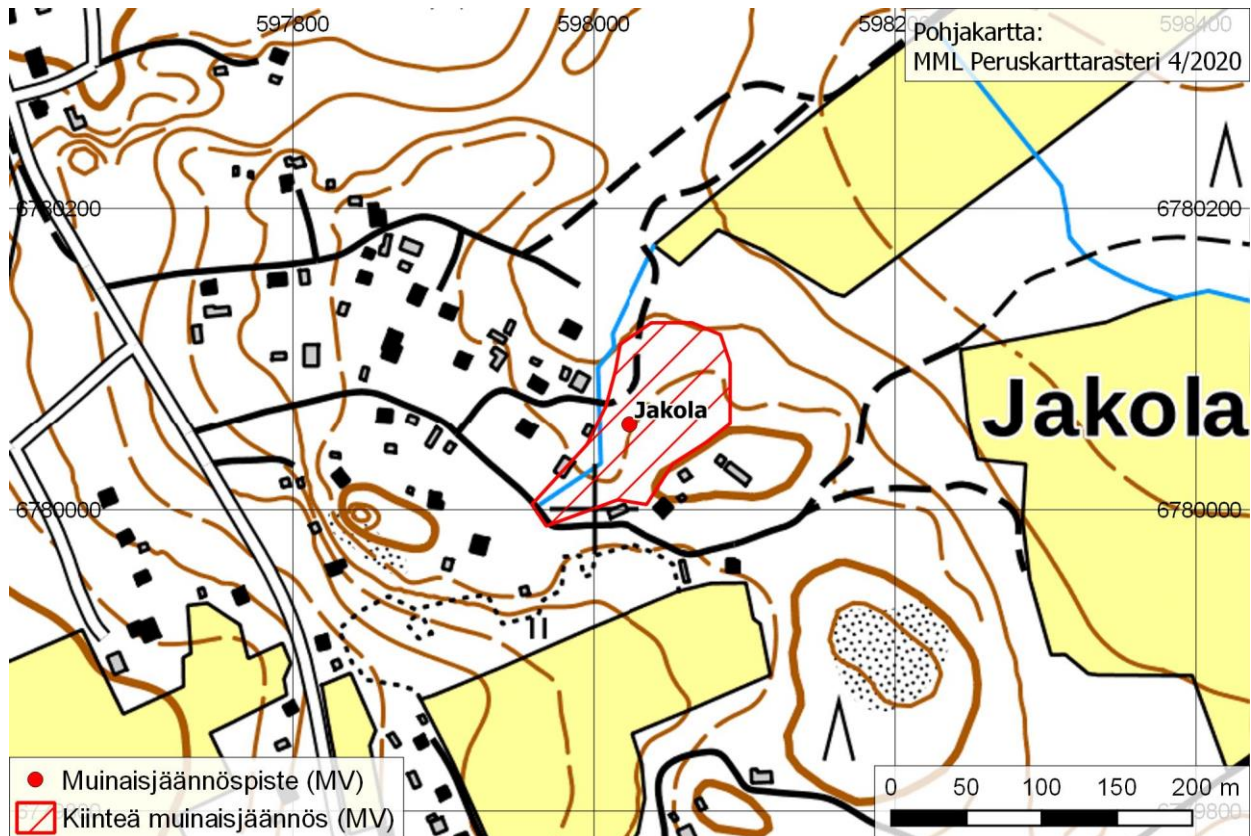
Aiemmat tutkimukset: inv. Ulrika Köngäs 2010

Aiemmat löydöt: –

Vuosien 2019–2020 löydöt: –

Jakolan kylän historiallinen asuintontti sijaitsee omakotitaloalueen laidalla Ensontien itäpuolella.

Tarkastin kohteen 20.10.2020. Alue oli kokonaan kasvipeitteinen, eikä uusia havaintoja saatu. Paikka on samassa kunnossa kuin vuonna 2010.

Jakolan historiallisen asuinpaikan sijainti ja rajaus muinaisjäännösrekisterin mukaan. Rajaukseen ei ehdoteta muutoksia.

Jakolan asuinpaikkaa syksyllä 2020. Etelästä.

40. Imatra Pelkola

Muinaisjäännösrekisterin tunnus: 1000017463
(kiinteä muinaisjäännös)

Tyyppi: asuinpaikat/kylänpaikat

Ajoitus: historiallinen

N 6777846 E 598130 (muinaisjäännösrekisterin keskikoordinaatti)

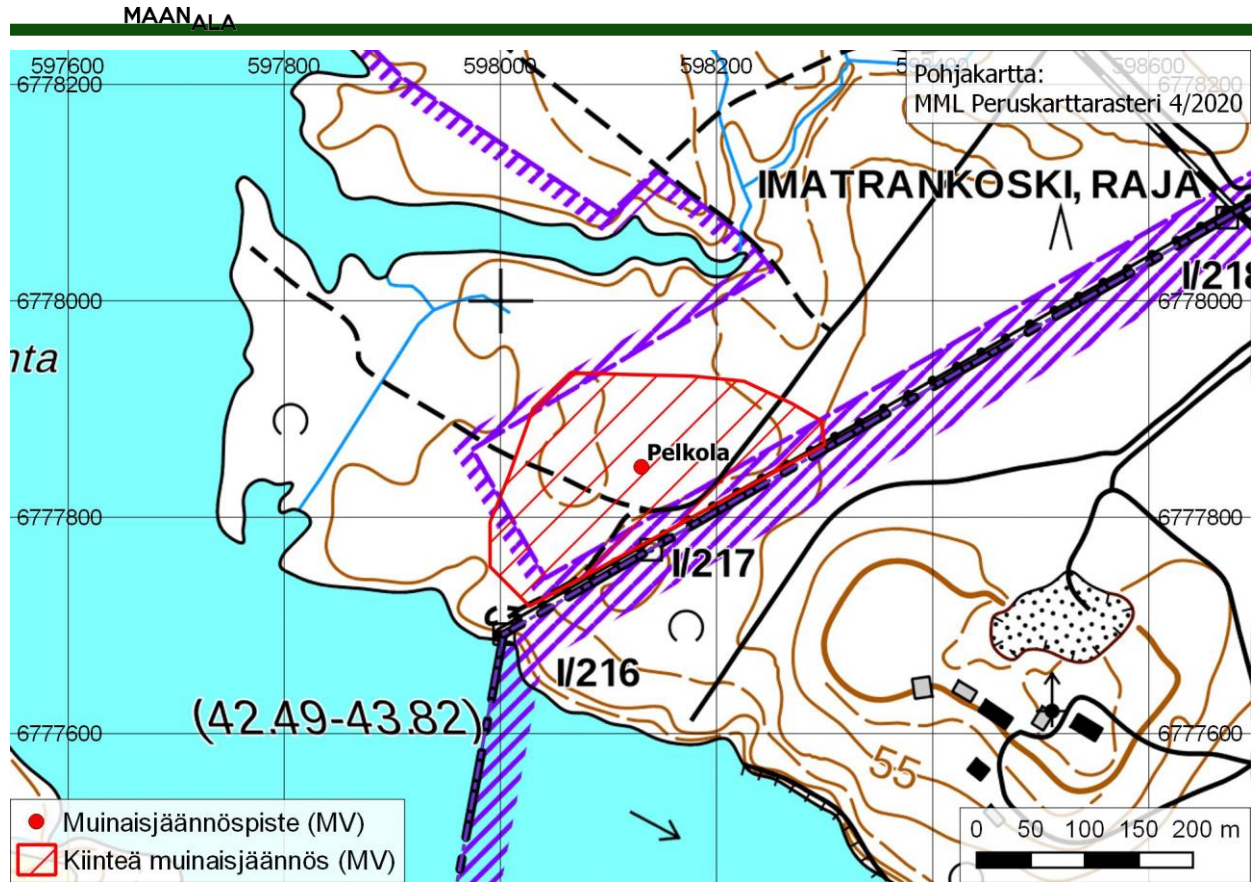
Aiemmat tutkimukset: inv. Ulrika Köngäs 2010

Aiemmat löydöt: –

Vuosien 2019–2020 löydöt: –

Kyseessä on Pelkolan historiallisen kylän tontti, joka sijaitsee Vuoksen itärannalla Suomen ja Venäjän rajalla. Sen keskeisin osa on jäänyt Neuvostoliitolle luovutetulle alueelle.

Tarkastin kohteen 17.10.2020 Kaakkois-Suomen rajavartioston ystävällisellä avustuksella. Paikka on laaja tasalakinen kumpare, entistä peltoa, jolla kasvaa lehtikuusia. Inventoinnissa ei tullut esiin uusia muinaisjäännöistä koskevia havaintoja.

Pelkolan historiallinen asuinpaikka, rajaus muinaisjäännösrekisterin mukaan. Rajaukseen ei ehdoteta muutoksia. Asuinpaikka jatkuu Venäjän puolelle.

Pelkolan asuinpaikkaa syksyllä 2020.

41. Imatra Näträmlä

Muinaisjäännösrekisterin tunnus: 1000017462
(kiinteä muinaisjäännös)

Tyyppi: asuinpaikat/kylänpaikat

Ajoitus: historiallinen

N 6778716 E 594827 (muinaisjäännösrekisterin keskikoordinaatti)

Aiemmat tutkimukset: inv. Ulrika Köngäs 2010

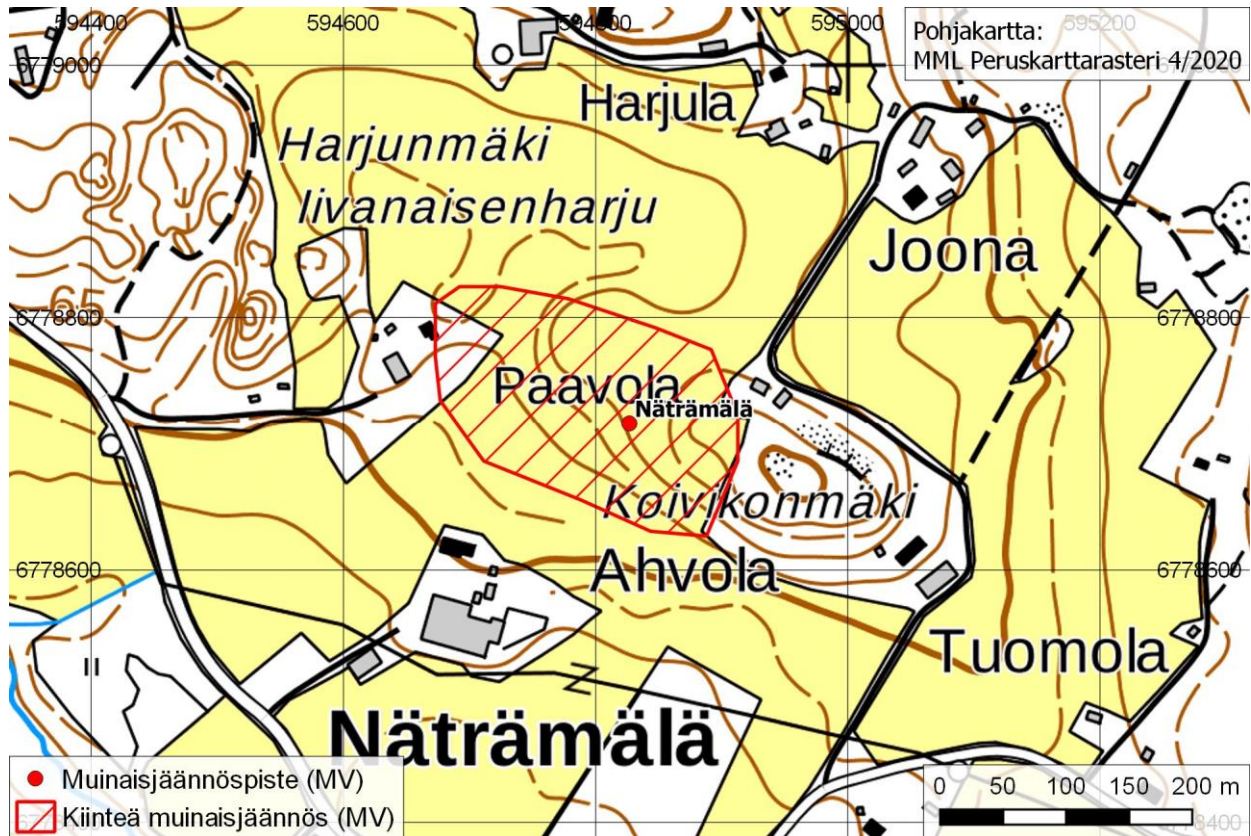
Aiemmat löydöt: –

Vuosien 2019–2020 löydöt: –

Näträmlän kylän historiallinen asuintontti sijaitsee Koivikonmäen länsipuolella, keskellä kylän kulttuurimaisemaa.

Tarkastin kohteen 19.10.2020. Tontti on pääasiassa peltoa ja käytännössä kokonaan autioitunut. Pelto oli kasvipeitteinen, eikä kohteesta saatu tarkempia uusia havaintoja.

Pääosa tontista on loivalla länteen laskevalla kumpareella. Maaperä ainakin sen laella on hiekkaa.

Näträmlän historiallisen asuintontin sijainti ja rajaus muinaisjäännösrekisterin mukaan. Rajaukseen ei esitetä muutoksia.

Näträmälän historiallista asuintonttia. Koillisesta.

42. Imatra Hallikkala

Muinaisjäännösrekisterin tunnus: 1000017451
(kiinteä muinaisjäännös)

Tyyppi: asuinpaikat/kyläpaikat

Ajoitus: historiallinen

N 6779027 E 596215 (muinaisjäännösrekisterin koordinaatit)

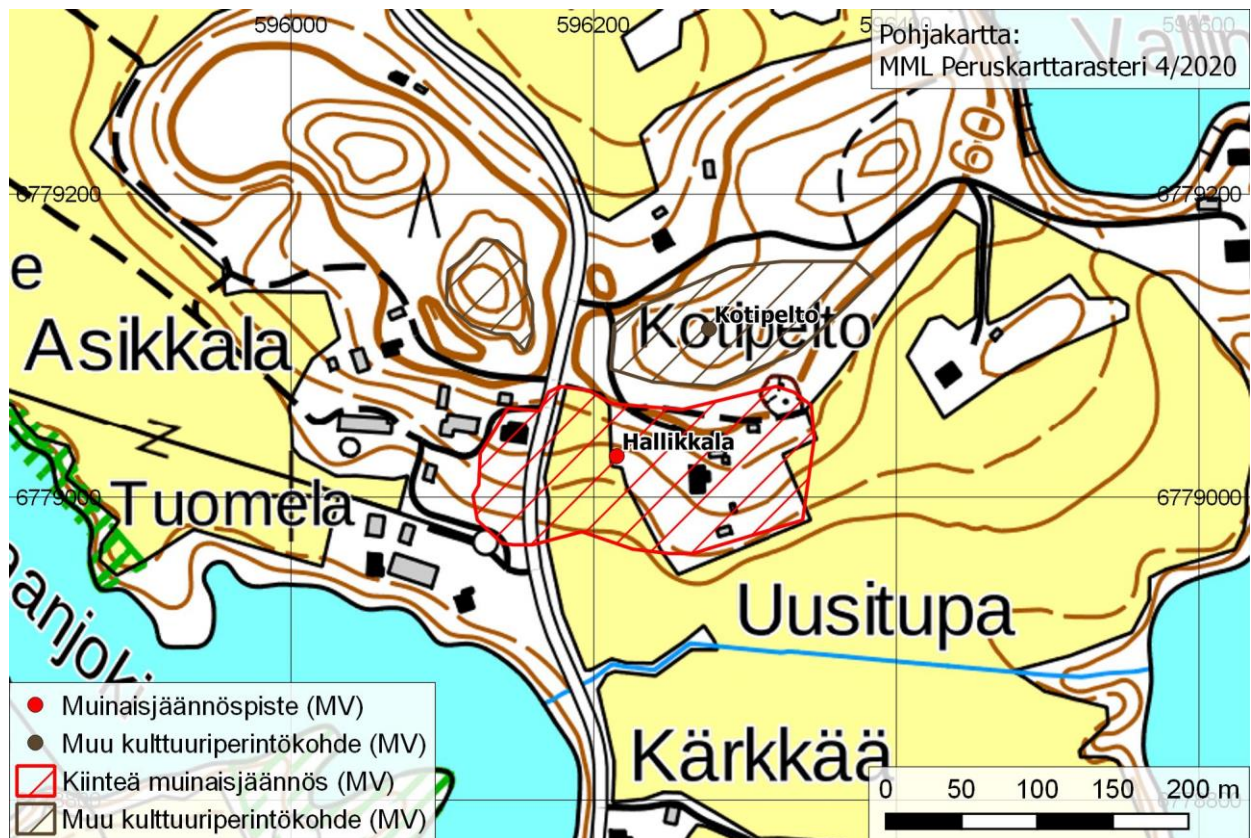
Aiemmat tutkimukset: inv. Ulrika Köngäs 2010

Aiemmat löydöt: –

Vuosien 2019–2020 löydöt: –

Asuinpaikka sijaitsee Hallikkaanjoen ja Vuoksen välisellä niemellä, etelään laskevassa rinteessä. Tontti on suurimmalta osaltaan edelleen asuttu.

Tarkastin kohteen 19.10.2020. Pellot olivat kasvipeitteisiä. Muutoksia vuoden 2010 tilanteeseen ei ollut havaittavissa.

Hallikkalan historiallisen asuintontin ja Kotipelto-nimisen puolustusvarustuskohteen (54) sijainti ja rajaus muinaisjäännösrekisterin mukaan. Rajauksiin ei esitetä muutoksia.

Hallikkalan historiallista tonttia (taka-alalla metsän reunassa). Etelästä.

43. Imatra Räikkölä

Muinaisjäännösrekisterin tunnus: 1000017464
(kiinteä muinaisjäännös)

Tyyppi: asuinpaikat/kylänpaikat

Ajoitus: historiallinen

N 6777340 E 596706 (muinaisjäännösrekisterin keskikoordinaatti)

Aiemmat tutkimukset: inv. Ulrika Köngäs 2010

Aiemmat löydöt: –

Vuosien 2019–2020 löydöt: –

Räikkölä kylään kuuluva historiallinen asuintontti sijaitsee Vuoksen länsipuolella, kulttuurimaisemassa noin 1,2 km valtakunnanrajalta.

Kohde tarkastettiin 19.10.2020. Alue on pihapiirejä ja niiden liepeitä. Muutoksia vuoden 2010 tietoihin ei ollut havaittavissa.

Räikkölään historiallisen asuinpaikan sijainti ja rajaus muinaisjäännösrekisterissä. Rajaukseen ei ehdoteta muutoksia.

Räikkölän historiallista asuinpaikkaa. Kaakosta.

44. Imatra Imatrankoski

Muinaisjäännösrekisterin tunnus: 1000015112
(kiinteä muinaisjäännös)

Tyyppi: taide, muistomerkit/hakkaukset

Ajoitus: historiallinen

N 6782791 E 595197 (muinaisjäännösrekisterin koordinaatit)

Aiemmat tutkimukset: tark. Päivi Maaranen 2009, inv. Ulrika Köngäs 2010, tark. Helena Ranta 2012

Aiemmat löydöt: –

Vuosien 2019–2020 löydöt: –

Kohde sijaitsee Imatrankosken kohdalla Vuoksen uoman molemmin puolin. Paikalla on kallioiden ja lohkareiden pinnoille hakattuja kirjoituksia sekä numeroita. Hakkauksia on paikallistettu noin 130.

Tarkastin aluetta länsiosaa 20.10.2020. Mitään aiemmista tiedoista poikkeavaa en havainnut.

Kohteen sijainti ja rajaus muinaisjäännösrekisterin mukaan. Rajaukseen ei esitetä muutoksia.

Suurin osa Imatrankosken kallioihin ja kiviin tehdyistä hakkauksista on nimiä. Tämän kallion reunaan on kirjoitettu mm. "KRONQVIST".

45. Imatra Siitola lauttapaikka

Muinaisjäännösrekisterin tunnus: 1000017467
(kiinteä muinaisjäännös)

Tyyppi: kulkuväylät

Ajoitus: historiallinen

N 6786224 E 595520 (lossituvan kivijalka)

Aiemmat tutkimukset: inv. Ulrika Köngäs 2010

Aiemmat löydöt: –

Vuosien 2019–2020 löydöt: –

Kohde sijaitsee taajama-alueella Vuoksen län-
sirannalla. Siitolassa on sijainnut lauttapaikka
(myöhemmin lossi) ainakin 1600-luvulta läh-
tien. Se mainitaan ensimmäistä kertaa kirjalli-
sissa lähteissä vuonna 1638. Lossi jäi pois käy-
töstä 1800-luvun lopussa. Paikalla on säilynyt
1800-luvun lopulla rakennetun hirsirunkoisen
lossituvan kiviset perustukset. Rakennus paloi
1900-luvun lopulla.

Tarkastin paikkaa 23.6.2020. Muutoksia vuo-
den 2010 inventoinnin tilanteeseen ei ollut ha-
vaittavissa. Lossituvan kivijalka oli löydettä-
vissä ja varsin ehjä. Paikalla on opastaulu.

Siitolan lauttapaikan ja kestiekievarin (kohde 47) rajaukset muinaisjäännösrekisterin mukaan. Rajauksiin ei ehdoteta muutoksia.

Lossituvan kivijalka. Luoteesta.

46. Imatra Niskalampi

Muinaisjäännösrekisterin tunnus: 1000017473
(kiinteä muinaisjäännös)

Tyyppi: teollisuuskohteet

Ajoitus: historiallinen

N 6788742 E 595834 (muinaisjäännösrekisterin keskikoordinaatti)

Aiemmat tutkimukset: inv. Ulrika Köngäs 2010

Aiemmat löydöt: –

Vuosien 2019–2020 löydöt: –

Kohde sijaitsee Vuoksen niskan länsipuolella, Niskalammen ja Vuoksen välissä. Alueella on sijainnut Tornator Oy:n tehtaiden varasto- ja lastauspaikka, jota rakennettiin 1800-luvun lopussa ja 1900-luvulla.

Tarkastin laajaa aluetta otoksen omaisesti 22.6.2020. Korkea kasvillisuus häytti paikoin havainnointia. Mitään vuoden 2010 tiedoista poikkeavaa ei tullut esille.

Niskalammen teollisuushistoriallisen kohteen rajaus muinaisjäännpörekisterin mukaan. Rajaukseen ei ehdoteta muutosta.

Kapearaiteisen rautatien kivettyä pengertä kohdassa N 6788713 E 595755. Länneestä.

47. Imatra Siitola kestikievari

Muinaisjäännösrekisterin tunnus: 1000017468
(kiinteä muinaisjäännös)

Tyyppi: työ- ja valmistuspaikat/kestikievarit

Ajoitus: historiallinen

N 6786286 E 595870 (muinaisjäännösrekisterin koordinaatit)

Aiemmat tutkimukset: inv. Ulrika Köngäs 2010, arkistoselvitys ja maastotarkastus Timo Jussila & Ville Laakso 2017

Aiemmat löydöt: –

Vuosien 2019–2020 löydöt: –

Kohde sijaitsee Vuoksen itärannalla, Mansikkakosken kohdalla, Valtatien 6 ja rautatien pohjoispuolella.

Alueella on ollut kestikievari mahdollisesti jo 1600-luvulla, mutta ainakin 1800-luvulla. Lisäksi paikalla on ollut myöhempää asutusta.

Kohde tarkastettiin 23.6.2020. Kasvillisuus paikalla oli runsasta, eikä uusia havaintoja kertynyt. Muinaisjäännösalue oli samassa kunnossa kuin vuonna 2017.

Kohteen rajaukseen ei esitetä muutoksia (kartta edellä kohteen 45 *Siitola lauttapaikka* yhteydessä).

Entisen kestikievarin aluetta kesäkuussa 2020. Luoteesta.

48. Imatra Kylpylä etelä

Muinaisjäännösrekisterin tunnus: 1000021999
(kiinteä muinaisjäännös)

Tyyppi: hautapaikat/lapinrauniot (muinaisjäännösrekisteri)

Ajoitus: varhaismetallikautinen (muinaisjäännösrekisteri)

N 6787113 E 592545 (vuoden 2019 GPS-mittaus selvemmästä rökkiöstä)

Aiemmat tutkimukset: inv. Timo Jussila 2012

Aiemmat löydöt: –

Vuosien 2019–2020 löydöt: –

Kohde tarkastettiin 5.9.2019 hyvissä havainto-oloissa. Se sijaitsee Lammassalmen itärannalla, uimarannan pohjoispuoleisen mäen juuressa, rantaa seurailevan kevyen liikenteen väylän koillispuolella, harvaa sekametsää kasvavassa rinteessä. Maaperä alueella on kivistä.

Ylle merkityn koordinaattipisteen kohdalla on selvästi ihmisen kasaama ja vahvasti sammalpeitteinen kivirökkiö. Sen halkaisija on noin 2,5 m ja korkeus noin 0,4 m.

Siitä vajaan 10 m itään (N 6787110 E 592552) on Jussilan mainitsema toinen rökkiö, joka on ensin mainittua selvästi epämääräisempi, mutta lienee ihmisen tekemä. Sen halkaisija on noin 2 m ja korkeus 0,4 m. Kohdalla kasvava petäjä on nostanut juurillaan kiviä maasta, mikä vaikeutti rökkiön koon ja luonteen arviointia.

Molemmat rökkiöt on koottu kivistä, joiden koko vaihtelee välillä 10–70 cm. Maata ei rakenteeseen kuulu. Sijainnin ja ulkomuodon perusteella rakenteita voi pitää vähintään yhtä todennäköisesti historiallisen ajan viljelyrökkiöinä kuin varhaismetallikautisina hautoina.

Kohteen vuonna 2012 määritetty sijaintipiste osuu rantaa pitkin kulkevan kevyen liikenteen väylän kohdalle; vuonna 2019 mitattu sijainti on ao. pisteestä noin 20 m pohjoiseen. Jälkimmäistä on pidettävä luotettavampana.

Kohteen rajauksesta ks. karttaa edellä kohteen 20 (*Lammassaari 1*) yhteydessä.

Selvempi röykkiö. Taustalla vasemmalla erottuu rannassa kulkeva kevyen liikenteen väylä. Etelästä.

Itäisempi röykkiö. Taustalla vasemmalla männyn ja koivun välissä erottuu läntisempi röykkiö. Etelästä.

49. Imatra Hallikkala 2

Muinaisjäännösrekisterin tunnus: 1000036651
(kiinteä muinaisjäännös)

Tyyppi: kivrakenteet/röykkiöt

Ajoitus: ajoittamaton

N 6777771 E 595972 (muinaisjäännösrekisteri)

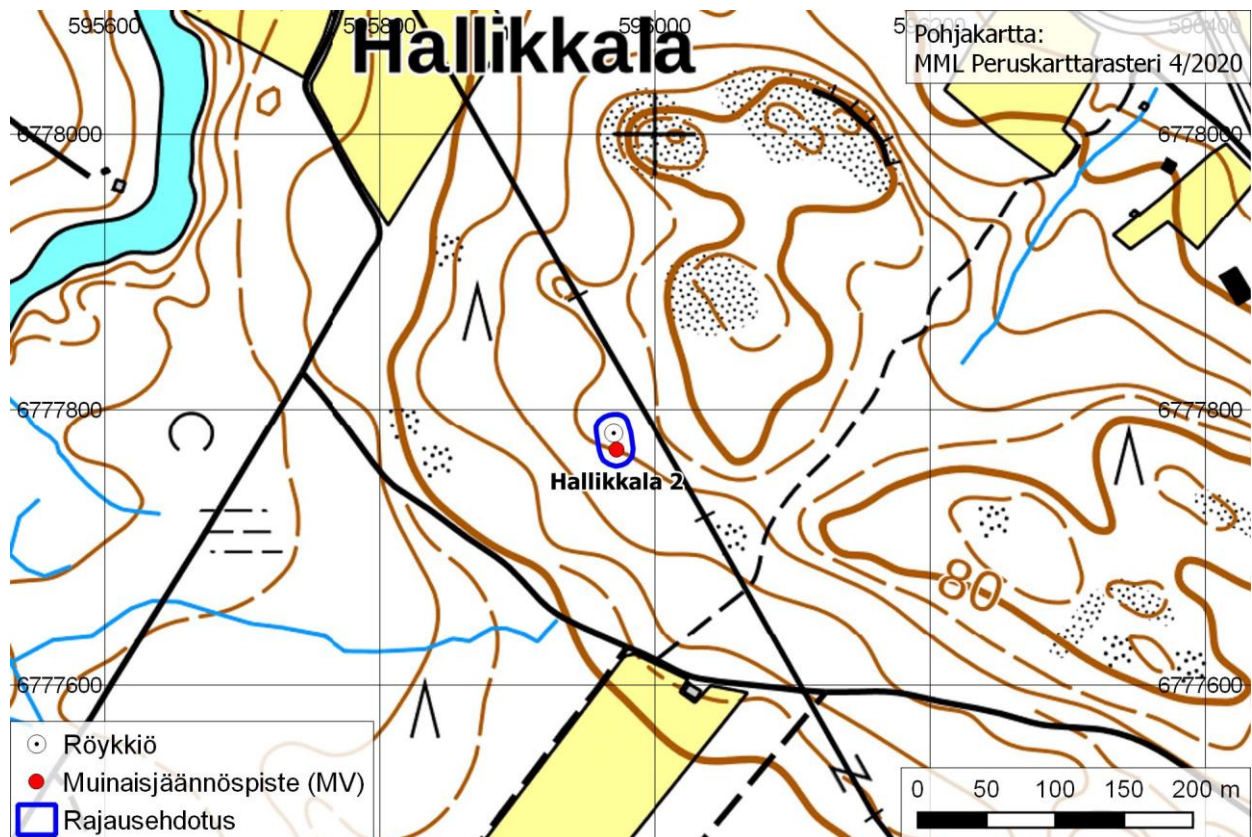
Aiemmat tutkimukset: inv. Teemu Tiainen
2019

Aiemmat löydöt: –

Vuosien 2019–2020 löydöt: –

Kohde tarkastettiin 19.10.2020. Se sijaitsee voimajohtolinjan lounaispuolella, länteen laskevassa rinteessä, kuusimetsässä.

Noin 10 metriä pohjoiseen vuonna 2019 löytyneestä röykkiöstä totesin toisen vaatimattoman kivröykkiön (N 6777783 E 595970). Sen halkaisija on metri ja korkeus 0,2 m. Se on koottu maakiven (0,8 x 0,7 m) juurelle. Sijainniltaan ja ulkomuodoltaan kohteen rakenteet ovat varsin tyyppillisiä kaskiviljelyn muistoja.

Röykkiöiden sijainti ja kohteen rajausehdotus.

Hallikkala 2 -kohteen vuonna 2020 löytynyt rökkiö.

50. Imatra Saarlampi 1

Muinaisjäännösrekisterin tunnus: 1000031585
(muu kulttuuriperintökohde)

Tyyppi: puolustusvarustukset

Ajoitus: historiallinen, 1900-luku

N 6793946 E 600851 (muinaisjäännösrekisterin koordinaatit)

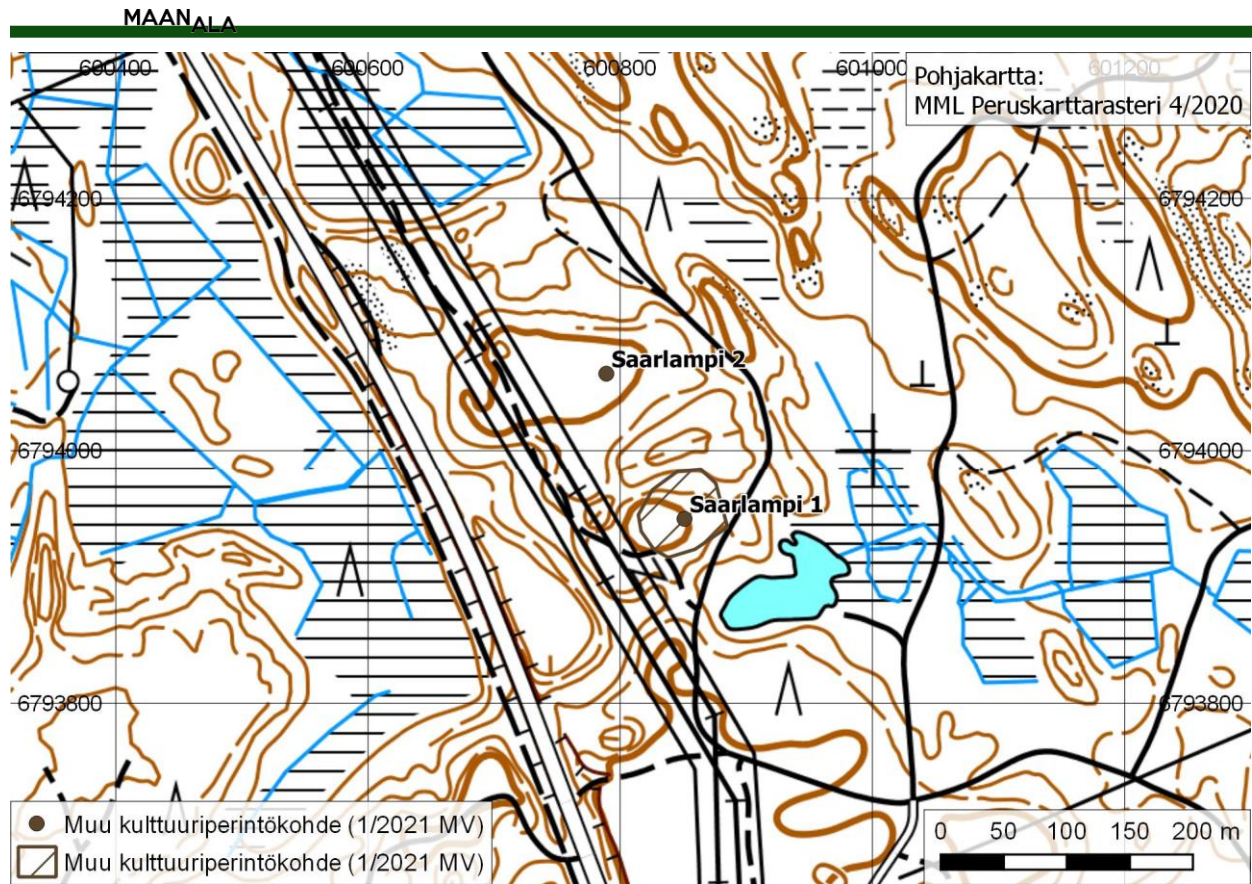
Aiemmat tutkimukset: inv. Petro Pesonen
2017

Aiemmat löydöt: –

Vuosien 2019–2020 löydöt: –

Kohde sijaitsee Imatran pohjoisosassa, Saarlammen pohjoispuolella, Savontien itäpuolella, metsämaastossa.

Tarkastin paikan 21.10.2020. Alue on samassa kunnossa kuin vuonna 2017.

Kohteiden Saarlampi 1 ja 2 sijainti ja rajaus. Rajauksiin ei ehdoteta muutoksia.

Kohteen Saarlampi 1 kaivantoja.

51. Imatra Saarlampi 2

Muinaisjäännösrekisterin tunnus: 1000031586
(muu kulttuuriperintökohde)

Tyyppi: puolustusvarustukset

Ajoitus: historiallinen, 1900-luku

N 6794061 E 600789 (muinaisjäännösrekisterin koordinaatit)

Aiemmat tutkimukset: inv. Petro Pesonen
2017

Aiemmat löydöt: –

Vuosien 2019–2020 löydöt: –

Kohde sijaitsee Imatran pohjoisosassa, Saarlammen pohjoispuolella, Savontien itäpuolella, metsämaastossa.

Tarkastin paikan 21.10.2020. Alue on samassa kunnossa kuin vuonna 2017. Kohteen kartta: ks. edellistä kohdetta.

Kohteen Saarlampi 2 kaivanto.

52. Imatra Vuoksenniskan pururata

Muinaisjäännösrekisterin tunnus: 1000017478
(muu kulttuuriperintökohde)

Tyyppi: puolustusvarustukset/taistelukaivannot

Ajoitus: moderni

N 6790341 E 598805 (muinaisjäännösrekisterin keskikoordinaatti)

Aiemmat tutkimukset: inv. Ulrika Köngäs 2010

Aiemmat löydöt: –

Vuosien 2019–2020 löydöt: –

Kohde sijaitsee Saimaan ja Immalanjärven välissä, Salpausselän laella. Vuoden 2010 inventoinnissa todettiin noin 500 m pituisella harjun suuntaisella alueella erityyppisiä Salpalinjaan liittyviä puolustusvarustuksia.

Kohdetta tarkastettiin 17.10.2020. Alue vaikuttaa olevan samassa kunnossa kuin kymmenen vuotta aiemminkin.

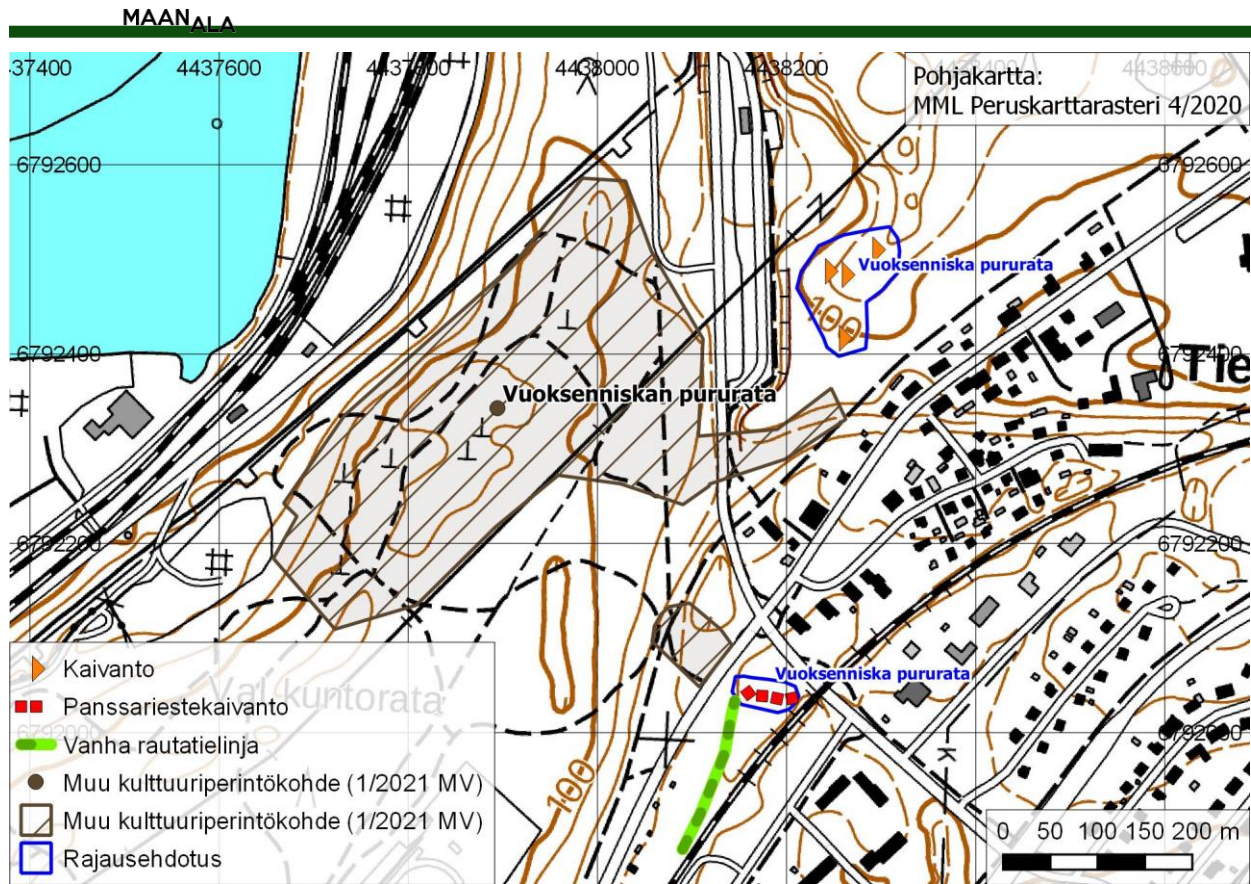
Laserkeilausaineistojen perusteella tarkastettiin lisäksi vuoden 2010 aluerajauksen koillis- ja itäpuolella kahta aluetta, joilla molemmilla todettiin aiemmin rekisteröimättömiä varustuksia.

Ruokolahdentien ja Saimaanhovintien välisellä mäntykankaalla, koordinaattipisteen N 6790432 E 599167 ympäristössä, todettiin muutamia kymmeniä metrejä taisteluhautaa, jonka syvyys on 1–1,5 m ja leveys 1–2 m.

Samalla alueella, edellisestä 70 m pohjoiseen, pisteen N 6790502 E 599149 ympäristössä, on 6 x 8 metrin laajuinen ja 4 m syvä korsukuoppa sekä taistelukaivantoja, joiden leveys on 2–4 m ja syvyys 1,5–2,5 m. Toinen samankaltainen korsukuoppa on edellisen itäpuolella kohdassa N 6790499 E 599167. Kaivannot jatkuvat tästä edelleen koilliseen kohtaan N 6790527 E 599198. Alue on kivisen harjanteen lakea.

Toisella alueella, edellisestä 400 m etelään, alavassa metsämaastossa Vuoksenniskantien ja Rönkäntien välissä, todettiin noin 50 m pitkä itä–länsi-suuntainen panssariestekaivanto, jonka syvyys on noin 2 m, leveys pohjalla 1,5 m ja yläreunassa 4–5 m. Kaivanto mataloituu päihin.

Kaivannon länsipäästä alkaa etelään suuntautuva vallimainen noin 10 m leveä maarakenne, joka on vanhojen karttojen perusteella entistä rautatielinjaa.

Kohteen Vuoksenniskan pururata Salpalinjan varustukset: vuonna 2010 määritetty raja ruskealla, vuoden 2020 uudet havainnot sinisten rajausehdotusten sisällä.

Taistelukaivantoja kohdassa N 6790432 E 599167.

53. Imatra Immolan lentokenttä

Muinaisjäännösrekisterin tunnus: 1000027809
(muu kulttuuriperintökohde)

Tyyppi: puolustusvarustukset

Ajoitus: historiallinen, 1900-luku

N 6792248 E 602701 (muinajäännösrekisterin koordinaatit)

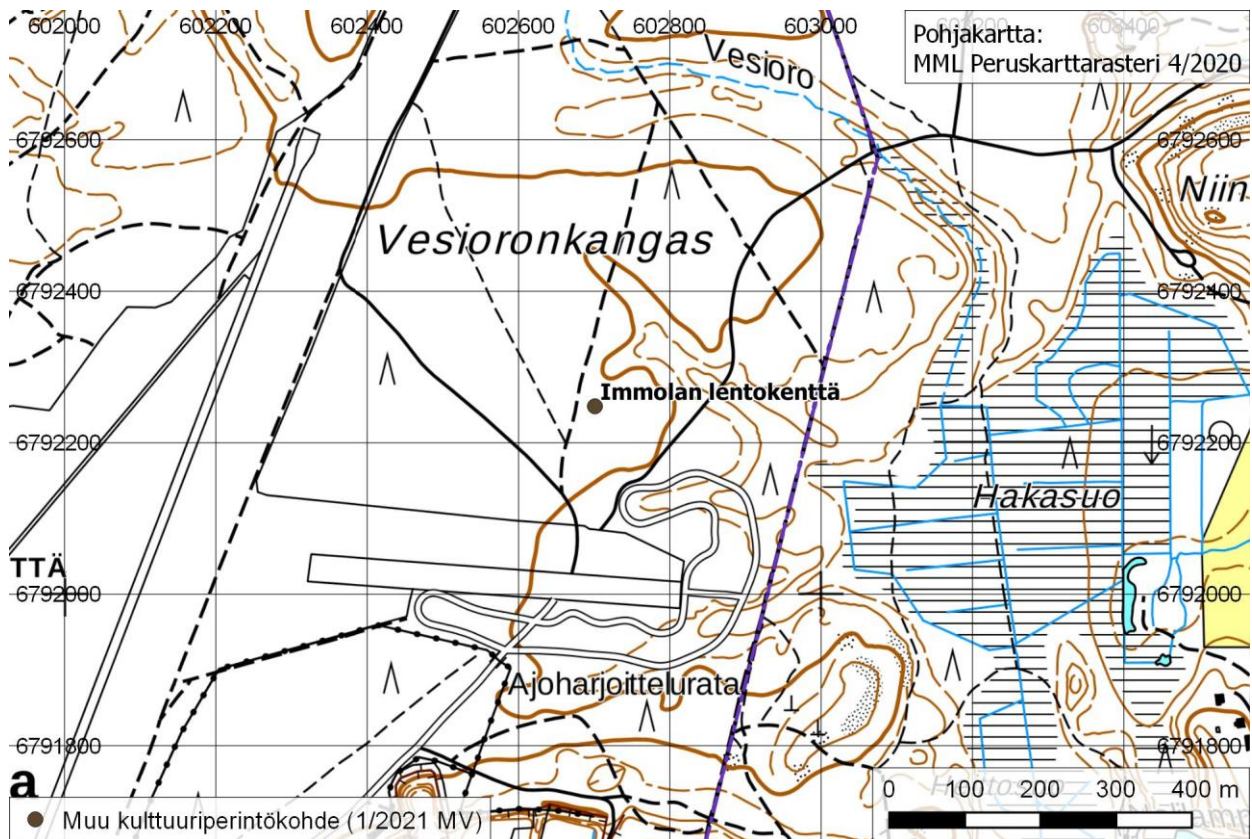
Aiemmat tutkimukset: inv. Esa Hertell 2015

Aiemmat löydöt: –

Vuosien 2019–2020 löydöt: –

Kohde sijaitsee Imatran koillispuolella Immalanjärven pohjoispuolella, Immolan lentokenttäalueella ja sen vierillä.

Tarkastin alueen koillisosaa 21.10.2020. Mitään vuoden 2015 inventoinnin tietoihin lisätävää ei tullut ilmi. Kohteen kattava rajaaminen vaatisi laajemman tutkimushankkeen, ja historiallisesti merkittävä kohde sellaisen myös ansaitsisi.

Kohteen sijainti muinajäännösrekisterin perusteella. Kohdetta ei ole rajattu.

Metsittynyt lentokonesuoja Immolan lentokentän kupeessa.

54. Imatra Kotipelto

Muinaisjäännösrekisterin tunnus: 1000017477
(muu kulttuuriperintökohde)

Tyyppi: puolustusvarustukset/taistelukaivannot

Ajoitus: moderni

N 6779111 I: 596276 (muinaisjäännösrekisterin koordinaatti tien länsipuolelta)

Aiemmat tutkimukset: inv. Ulrika Köngäs 2010

Aiemmat löydöt: –

Vuosien 2019–2020 löydöt: –

Kohde sijaitsee Hallikkaanjoen ja Vuoksen välisellä niemellä, kahdella metsäisellä mäellä Vallinkoskentien molemmin puolin.

Tarkastin Salpalinjaan kuuluvan kohteen molemmat mäkialueet 19.10.2020. Kohde on edustava: paikalla on kivistä panssariestettä, rakennuksenjäännöksiä ja kaivantoja. Tien itäpuolelle on jossain vaiheessa aiheutettu vauriota ottamalla tien reunasta maata.

Kohteen kartta on yllä kohteen 42 *Hallikkala* yhteydessä.

Kotipelto-nimisen kohteen panssariestettä. Taustalla Vallinkoskentieä.

55. Imatra Aronmäki

Muinaisjäännösrekisterin tunnus: 1000017475
(kiinteä muinaisjäännös)

Tyyppi: puolustusvarustukset/taistelukaivannot

Ajoitus: historiallinen, 1900-luku

N 6776364 E 597211 (muinaisjäännösrekisterin keskikoordinaatti)

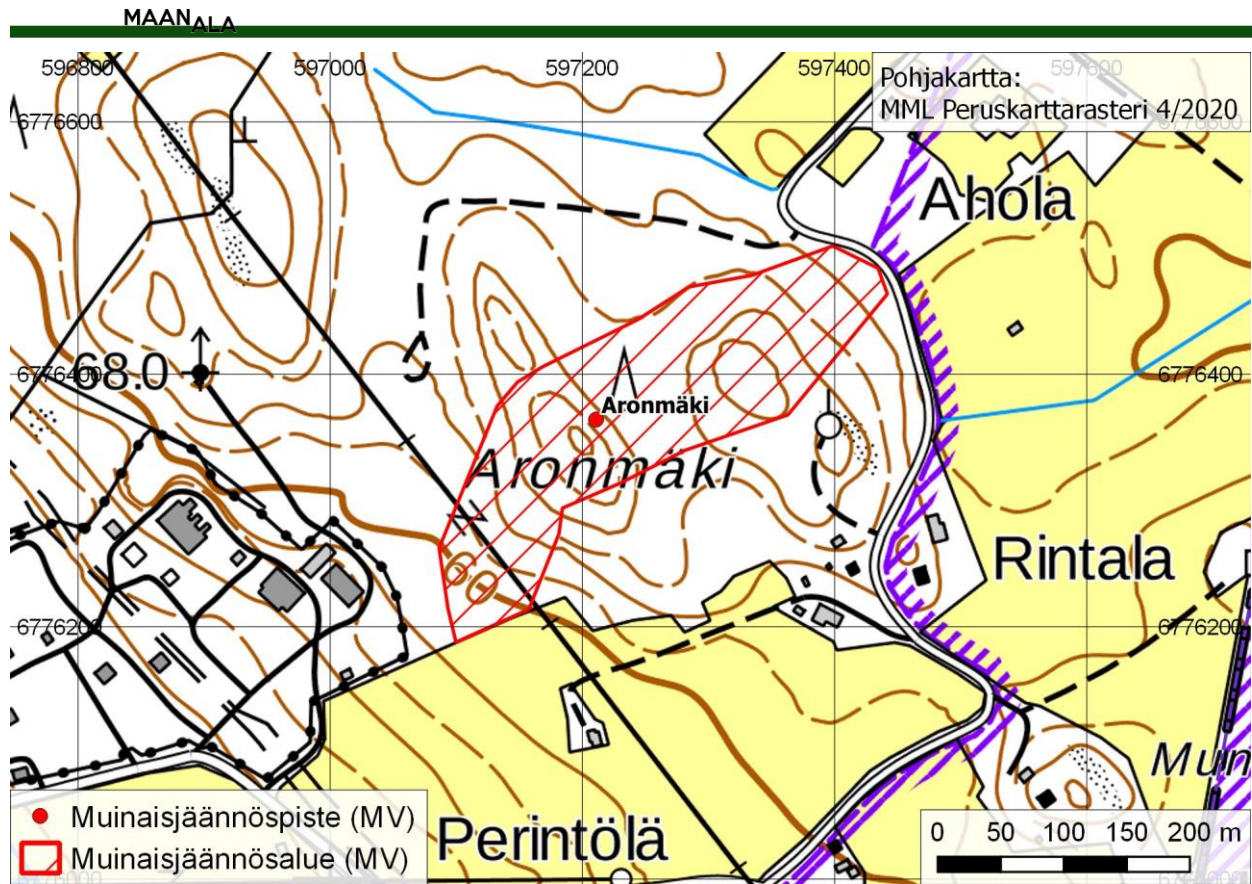
Aiemmat tutkimukset: inv. Martti Koponen ja Hannu Poutiainen 1999, inv. Ulrika Köngäs 2010, inv. Teemu Tiainen 2019

Aiemmat löydöt: –

Vuosien 2019–2020 löydöt: –

Ensimmäisen maailmansodan aikainen puolustusvarustus sijaitsee Imatran eteläosassa, Aronmäki-nimisellä metsäisellä mäellä ja sen reunoilla, 400 m valtakunnanrajasta.

Kohdetta – käytännössä sen itäistä osaa – tarkastettiin 18.10.2020. Aiemmista tiedoista poikkeavia havaintoja ei tullut.

Aronmäen puolustusvarustuksen sijainti ja rajaus muinaisjäännösrekisterin mukaan. Muutoksia rajaukseen ei esitetä.

Aronmäen varustuksia niiden itäosassa. Taustalla Räikköläntietä. Lounaasta.

5. Lähteet

Arkistolähteet

Cleve, Nils 1946. *Ruokolahti, Imatra. Pässinniemen linnoitukset. Kertomus virkamatkasta 25.6.1946.* Museoviraston arkisto.

Gahmberg, Jean 1855. *Karta öfver Käringsalo utteg tillhörande Salonsaari skifteslag i Ruokolax socken.* Ruokolahti iso. arkisto 49 (7), Maanmittauslaitoksen arkisto.

Immalanjärvi 1800 [anonyymi, sine anno n. 1800, Ruokolahden pitäjän Immalanjärven kylän asemapiirros]. Viipurin kuvernementin kartta-arkisto VKKA 120, Kansallisarkisto.

Jussila, Timo 1999. *Imatran sekä Joutsenon Kuurmanpohjan muinaisjännösten inventointi 1999.* Museoviraston arkisto.

Köngäs, Ulrika 2010. *Imatra. Vuoksen ranta-alueiden historiallisen ajan muinaisjännösinventointi 27.9.–8.10 2010.* Museoviraston arkisto.

Laakso, Ville 2019. *Imatra Siitola tonttimaan 1. Historiallisen ajan asuinpaikan arkeologinen tarkkuusinventointi 2019.* Museoviraston arkisto.

Laakso, Ville & Tiilikkala, Jasse 2017. *Imatra Pässiniemi Siitolan kasarmit. Koekaivaus suunnitellun kiertoliittymän alueella 2017.* Museoviraston arkisto.

Luhon, Ville 1954. *Kertomus tarkastusmatkasta Imatralla 8.7.1954.* Museoviraston arkisto.

Miettinen, Timo 1976. *Imatran, Joutsenon ja Nuijamaan kuntien muinaisjännösten perusinventointi 1976.* Museoviraston arkisto.

Pitäjänkartta 1852. *Karta öfver Ruokolax socken af Wiborgs Län.* Karttalehti 4112 05, Pitäjänkartasto, Maanmittaushallituksen historiallinen kartta-arkisto, Kansallisarkisto.

Ruokolahden kartta [anonyymi] 1781. *Geographisk Charta öfver Ruokolax Sockn Belägne i Jäskis härad och Kymmenegårds Province.*

Alue- ja rajakartat MH 166, Maanmittaushallituksen kartat, Kansallisarkisto.

Senaatin kartta 1898. *Karttalehti XVII/49.* Senaatin kartasto, Maanmittaushallituksen historiallinen kartta-arkisto, Kansallisarkisto.

Steinheil, Fabian 1805. *Aflidne Excellencen grefve Steinheils Karta öfver Wiborgs län 1805.* Yleiskartta 124, Kansallisarkisto.

Telén, Fr. Wilh. [sine anno, n. 1820]. *Transport Charta öfver Nedannämnde Byar belägne i Ruokolax sokn...* Viipurin kuvernementin kartta-arkisto VKKA 437, Kansallisarkisto.

Törn, C. J. 1775–77. *Geometrisk charta öfwer Suickala, Kouola, Mälkiälä, Rahcola, Rongolanmäki, Matickala, Waittila, Toiwiala, Ruhickala, Mattarila och Kalljula byars uttegar.* 125 Ruokolahti 61:1 a–d, Viipurin läänin verollepanokartat, Kansallisarkisto.

Julkaisut

Historialliset tiet 2017. *Historialliset tiet. Ohje 2017.* <https://www.museovirasto.fi/uploads/Meista/Julkaisut/historialliset-tiet-ohje-2017.pdf> [ladattu 19.7.2020.]

Inventointiohje 2015. *Maaseudun historiallisten asuinpaikkojen inventointi. Ohje 2015.* <https://www.museovirasto.fi/uploads/Arkisto-ja-kokoelmapalvelut/Julkaisut/maaseudun-hist-asuinpaikkojen-inventointi-ohje.pdf> [ladattu 15.6.2020.]

Pitäjänkartta 1945. *Lehti 679/443 Vuoksen niska.* Maanmittaushallitus.

Ylönen, Aulikki 1957. *Jääsken kihlakunnan historia I.* Imatra.

6. Yhteenveto

Vuosina 2019–2020 tehdyssä arkeologisessa inventoinnissa hankittiin ajantasainen yleiskuva Saimaan rantavyöhykkeen arkeologisesta kulttuuriperinnöstä Imatran kaupungin alueella.

Työssä todettiin 19 aiemmin rekisteröimätöntä arkeologista kohdetta, joista 16 on maastohavaintojen perusteella arvioitu kiinteiksi muinaisjäänöksiksi ja kolme ns. muiksi kulttuuriperintökohteiksi.

Suurin osa kohteista on erilaisia kiviröykkiöitä; ne ovat useimmiten peräisin viljelyalojen rai-vauksesta. Lisäksi dokumentoitiin kaksi esihistoriallista ja neljä historiallisen ajan asuinpaikkaa sekä kaksi rajamerkkiä, puolustusvarustuksia ja käytöstä poistunutta historiallista tielinjaa.

Inventoinnissa saadut havainnot muodostavat todennäköisesti luotettavan ja suhteellisen kattavan otoksen tutkimusalueen arkeologisesta kulttuuriperinnöstä. Lisätutkimuksissa on epäilemättä mahdollista tavoittaa alueelta myös sellaisia kohteita, joita ei nyt löydetty.

Uusien arkeologisten kohteiden etsimisen lisäksi inventoinnissa tarkastettiin kaikki Imatran alueen vanhastaan tunnetut muinaisjäänöksikohteet. Tässä yhteydessä saatiin tarkennettua arvioita useiden kohteiden laajuudesta.

Turussa 8.1.2021

Ville Laakso

Arkeologi, FT

Maanala Oy